

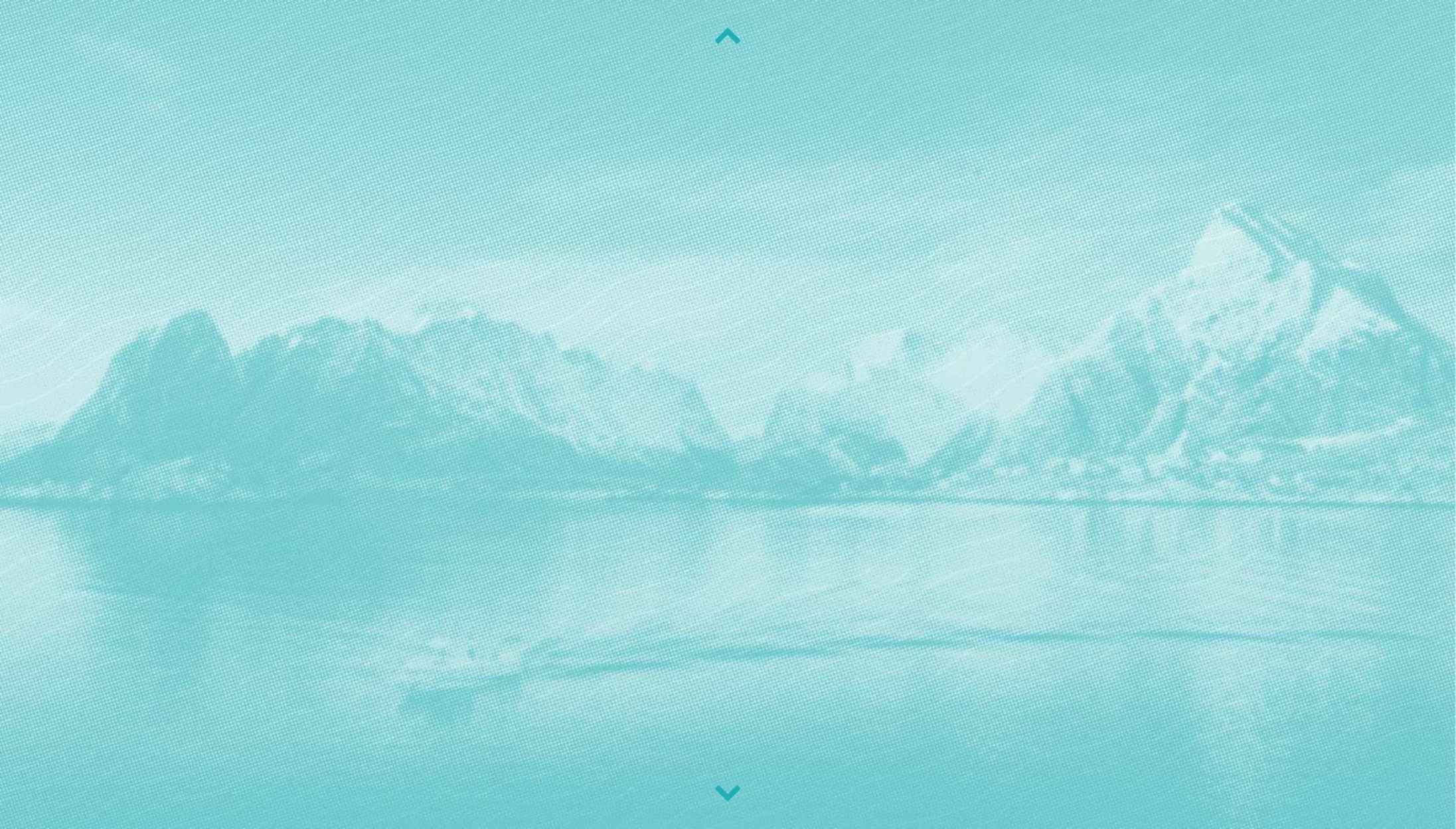

FISKERIDIREKTORATET

START
▼

Årsrapport 2021

Innhold

Del 1 Leders beretning	5	Akvakulturfvaltning	36	IT, statistikk og kommunikasjon	67
Del 2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8	• Salg og lønnsomhet	37	• Statistikk og data	67
Del 3 Årets aktiviteter og resultater	17	• Tildelingen av særtillatelser	39	• Informasjonsforvaltning	68
Havressursforvaltning	17	• Havbruk til havs	43	• IT-utvikling	68
• Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting	17	• Akvakulturregisteret	44	• Kommunikasjon	70
• Årlige reguleringer	22	• Ny digital søknads- og rapporteringsportal	44	Del 4 Styring og kontroll i virksomheten	73
• Deltakelse i fiskeriene	22	• Trafikklyssystemet – vekst i næring	45	Del 5 Vurdering av framtidutsikter	81
• Kvoteregisteret	24	• Auksjon 2022	45	Del 6 Årsregnskap	84
• Internasjonalt samarbeid	25	• Utviklingen av tilsynet med oppdrettsnæringen	45	Vedlegg	104
• Prioriterte bestander og utviklingstiltak	25	• Rømming fra akvakulturanlegg	49		
• Fritids- og turistfiske	27	• Miljø	54		
• Fiskerikontroll	28	• NYTEK – standard og forskrift	58		
• Fiskeridirektoratets sjøtjeneste	32	• Landbasert akvakultur	58		
• Døgnåpen forvaltning – FMC	35	Marin arealforvaltning	59		
• Ny tipsløsning	35	• Sameksistens – stadig trangere om plassen	60		
		• Marin forsøpling	61		
		• Helhetlige forvaltningsplaner for havområdene	63		
		• Verne- og arealplaner – tiltak og prosjekter	63		
		• Kartverktøyet Yggdrasil	66		

1

Leders beretning

Fiskeridirektør Frank Bakke-Jensen

Leders beretning

I 2021 ble det eksportert sjømat fra Norge for vel 120 milliarder kroner, noe som innebærer en fin økning fra året før. 71 prosent av dette kommer fra havbruk, mens de resterende 29 prosentene kommer fra fiskeri. Det forhold at havbruk står for godt over to tredjedeler av den samlede eksportverdien av norsk sjømat, er et trekk som nå har holdt seg over flere år. Bak eksportverdien står en hel sjømatnæring bestående av fiskere, fiskeoppdrettere, kjøpere og eksportører.

Eksportverdien og verdiskapingen av sjømatprodukter er avhengig av produktive fiskebestander som høstes på en bærekraftig måte, og ikke minst av rent hav der laks, ørret og andre arter kan føres frem til slakteklar størrelse. Fiskeridirektoratets rolle er viktig fordi vi skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.

Innen havbruksnæringen har Fiskeridirektoratet ansvar for tildelingen av stamfisktillatelser, forskningstillatelser, undervisningstillatelser, visningstillatelser og ikke minst utviklingstillatelser. Dersom vi skal øke produksjonen av laks og ørret og andre arter i årene fremover, er det viktig å prøve ut nye konsepter, som kan gi et mer akseptabelt miljøavtrykk, enn det videre ekspansjon av dagens teknologi for fiskeoppdrett innebærer. Vi ser at det blir stadig større konkurranse om arealene og direktoratet har bidratt med sin kompetanse for å legge til rette for havbruk til havs.

I tillegg til vår rolle som rådgiver og tildelingsmyndighet, har Fiskeridirektoratet også i 2021 utøvd tilsyn med akvakulturnæringen. Vi samler inn og analyserer data fra næringen og søker i størst mulig grad å innrette våre tilsyn ut fra en risikobasert tilnærming. I tillegg har vi bidratt til regelverksutvikling, for eksempel krav og plikter for vare- og tjenesteleverandører og forurensningsregelverket. Antall laks som rømmer fra år til år varierer, men trenden går i riktig retning. Direktoratet arbeider likevel, i samarbeid med næringen, med å forebygge rømming fra anlegg.

Innen fiskeri har Fiskeridirektoratet bidratt som rådgiver inn mot en rekke internasjonale fiskeriforhandlinger, og lagt til rette for nasjonal regulering av våre viktigste fiskeslag. De fleste store fiskebestandene forvaltes bærekraftig, samtidig som lønnsomheten i fiskeflåten er meget god. Ettersom det er mulig å fiske uten å rapportere slik man skal, har direktoratet utarbeidet en handlingsplan for utviklingen av fremtidens fiskerikontroll. Vi har også anskaffet et nytt norskbygd fartøy til sjøtjenesten, som leveres i 2022.

Som nevnt over krever akvakultur areal, det samme gjør fiskeriene. Vi registrerer at det ofte er de samme arealene som er av interesse for sjømatnæringen, petroleumsnæringen og den «nye» havvindnæringen. Vi har lagt ned et stort arbeid for å fremme fiskeri- og akvakulturnæringens legitime interesser i denne sammenhengen, men vi registrerer at sameksistens blir en utfordring fremover.

God dialog og gode prosesser er vesentlig for å finne fram til gode løsninger med petroleumsnæringen. Det tror vi også vil være situasjonen med utbygging av havvindinstallasjoner og med havbruk til havs.

Fiskeridirektoratet har fått overført ansvaret for å produsere norsk offisiell statistikk fra SSB i 2021, og dersom man nå går inn på SSBs nettsider for å finne statistikk fra fiskeri- og havbrukssektoren, blir man ledet over til www.fiskeridir.no.

Da vi skrev årsrapport for et år siden hadde vi hatt pandemien over oss i nærmere et år, og vi hadde vel da ikke forventet at den skulle vare ut i 2022. Vi har nok deltatt på færre møter enn vanlig, men mye har likevel blitt avviklet som videomøter. Effektiv behandling av data er viktig for å kunne utføre vårt oppdrag, herunder digitalisering av manuelle arbeidsoppgaver. I både 2020 og 2021 har det vært arbeidet mye med digitalisering, fornying og utvikling av våre registre og IT-systemer.

Så har vi også sett oss selv i speilet og vurdert om vår organisasjon er skrudd sammen på den mest effektive måten for å løse vårt samfunnsoppdrag. I løpet av 2021 har vi fått utredet alternative organisasjonsmodeller for Fiskeridirektoratet, og fiskeridirektøren tar i løpet av 2022 sikte på å endre vår eksisterende organisasjonsmodell til en som blir mer dynamisk og slagkraftig.

Leders beretning har ikke et volum som kan yte all innsats rettferdighet. Jeg vil derfor anbefale videre lesning i årsrapporten, så vil dere se de mange områdene vi arbeider med. Alt er ikke rosenrødt, det er fortsatt områder hvor det er risiko for manglende måloppnåelse, men i det store og hele mener jeg vi har levert godt på vårt samfunnsoppdrag. Fiskeridirektoratet er faglig sett en meget tung organisasjon med medarbeidere som evner å levere godt også gjennom en forlenget pandemi. Nå ser vi med spenning frem mot et år der prosjektet omorganisering løfter oss ytterligere som forvaltningsorgan og relevant tjenesteleverandør for næringene.

Fiskeridirektoratet, 22. februar 2022

Frank Bakke-Jensen, Fiskeridirektør

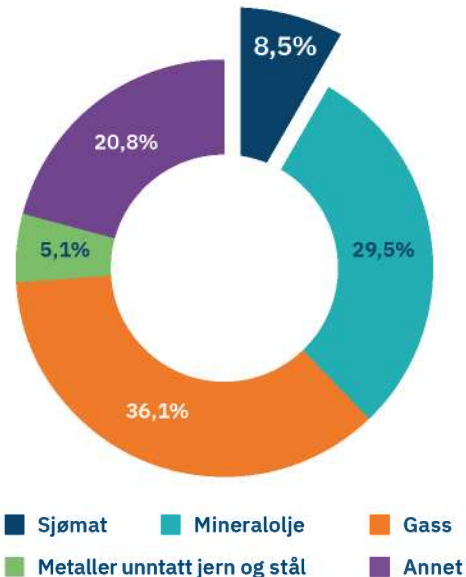
2

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

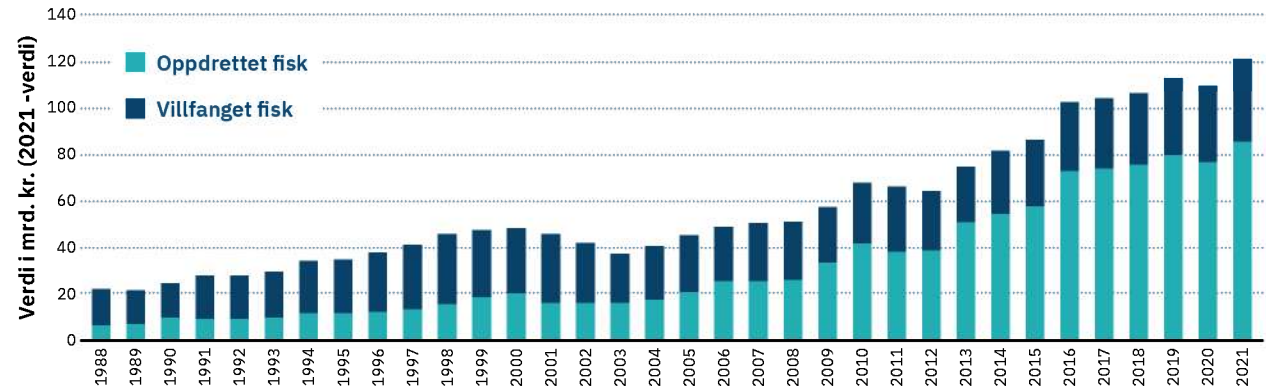

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Sjømatnæringene gir grunnlag for arbeidsplasser, bosetting langs kysten, store eksportinntekter og at matbehovet blir dekket. I 2021 eksporterte Norge sjømat til en verdi av 120,8 milliarder kroner, og næringen er Norges tredje største eksportnæring. En god forvaltning av fiskeriene, akvakultur og marint areal, basert på lang erfaring, god kunnskapsutveksling og satsing på forskning er en grunnpilar i utviklingen.

Figur 1: Sjømatnæringens andel av norsk eksport 2021. Kilde: SSB

Figur 2: Norsk eksport av sjømat 1988–2021. Kilde: Norges Sjømatråd

Samfunnsoppdraget

Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.

Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og akvakulturnæringen, og er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Direktoratet gir kunnskapsbaserte råd som bidrar til å utvikle og iverksette politikken innen akvakultur, fiskeri og marin arealforvaltning.

Mål

Direktoratets samfunnsoppdrag er nærmere konkretisert i sentrale mål.

I havressursforvaltningen skal direktoratet arbeide for:

- regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet
- høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

I akvakulturforvaltning skal vi arbeide for:

- regelverk og tillatelsessystemer som fremmer bærekraft og lønnsomhet
- akvakultur i tråd med fastsatte krav

I marin arealforvaltning skal vi arbeide for:

- en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene, med utviklingsmuligheter for marine næringer

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Det 14. bærekraftsmålet omhandler livet i havet.

«Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling»

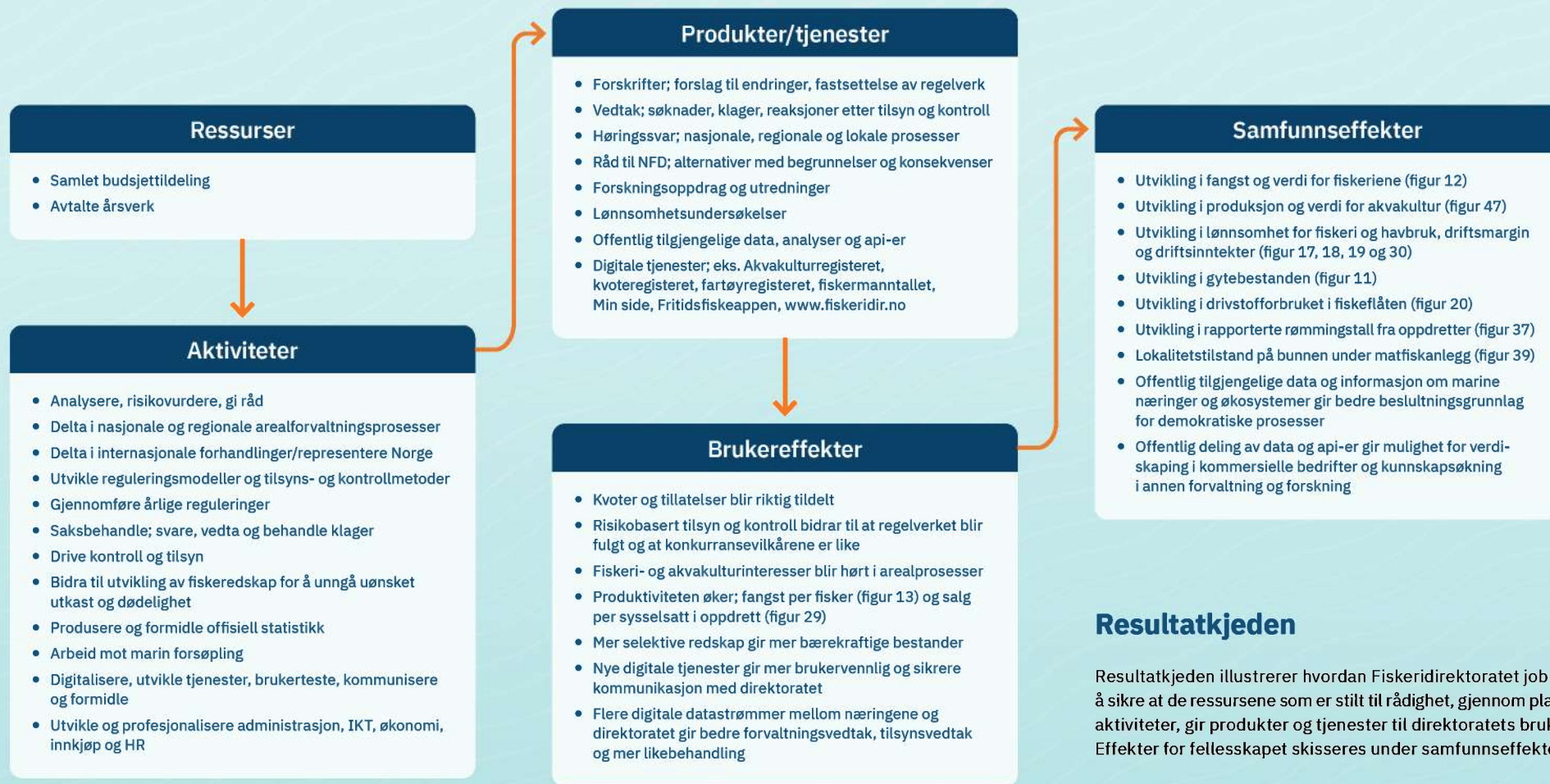
Nærings- og fiskeridepartementet har ansvaret for å koordinere arbeidet med målet i Norge. Fiskeridirektoratet bidrar aktivt inn i dette arbeidet, og vårt samfunnsoppdrag og mål overlapper i stor grad med bærekraftsmålet. Sentrale arbeidsoppgaver er for eksempel knyttet til:

- å iverksette vitenskapelig baserte forvaltningsplaner for fiskeressursene
- effektive tiltak for å regulere uttaket av fiskebestander og få slutt på overfiske, ulovlig fiske og ødeleggende fiskemetoder
- å utvikle en bærekraftig akvakulturnæring
- å forvalte og beskytte økosystemene i havet og langs kysten på en bærekraftig måte
- å redusere marin forurensning

Samarbeid med andre

For å lykkes med å nå hovedmålene har Fiskeridirektoratet et nært samarbeid med både private og offentlige aktører. Innen offentlig sektor samarbeider vi blant annet med Havforskningsinstituttet, Kystvakten, Mattilsynet, Kystverket, BarentsWatch, Sjøfartsdirektoratet, Miljødirektoratet, Kartverket, Økokrim, Skatteetaten, Tolletaten, Norges vassdrags- og energidirektorat og fylkeskommunene. Vi samarbeider også med salgslagene, Sjømat Norge, Norges fiskarlag, Pelagisk forening, Norges kystfiskarlag, Sjømatbedriftene, Kystrederiene og Norsk industri, for å nevne noen. Vi samarbeider også mye internasjonalt.

Resultatkjeden

Resultatkjeden illustrerer hvordan Fiskeridirektoratet jobber for å sikre at de ressursene som er stilt til rådighet, gjennom planlagte aktiviteter, gir produkter og tjenester til direktoratets brukere. Effekter for fellesskapet skisseres under samfunnseffekter.

Nøkkeltall som viser samfunnseffekter

Fangsteffektivitet i tonn pr. fisker i årene 2000 og 2021*

*) Tallene for 2021 er foreløpige

Salg i tonn pr. sysselsatt i årene 2000 og 2020* – Akvakultur

*) Omfatter produksjon av laks og regnbueørret

Kontroll og tilsyn

Fiskerikontroller i 2021

Tilsyn med oppdrettsselskap, antall og type, i 2021

Organisasjonen

Fiskeridirektoratets hovedkontor ligger i Bergen, mens 20 kontor er fordelt på fem regioner langs kysten. I 2021 hadde vi i snitt 418 avtalte årsverk, fordelt på 53 prosent ved hovedkontoret og 47 prosent i regionene.

Havressursforvaltningen utgjør hoveddelen av årsverkene, med 217 årsverk. Deretter kommer akvakulturforvaltning med 88 årsverk. 30 årsverk brukes til marin arealforvaltning. 74 årsverk går til IKT, administrasjon og kommunikasjon. Innen administrasjon har antall årsverk gått ned mens vi har hatt en helt nødvendig satsing på IKT på grunn av forventet digitalisering av offentlig sektor.

Fordeling av avtalte årsverk 2021*

*) I tillegg kommer fravær og permisjon med lønn på 9 årsverk.

418
avtalte årsverk

20
kontorer

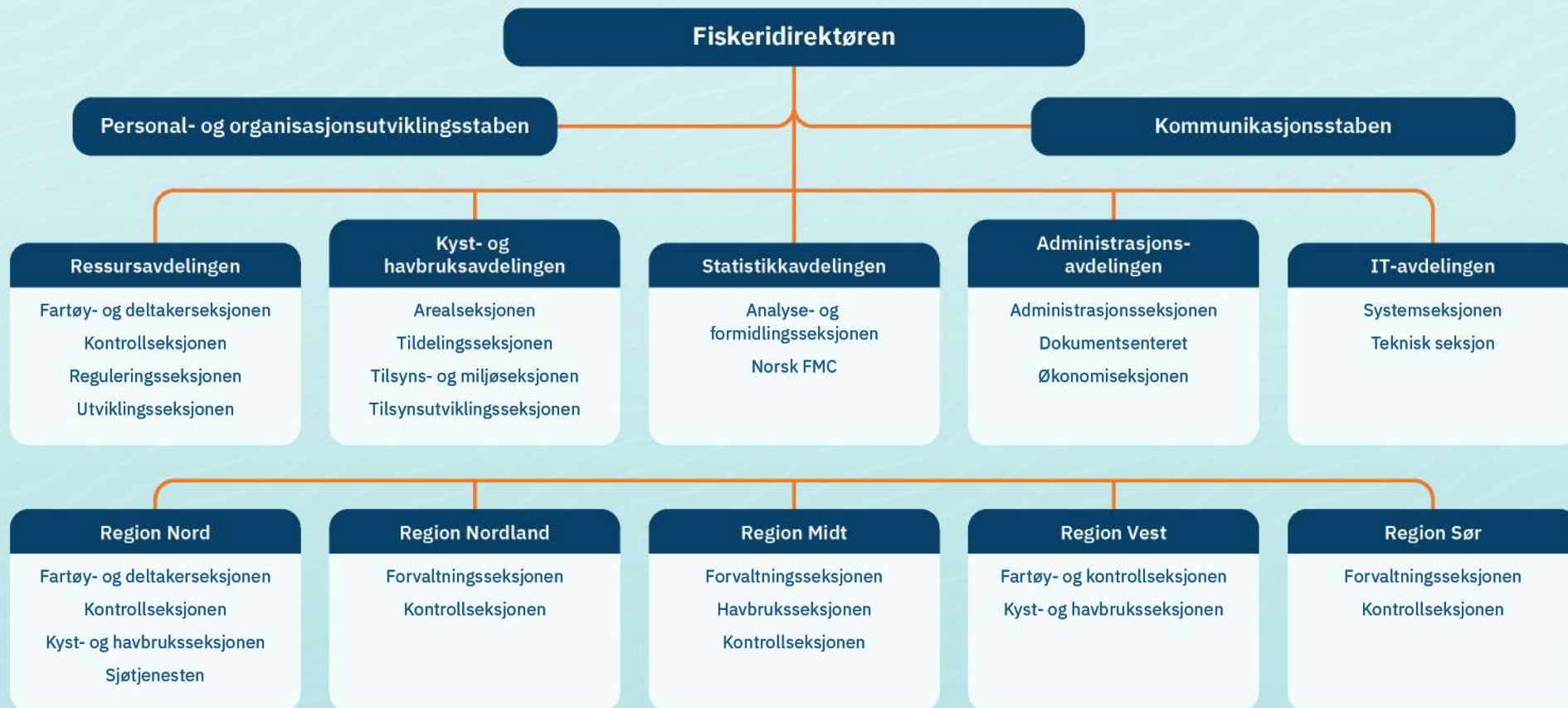
5
regioner

672
mill. i samlet tildeling

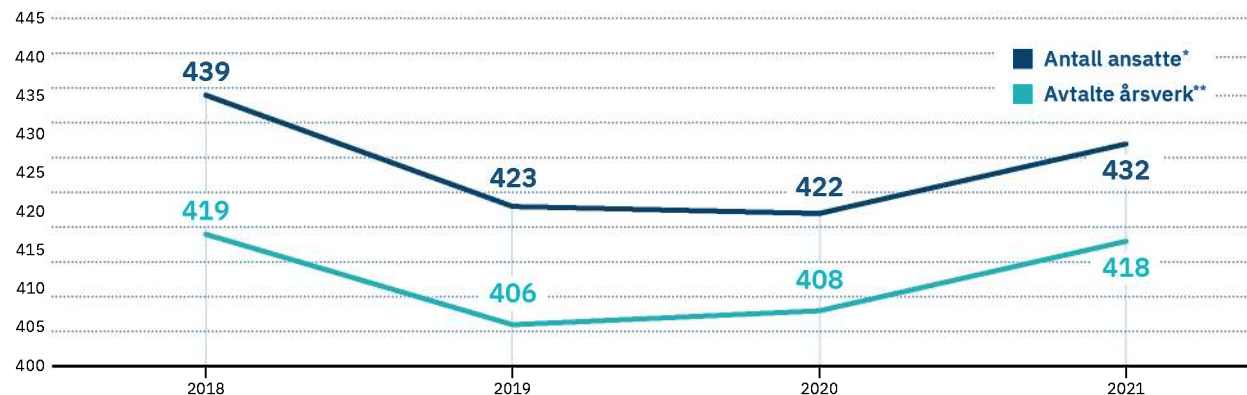

Organisering i avdelinger og regioner

Økonomiske hovedtall og årsverk

Antall ansatte og avtalte årsverk, 2018-2021

*) Antall ansatte: Ansatte omfatter alle som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn o.l. Ansatte omfatter ikke frilansere, oppdragstakere og personer som mottar honorar. For ansatte med flere arbeidsforhold er ett av arbeidsforholdene fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).

**) Avtalte årsverk: Avtalte årsverk omfatter det man forventer å arbeide ifølge arbeidskontrakten, og man tar ikke hensyn til overtid og ulike typer fravær. Avtalte årsverk defineres som summen av antall jobber (arbeidsforhold) omregnet til heltidsjobber.

Sentrale nøkkeltall fra årsregnskapet 2021

	2018	2019	2020	2021
Antall utførte årsverk*	383	376	376	381
Samlet tildeling post 01-45	556 968 009	566 538 348	593 943 402	672 425 469
Utnyttelsesgrad post 01	96%	96%	94 %	97 %
Driftskostnader post 01-45	524 658 655	531 434 539	504 238 336	567 824 555
Lønnsandelen av driftskostnader	59%	61%	64 %	60 %
Lønnskostnader per utførte årsverk	808 000	859 000	845 000	911 000

*) Antall utførte årsverk følger av definisjon i PM-2019-13.

Ved beregning av antall utførte årsverk kommer reisetid, overtid og annet betalt merarbeid, som er avtalt og godkjent, til utbetaling i tillegg. Tillegg for merarbeid skal være i forhold til den ansattes arbeidstidsavtale, målt opp mot en full stilling. Beregningen av utførte årsverk påvirkes ikke av ferieavvikling, hjemmekontor, eller opparbeiding og avvikling av reisetid, overtid og fleksitid til avspasering. Fravær på mindre enn en dag regnes ikke med ved beregning av utførte årsverk. Alt annet fravær på en dag eller mer kommer til fratrukk ved beregning av utførte årsverk. Om fraværet er med eller uten lønn har ingen betydning (lovdata.no/dokument/SPHPM/pm-2019-13)

60%
lønnsandel

567 824 555
driftskostnader

45%
kvinner

55%
menn

3

Årets aktiviteter og resultater

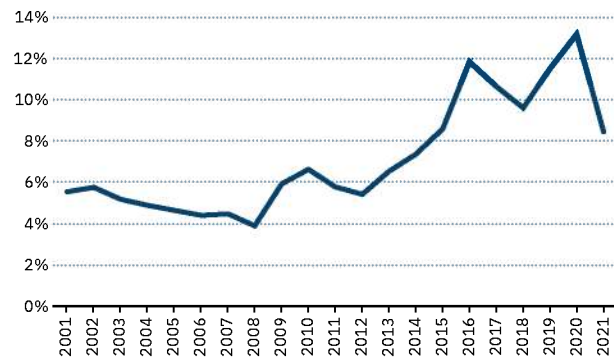

Årets aktiviteter og resultater

Samfunnets interesse for hvordan de felles marine ressursene og kystområdene blir forvaltet øker og utviklingstakten i næringene er stor. Dette setter stadig større krav til Fiskeridirektoratets kunnskap og hvordan vi løser samfunnsoppdraget.

I 2021 eksporterte Norge sjømat til en verdi av 120,8 milliarder kroner, og næringen er Norges tredje største eksportnæring. Andelen av samlet eksportverdi som kommer fra sjømatnæringene har over tid vært økende og viser betydningen denne næringen har for norsk økonomi. Tallene for 2021 viser at sjømatnæringens andel av eksportverdien er redusert til tross for den høye eksportverdien. Dette skyldes at eksportinntektene fra olje og gass økte kraftig.

Figur 10: Sjømatnæringens andel av norsk eksport 2001–2021. Kilde: SSB

Havressursforvaltning

Forvaltningen har bidratt til lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Fiskeridirektoratet mener at målet for havressursforvaltningen er innfridd på overordnet nivå, men det legges til grunn at bedre dokumentasjon på ressursuttaket ville bidratt til økt lønnsomhet og verdiskaping. I 2021 brukte direktoratet 217 årsverk på havressursforvaltningen.

Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting

Målet for havressursforvaltningen er å regulere fiske og fangst på en måte som skaper langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av ressursene, og slik ivareta både næringsinteresser og miljøhensyn, og gjennom ulike tiltak sikre etterlevelse av regelverket.

Dette er konkretisert i to delmål:

- Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet
- Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

For å drive bærekraftig forvaltning av fiskeressursene, baserer Fiskeridirektoratet seg på råd fra Havforskningsinstituttet (HI) og Det internasjonale råd for havforskning (ICES). Direktoratet gir fangstdata til HI og ICES. Myndighetenes fastsettelse av ressursuttaket er forankret i et internasjonalt forskerkollegium.

120,8
milliarder kroner

Figur 11 viser utviklingen i gytebestanden for de økonomisk viktigste fiskeriene, og den dokumenterer at det er god balanse mellom høsting og beskyttelse. Naturlige svingninger vil påvirke utviklingen, mens god forskning og forvaltning vil kunne dempe svingningene. Historisk sett er gytebestandene på et svært høyt nivå, selv om vi ser en liten reduksjon de siste årene.

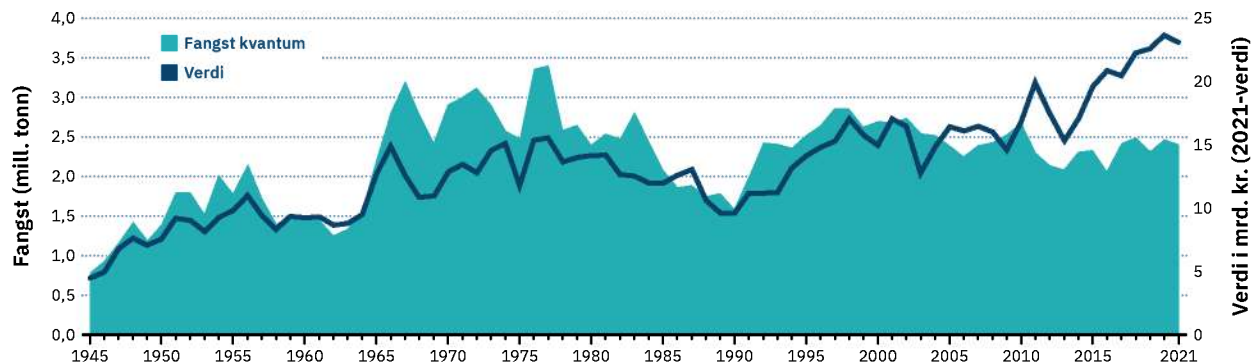
Foreløpige tall viser at norske fiskere landet fisk for 23 milliarder kroner i 2021. Fangstverdien var den høyeste noen gang målt i nominelle verdier, men det var en svak reduksjon sammenlignet med året før målt i faste kroner. Foreløpige tall viser et noe lavere landet kvantum (uten tang og tare), med 2,41 millioner tonn i 2021 mot 2,47 millioner tonn i 2020. Kraftig økning i prisen på kongekrabbe og snøkrabbe, i tillegg til at det ble fisket norsk vårgytende sild for over 3 milliarder kroner i 2021, bidro til de høye verditallene. Gjennomsnittlig førstehåndspris på torsk gikk ned i 2021, og selv med høyere fangstkvantum ligger det an til en reduksjon i fangstverdien i torskfiskeriene sammenlignet med året før. Figur 12 viser utviklingen i kvantum og førstehåndsverdi for de norske fiskeriene.

*) Pelagiske arter: NVG-sild, nordsjøsild, makrell, Barentshavslodde og kolmule

**) Bunnfiskarter: Torsk, hyse og sei

Figur 11: Utviklingen i gytebestand 1985–2021. Kilde: ICES

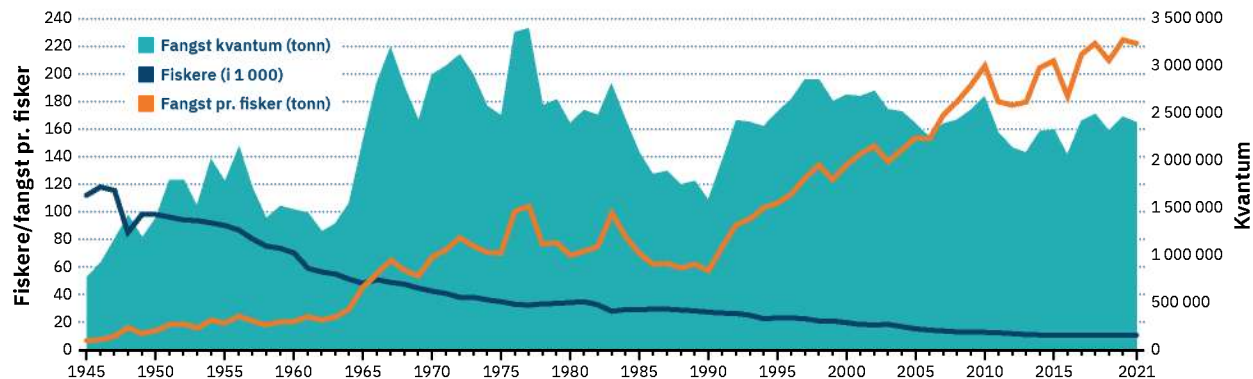
Figur 12: Norsk fangst 1945–2021. Kvantum og verdi. Foreløpige tall for 2021.

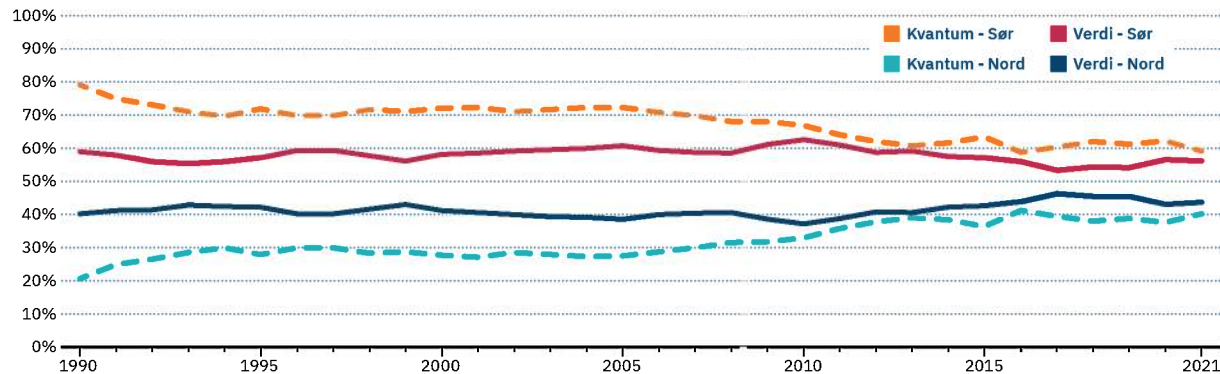
Figur 13 viser effekten av den bærekraftige forvaltningen av fiskebestandene og den gjennomførte struktureringen i fiskeflåten. Fangsteffektiviteten har økt fra 6-7 tonn pr. fisker i 1945 til 222 tonn pr. fisker i 2021. Økningen er spesielt tydelig etter 1990.

Effektiviseringen i fiskeriene har over tid ført til færre fiskere og fiskefartøy. I 2021 er 56 prosent av alle registrerte fartøy hjemmehørende i Nord-Norge, mens 44 prosent er hjemmehørende i Sør-Norge. Figur 14 viser utviklingen i andel av totalt fangstkvantum og førstehåndsverdi fordelt på fartøy hjemmehørende i nord (Troms og Finnmark og Nordland) og sør (øvrige fylker) i perioden 1990-2021. Mens fordeling av fangstverdien er relativt stabil, viser tallene at andelen av landet kvantum av fartøy hjemmehørende i nord har økt betraktelig i denne perioden.

Det er et uttrykt mål å ha en variert fiskeflåte med rom for både små og store fartøy. Antall fiskefartøy er som nevnt redusert over tid. Foreløpige tall fra merkeregisteret viser at det ved utgangen av 2021 var totalt 5 633 fiskefartøy, en reduksjon på 206 sammenlignet med forrige årsskifte. Nedgangen var spesielt stor for fartøy under 11 meter, hvor det var registrert 4 503 fartøy i 2021, mot 4 705 i 2020.

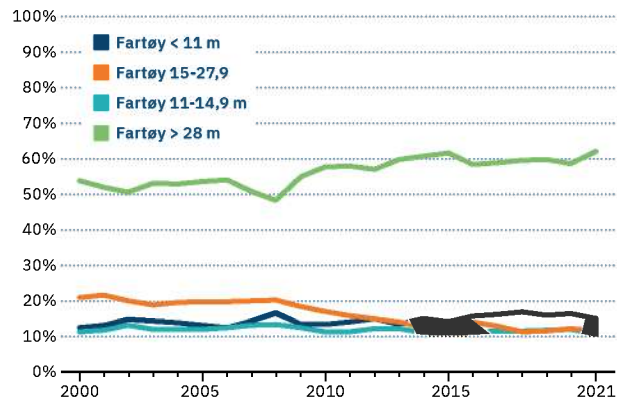
Figur 13: Norsk fangst 1945–2021. Fiskere og fangst. Foreløpige tall for 2021.

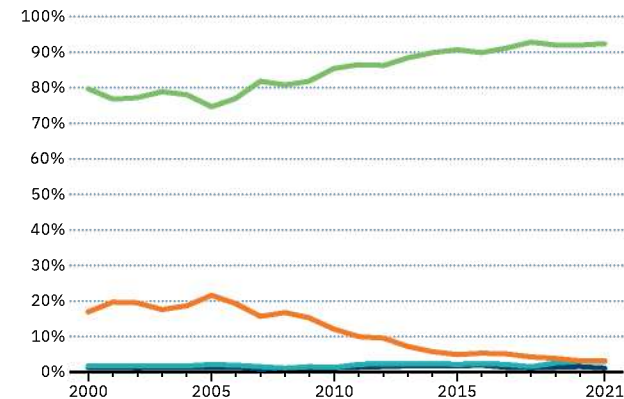
Figur 14: Andel av totalt fangst, kvantum og førstehåndsverdi, fordelt på fartøy hjemmehørende i nord og sør, 1990–2021.

Figur 15 viser andel av førstehåndsverdi av bunnfisk fordelt på ulike lengdegrupper i perioden 2000-2021, mens figur 16 viser tilsvarende for pelagisk fiskeri. I begge sektorene har det vært en utvikling der fartøy over 28 meter står for en økende andel av fangstverdien, men utviklingen er særlig stor for pelagisk sektor. I bunnfisk har fartøy under 11 meter sin andel av fangstverdien variert mellom 12 og 17 prosent i denne perioden, og den var 15 prosent i 2021. Både for pelagisk og bunnfisk er det særlig fartøy i gruppen 15-27,9 meter sin andel av fangstverdien som er redusert de siste 20 årene.

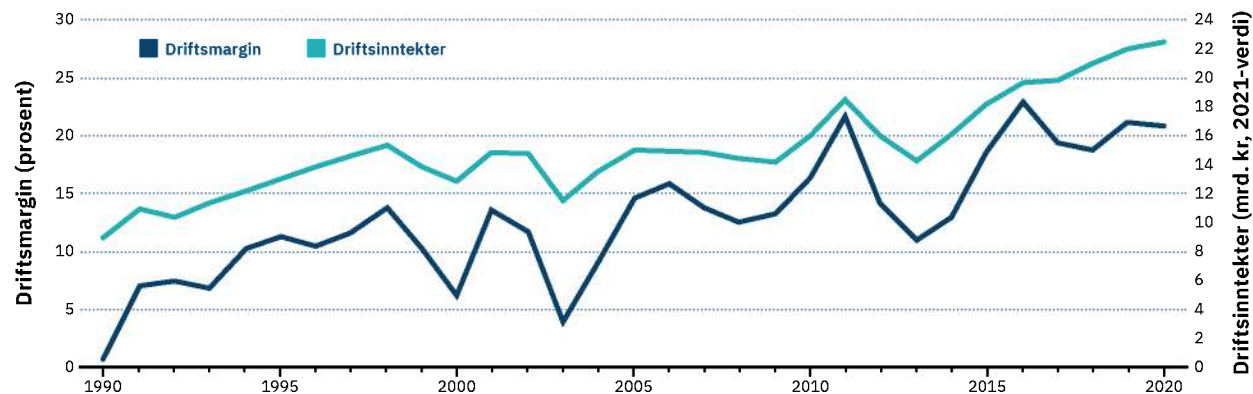
Driftsmarginen gir inntrykk av lønnsomheten i fiskeriene ved å vise hvor mye som tjenes for hver 100 kroner solgt. Det er naturlig med variasjoner fra år til år, men figur 17 viser at fiskeflåten over tid har hatt vekst i driftsmarginen. I 2020 oppnådde fiskeflåten en driftsmargin på 20,8 prosent, mens driftsmarginen i 2019 var 21,1 prosent. Driftsmarginene i 2019 og 2020 er sammen med 2011 og 2016 de høyeste som er målt. Samtidig skal man være klar over at det kan være ganske store variasjoner i lønnsomheten mellom ulike fartøygrupper.

Figur 15: Andel av førstehåndsverdi for ulike lengdegrupper – bunnfisk, 2000–2021.

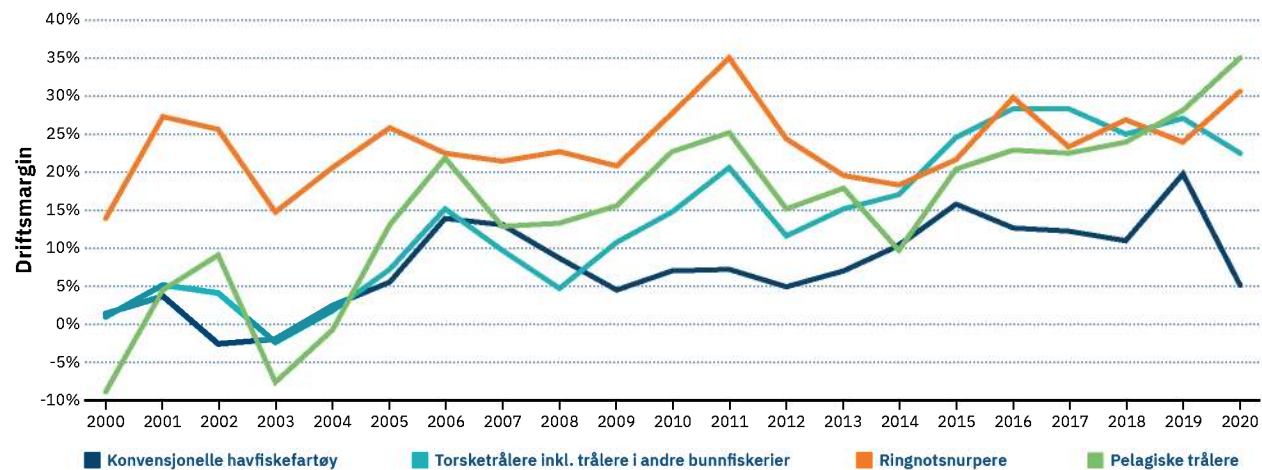

Figur 16: Andel av førstehåndsverdi for ulike lengdegrupper – pelagiske fiskeslag, 2000–2021.

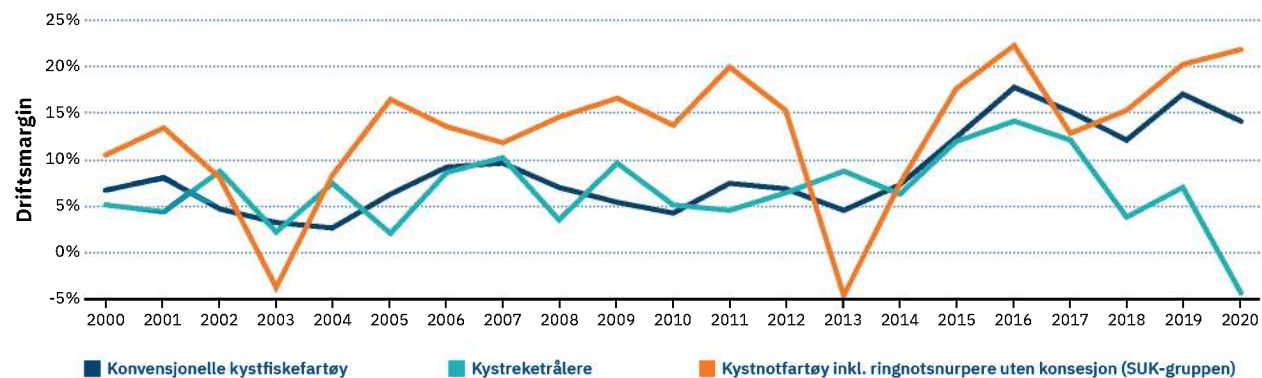

Figur 17: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter, 1990–2020.

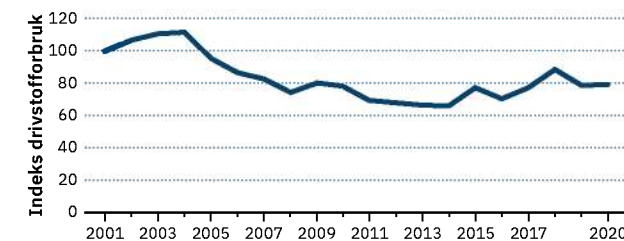
Figur 18: Driftsmargin utvalgte havfiskegrupper, 2000–2020.

Figur 19: Driftsmargin kystfiskegrupper, 2000–2020.

Figur 18 og 19 viser driftsmarginen for fiskeflåten fordelt på fartøygrupper. Det er tradisjonelt ringnotsnurperne og torsketrålerne som har oppnådd høyest driftsmargin. De siste årene har de pelagiske trålerne hatt en driftsmargin som har vært høyere enn for ringnot og torsketrål. I 2020 oppnådde pelagiske trålere en driftsmargin på 34,9 prosent. Kystfiskefartøyene og den konvensjonelle havfiskeflåten ligger noe lavere i driftsmargin.

Vi har data for drivstoff-forbruket til fartøy som står for cirka 90 prosent av norsk fangst. Nedgang i antall fartøy, sammen med den teknologiske utviklingen, har bidratt til at drivstoff-forbruket i flåten er redusert med 21 prosent fra 2001 til 2020. Dette innebærer en reduksjon av klimagassutslippene fra de norske fiskeriene. Drivstoff-forbruket i 2020 er på samme nivå som i 2019. Variasjon i drivstoff-forbruket henger nok mye sammen med intensiteten og deltakerantallet i ulike fiskerier, noe som vil kunne variere med bestands- og kvotestørrelse. Det er en kjensgjerning at trålfiskeri, som for eksempel rekefiske, krever mye mer drivstoff enn andre fiskeri. I tillegg er fisket etter snøkrabbe kommet til med et begrenset antall fartøy, men disse fisker store deler av året.

Figur 20: Drivstofforbruk i fiskeflåten, 2001–2020.

Årlige reguleringer

Fiskeridirektoratet utarbeider forslag til, og fastsetter eller gir departementet råd om årlige reguleringer for fiskeriene. Vi har god kontakt med næringsorganisasjonene og andre interessegrupper, noe som bidrar til at reguleringene om nødvendig kan justeres i løpet av året, for eksempel for å sikre at kvotene blir utnyttet innenfor fastsatte rammer.

I arbeidet med regelverket tilstreber vi brukervennlighet og forenkling. Reguleringene skal imidlertid også ivareta en rekke mål der det å oppnå bærekraftig forvaltning av fiskeressursene, lønnsomhet og rettferdig fordeling av mulighetene til å fiske er blant de viktigste. Disse kan være vanskelig å balansere, og målene kan av og til stå i motstrid til hverandre.

I 2021 gjennomførte Fiskeridirektoratet en ny høring av de tekniske reglene knyttet til utøvelsen av fisket, med forslag om en rekke forenklinger og bedre systematisering av regelverket. Forskrift om gjennomføring av høsting av villlevende marine ressurser (høstingsforskriften) ble vedtatt 23. desember 2021. Forskriften avløste den tidligere utøvelsesforskriften, og hovedformålet er å forenkle og harmonisere regelverket knyttet til utøvelsen av fisket.

Vi har brukt mye tid på å følge opp torskereguleringene i nord, der blant annet koronapandemien og endringer i torskens gytevanndring bidro til en redusert utnyttelse av torskekvotene gjennom skreisesongen, særlig blant mindre kystfartøy.

Flere fiskerier har vært påvirket av manglende adgang til andre lands fiskerisoner. Særlig reguleringen av fisket etter makrell

ble tilpasset en situasjon der aktiviteten i all hovedsak fant sted i norske farvann.

I Nordsjøen ble torskekvoten fastsatt til et enda lavere nivå enn året før, noe som gjorde det nødvendig med et veldig stramt reguleringsopplegg. Året startet med forbud mot direktefiske for alle flåtegrupper, noe som bidro til redusert deltakelse og uttak av torsk i Nordsjøen. Etter hvert ble det rom for å åpne for et begrenset direktefiske for kystflåten.

Et toårig pilotprosjekt for regional styrking av havressursforvaltningen for bærekraftig høsting av kystnære bestander ble startet opp. I prosjektet sammenstilles datamateriale og kunnskap om utvalgte kystnære bestander og fiskerier i området Andfjorden (Nordland/Troms), som grunnlag for å vurdere behov for forvaltningstiltak. Prosjektet skal også ta for seg kysttorsk i nord. Det er et mål å finne gode måter å arbeide på som kan være eksempler på kunnskapsinnhenting og regional medvirkning i forvaltningen av bestander og fiskerier i ulike områder langs kysten.

Deltakelse i fiskeriene

Fiskeridirektoratet tildeler tillatelser til å delta i fiskeriene, kontrollerer at vilkårene for tillatelsene blir overholdt og behandler saker rundt de ulike ordningene med leiefartøy, strukturering og slumpfiske. Vi behandlet rundt 3 000 fartøysaker i 2021, og mange av disse er komplekse. Effektiv saksbehandling i fartøysaker hindrer unødvendige driftsavbrudd, noe som kan ha betydning for lønnsomheten i fiskeflåten. Hovedtyngden av sakene behandles innenfor den fastsatte

saksbehandlingsgarantien. Fiskeridirektoratets hovedkontor som klageinstans behandlet 41 klagesaker, hvorav klageren ble gitt medhold i underkant av 20 prosent av sakene.

I saksbehandlingen på regionalt nivå har det i perioder vært nødvendig å overføre saksbehandlerkapasitet mellom regionene for å få håndtert saksmengden. Innkreving av årlig avgift for å stå i merkeregisteret i 2021 ble gjennomført i henhold til oppsatt plan. Statens innkrevingsentral er ny samarbeidspartner for innkreving. Dette innebærer endrede saksbehandlingsrutiner som nå er innarbeidet. Søknader om frafall av gebyrer ble behandlet fortløpende.

Klagesaker i forbindelse med hovedrullering av manntallet på slutten av 2020 ble behandlet i første kvartal 2021. Forberedelser til rullering av manntallet i 2021 er slutført og arbeidet med selve gjennomføringen ble igangsatt i regionene i november.

Fiskeridirektoratet har startet et forprosjekt med tanke på å bygge et nytt fartøyregister som er bedre tilpasset vår digitale hverdag. Forprosjektet var ferdig i 1. kvartal 2022 og det ble deretter tatt en beslutning om veien videre.

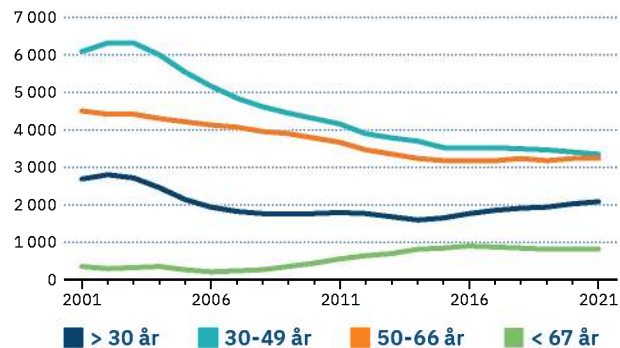
3 000
behandlede fartøysaker

Antall fiskere

Ved utgangen av 2021 var totalt 9 516 personer registrert med fiske som hovedyrke i fiskermanntallet, en marginal økning fra 9 491 i 2020. Dette er det høyeste antallet siden 2013, da det var registrert 9 559 fiskere. Antall som var registrert med fiske som biyrke var 1 317 ved utgangen av 2021, mot 1 487 i 2020.

Ved utgangen av 2021 var det registrert 392 kvinner med fiske som hovedyrke. Det vil si at andelen kvinner fremdeles er lav, men det er en økning i antall kvinner på 32. Det er blant de yngste at økningen er størst. Ved utgangen av 2021 var det registrert 119 kvinnelige fiskere under 30 år, mens tilsvarende tall ved forrige årsskifte var 101.

Figur 21: Deltakelse i fiskeriene. Antall fiskere.

Fiskeryrket synes å være attraktivt også for unge menn. De foreløpige tallene fra fiskermanntallet viser at det var totalt 2082 personer under 30 år med fiske som hovedyrke ved utgangen av 2021, herav 1 963 menn. For ett år siden var totaltallet 2021, herav 1 920 menn.

Det blir i offentligheten ofte tegnet et bilde av en næring som er preget av forgubbing. Utviklingen de siste årene viser tvert imot at det er grunn til å være optimist med tanke på rekruttering og fremtiden til fiskeryrket. Vi må imidlertid fortsette å arbeide godt med rekrutteringen.

Forskrifter og høringer

Arbeidet med å utarbeide ny deltakerforskrift for 2022 er gjennomført og forslaget har vært på høring. Høringsuttalelsene er innarbeidet i forskriftsforslaget som ble oversendt NFD innen fastsatt frist.

På bestilling fra NFD har direktoratet utarbeidet et høringsnotat med forslag til ny forskrift om fiskeritillatelse og kvotefaktorer. Høringsfristen er 31. mars 2022. Forslaget er en oppfølging av tiltak i Meld. St. 32 (2018 – 2019) «Et kvotesystem for økt verdiskaping – en fremtidsrettet fiskerinæring», som Stortinget har sluttet seg til. Forslaget er også en oppfølging av de endrede bestemmelsene i deltakerloven, som Stortinget har vedtatt. Den nye forskriften skal erstatte fire forskrifter; konsesjonsforskriften, deltakerforskriften, forskrift om strukturkvoteordning mv. for havfiskeflåten og forskrift om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten.

NFD har bedt Fiskeridirektoratet om å vurdere mulige eierkonsentrasjonsregler i kystfiskeflåten. På bakgrunn av vurderingen sendte vi i 2021 forslaget om eierkonsentrasjonsbegrensninger i kystfiskeflåten på høring, med høringsfrist 16. oktober 2021. Høringen er en oppfølging av Riksrevisjonens «Undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket». Der ble det anbefalt å vurdere «å innføre eierkonsentrasjonsbestemmelser for kystflåten og/eller andre tiltak for å begrense eierkonsentrasjonen».

Direktoratet har på bestilling fra NFD utlyst tre nye reketrål-tillatelse med søknadsfrist 1. desember 2021. Det kom inn 10 søknader.

Kvoteregisteret

Fastsettelsen av kvoter for de enkelte fiskeslag og tildeling av disse til det enkelte fartøy er et sentralt redskap for norsk fiskeriforvaltning. Fiskeridirektoratet etablerte og har vedlikeholdt et register over fiskefartøyenes kvoter i adgangsregulerte (lukkede) fiskerier siden tidlig på 2000-tallet. Nye reguleringer og krav til nye digitale løsninger har medført behov for et nytt og moderne kvoteregister.

Fiskeridirektoratets nye kvotesystem, som er blitt utviklet over flere år, bygges opp som et bankkontosystem. Direktoratet bestemmer hvert år innskuddet på konto basert på gjeldende reguleringer. Hvem som disponerer den enkelte kontoen og når de kan disponeres, er basert på vedtak fattet av direktoratet knyttet til erverv av fiskefartøy og deltakelse i ulike fiskerier.

Norsk vårgytende sild (NVG-sild) ble valgt som pilot for utvikling av grunnmodellen da dette er et forholdsvis enkelt regulert fiskeri. I grunnmodellen, som er utviklet i nært samarbeid med Norges Sildesalgslag, er metoder for korrekt behandling av kvotefleks, leiefartøyordninger og regler knyttet til kvoteutnyttelse, innarbeidet. Også effekten av kjøp/salg av strukturkvoter og etablering av nye strukturkvoteordninger er innarbeidet i denne grunnmodellen.

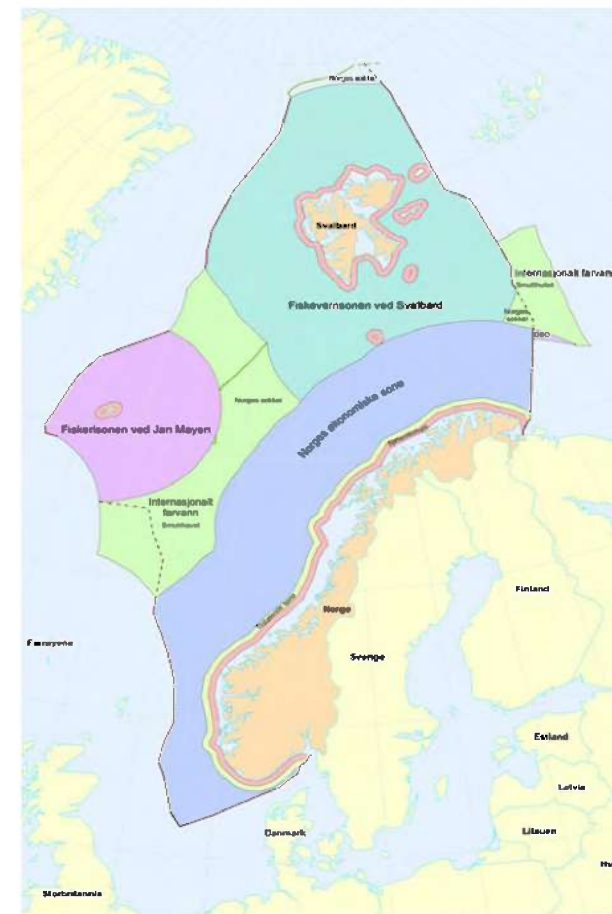
Nytt kvoteregister, hvor beregnet restkvote for fartøy som deltar i fisket etter NVG-sild med deltakeradgang, er utarbeidet, og ble satt i produksjon i 2020. Opplysninger om tildelte kvoter og beregnet restkvote er gjort tilgjengelig for fisker ved å logge på direktoratets Min side og for publikum for øvrig i egen rapport på www.fiskeridir.no.

I tiden etter har vi fokusert på å videreutvikle grunnmodellen for å tilpasse denne til spesielle reguleringer knyttet til fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N.

Utviklingsarbeidet er gjort i nært samarbeid med salgslagene. Lagene er tildelt ansvaret for å postere uttak fra den enkelte kontoen og er gitt tilgang til alle relevante opplysninger i nytt kvoteregister i sanntid. Hvilken konto uttak skal posteres på, og hvor mye som skal posteres, avgjøres av opplysninger ført på landings- eller sluttседdel.

Tre salgslag; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiske-salgslag og Norges Sildesalgslag (også på vegne av de to bunnfisklagene i sør), er således direkte involvert i dette utviklingsarbeidet. Et slikt samarbeid mellom direktoratet og salgslagene har vært nyttig for å kunne finne omforente og gode løsninger hvor målet er å digitalisere svært kompliserte reguleringer.

De involverte salgslagene må alle utvikle nødvendige interne applikasjoner, som automatisk analyserer den enkelte seddel ved mottak, og foreta postering av aktuell fangst på korrekt konto i kvoteregisteret. For at direktoratets nye kvoteregister skal kunne beregne og presentere korrekt restkvote for det enkelte fiskefartøy, er vi avhengig av at slik utvikling blir prioritert hos lagene.

Illustrasjon 1: Norges maritime grenser.

Internasjonalt samarbeid

Norske fiskere høster av fiskebestander som deles med andre nasjoner, først og fremst Russland og EU (nå også Storbritannia). Internasjonalt samarbeid om forvaltningen av disse bestandene er en viktig del av Fiskeridirektoratets arbeid for å regulere fiskeriene. Også i 2021 har vi brukt mye tid på å tilrettelegge for alle endringene som Brexit medfører. Dette gjelder for avtaler og reguleringer, men også for digitale løsninger og deling av data mellom landene. Like før årsskiftet ble den første bilaterale fiskerivtalen mellom Norge og Storbritannia inngått, med bestemmelser om blant annet kvotebytte og adgang til å fiske i hverandres soner i 2022.

Både globalt og regionalt pågår det prosesser for å fastsette nye mål for naturmangfold som vil ha påvirkning på vår forvaltning. Spesielt prosessen i Konvensjonen om biologisk mangfold er påvirket av pandemien og prosessene har vært digitale i 2021. De nye målene som forventes vedtatt i 2022 vil være relevante for fiskeri- og akvakulturforvaltningen. Fiskeridirektoratet løftet sitt engasjement i prosessene i 2021 og vi har deltatt både i interne nasjonale prosesser og i forhandlingsdelegasjonen. Arealbaserte tiltak for å beskytte natur står sentralt i internasjonale målsettinger om vern og vi har hatt et høyt engasjement i relevante nasjonale og internasjonale prosesser for å synliggjøre en rekke av våre arealbaserte tiltak og deres positive effekter når det gjelder å ta vare på marin natur.

Direktoratet er engasjert i bistandsarbeid gjennom bilaterale prosjekter finansiert gjennom Norad og Nansen-programmet, som ledes av FAO i Roma. I 2021 har disse engasjementene fortsatt vært preget av pandemien. Det har vært god utvikling i bruken av digitale plattformer i dette arbeidet, noe som har

gjort gjennomføringen av en del aktiviteter mulig, men omfanget av vårt engasjement er fortsatt lavt sammenlignet med hva som ville vært forventet uten pandemien. Utgangspunktet for denne vurderingen er den prosjektporteføljen som Norad har hvor vi er engasjert. Selv med redusert omfang er det noen tilfeller der det kan være utfordringer med å få frigjort den relevante kompetansen til oppdragene.

Finland hadde formannskapet i Nordisk ministerråd (NMR) i 2021. Fiskeridirektoratet deltar i arbeidet i rådet. Alle møter innen fiskerisamarbeidet fram til november ble avvirket digitalt. Det har også vært et fysisk møte i Vaasa i Finland der både AG (faglig arbeidsgruppe) og EK (embetsmannskomiteen, departementene) deltok. I 2022 skal Norge ha formannskapet og i 2021 har vi forberedt prosjekter som kan være en del av det nordiske samarbeidet.

Prioriterte bestander og utviklingstiltak

Fiskeridirektoratet skal arbeide særskilt for at bestander høstes bærekraftig. Flere av bestandene, som det står dårlig til med, er arter med lav reproduksjon. Det vil således ta lang tid å bygge opp igjen disse bestandene. Pigghå og uer er eksempler på saktevoksende arter med lav reproduksjon. Man kan med andre ord ikke forvente positive samfunns effekter av iverksatte reguleringstiltak før det har gått flere år. For pigghå tyder tilbakemeldinger fra fiskere og HI sine analyser på at bestanden er i vekst. Dette indikerer at innførte forvaltningstiltak har hatt effekt. På grunn av de strenge reguleringene, er dette en bestand vi har lite nyere data om. HI har imidlertid utvidet sin innsats så datatilfanget vil øke.

Etter forvaltningsprinsippet i havressursloven har myndighetene ansvar for å vurdere alle bestander og iverksette tiltak for å sikre bærekraftig forvaltning. Fiskeridirektoratet har utarbeidet et forvaltningsverktøy som sikrer dette. På grunn av bemanningsutfordringer, har ny og helhetlig gjennomgang av forvaltningsverktøyet ikke blitt gjennomført i 2021. Den helhetlige gjennomgangen, som benyttes nå, er fra 2020. Oppfølgingen av punktene nedenfor følger prioriteringen for 2021 som ble gjort i 2020. Nærmere om de enkelte punktene i verktøyet finnes på www.fiskeridir.no.^[1]

De prioriterte bestandene for forvaltningstiltak i 2021 var kysttorsk (nord og sør), kongsnegl, sjøkreps, stillehavsøsters og flatøsters.

Til tross for koronasituasjonen i 2021, ble flere prioriterte forvaltningstiltak knyttet til utøvelsen av fisket gjennomført; et kolmuletokt, et seleksjonstokt med stormasket trål, et seleksjonstokt med snurrevad og et toktt med industritrål knyttet til oppfølgingen av rapporten «Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småasket trål etter mållartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019».^[2]

Imidlertid måtte flere møter, og spesielt toktt på mindre fartøy utsettes, blant annet oppfølgingen av teinefisket etter reker i indre deler av Porsangerfjorden, kunnskapsinnhenting fra fisket etter kongsnegl og videre oppfølging av merkeprosjekt.

[1] <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Tema/OEkosystembasert-forvaltning>

[2] <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Rapporter/2020/Artssammensetning-og-lengdefordeling-i-fisket-med-smaasket-traal-etter-maalartene-oeyepaal-og-kolmule-i-perioden-2014-2019>

Fellesprosjektet med HI hvor omfanget av urapportert fangst og utkast er tema, har hatt framdrift i 2021 og forventes ferdigstilt første kvartal 2022. I forbindelse med dette arbeidet er rapport om kvantifisering av utkast og uregistrert bifangst publisert.^[3]

Interessen for sjøkreps øker, og for å sikre at uttaket er forvaltet bærekraftig har Fiskeridirektoratet nedsatt en arbeidsgruppe som skal kartlegge situasjonen og status for bestand og fiskeri. Dette arbeidet fortsetter i 2022.

Rapport om merking av fiskeredskap fra SINTEF oppsummerer resultat fra tester med forskjellige type merker.^[4] Rapporten har gitt grunnlag for innføringen av nye regler om merking av redskap i fritidsfisket fra 1. januar 2022.

Fiskeridirektoratet har også bidratt i arbeidet med å videreutvikle ordningen for innmelding av tapte redskap, og fra slutten av 2021 ble det mulig å melde tap av redskap elektronisk til Kystvakten. I tillegg til inn- og utmelding av bruk, er det nå også mulig å melde tap av redskap via nettleser, app og kartplotter. Inn- og utmeldinger av bruk publiseres i sanntid på Barents-watch sin FiskInfo-tjeneste, mens tapte redskap danner et eget kartlag for bruk i direktoratets årlige opprenskingstokt.

Materialvalg i fiskeredskapen har betydning for gjenbruk, ombruk og materialgjenvinning, og direktoratet har ønsket å ta tak i problemstillingen ved å invitere til en arbeidsgruppe for å informere om utfordringer og drøfte mulige løsninger. På grunn av koronasituasjonen er oppstart utsatt til 2022.

Det er gjennomført filmprosjekter for å vise beste praksis i fritidsfisket, men det ble noe avkorting som følge av koronasituasjonen. Arbeidet vil fortsette i 2022. Vi har fått utarbeidet skisser av fiskeredskap, som garn, line, teine og trål. Skissene skal brukes i rapporter og informasjonsarbeid, blant annet i arbeidet med sameksistens. Skissene vil bli tilgjengelig på www.fiskeridir.no. For øvrig vises det til Handlingsplanen for fiskeforsøk og utviklingstiltak.^[5]

Fiskeridirektoratet bidrar i arbeidet som HI er i gang med når det gjelder ny gjenoppbyggingsplan for kysttorsk i nord, gjennomgang av kunnskapsstatus og vurdering av forslag til nye vernetiltak. Vi bidro også i 2021 med penger til prosjektet «overlevelse av reker selektert ut av reketrålen i havoverflaten» som gjennomføres av HI. Planlagte møter med rekenæringen i 2021, for å diskutere implementering av nye tekniske regler for bedre seleksjon i reketrål, ble utsatt til 2022 på grunn av koronasituasjonen.

Prosjektet med forsøksfiske med flytetrål i fiske etter snabeluer ble gjennomført av næringen i regi av Fiskeridirektoratet. Resultatet så langt er at det er åpnet, gjennom forskrift, for bruk av flytetrål i dette fiskeriet i et gitt område i vestlige del av Barentshavet. Det vil også åpnes for forsøksfiske i 2022 i uåpnede områder langs eggakanten sør for 72°N.

I 2021 ble det frem til 30. april, innført krav om bruk av akustiske pingere for garnfiske i Vestfjorden (statistikkområde 00). HI har beregnet at det tas nærmere 3000 niser som bifangst i norske garnfiskerier, med høyest tall for Vestfjorden. Dette tiltaket skal redusere denne bifangsten. Et slikt tiltak er også i samsvar med krav fra myndighetene i USA, for at det ikke skal innføres restriksjoner på import av norsk garnfanget torsk.

Etter sesongen 2021 inviterte vi Norges Fiskarlag, Norges Kystfiskarlag og HI til å delta i en evaluering av kravet etter endt sesong. Denne evalueringen er gjennomført og inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for oppfølgende reguleringen i 2022.

Fiskeridirektoratet fokuserer på hvor mye og hvordan det fiskes, det vil si hvilke årsklasser det fiskes på og eventuell bifangst av andre arter. Vern av yngel og småfisk, blant annet gjennom minstemålsbestemmelser for fisk og skaldyr, samt stenging av fiskefelt, har i en årrekke vært et bærende prinsipp i norsk fiskeriforvaltning. Dette, sammen med innføringen av tekniske reguleringer, selektive redskap, utkastforbud og langsiktige høstingsregler, har bidratt til en positiv utvikling av de kommersielt viktige fiskebestandene.

Mer om opprydning av fiskeredskap og marin forsøpling på side 61.

[3] <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Dokumenter/Rapporter/2021/estimating-the-size-distribution-of-reported-catches-on-board-factory-vessels--issues-with-using-data-from-the-production-process>

[4] <https://www.sintef.no/publikasjoner/publikasjon/1855419>

[5] <https://www.fiskeridir.no/Areal-og-miljo/Marin-forsoepling/handlingsplan-mot-marin-forsoepling>

Fritids- og turistfiske

Fritidsfiske utføres av norske statsborgere og utlendinger bosatt i Norge. Det er anslått at omkring 2 millioner fritidsfisker i sjøen hvert år. Turistfiske utføres av utenlandske personer på ferie i Norge. Det er anslått at antallet utenlandske turistfiskere er rundt 400 000 hvert år. Det er ikke kjent at det finnes undersøkelser som prissetter totalverdien av fritids- og turistfisket. Men det er allment anerkjent at turistfisket er viktig for Norge og at man i all framtid ønsker at folk bosatt i Norge tilnærmet fritt skal kunne høste av det havet har å tilby, altså drive fritidsfiske.

På grunn av pandemien har det både i 2021 og 2020 kommet betydelig færre turister til Norge for å drive fiske. Dette gjenspeiler seg også i kommunikasjonsaktiviteten rettet mot turistfiskebedrifter og turistfiskere. Fiskeridirektoratet bidro med informasjon til brosjyren «Safe at Sea», utgitt av Sjøfartsdirektoratet, og vi deltok i en felles kampanje med Tolletaten for å informere om fiske- og eksportregler for turistfiske. Fra 2022 er turistfiskebedriftene pålagt å bruke godkjente fagsystemer for rapportering av fangst, og det ble informert om endringen på slutten av 2021.

Aktiviteten i fritidsfiske for norske statsborgere ser ut til å ha foregått som normalt, og det antas at under nedstengingsperioder i samfunnet har fritidsfiske vært en av de aktivitetene flere enn vanlig har oppsøkt. I fritidsfiske har vi hovedsakelig utført kommunikasjonsaktiviteter knyttet til handlingsplan mot marin forsøpling og i sosiale medier om regelverk og Fritidsfiskeappen. I 2021 mistet vi muligheten til å møte fritidsfiskerne på arrangementer som var planlagt, på grunn av pandemien.

I Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag er vi gitt ansvaret for å forvalte fritids- og turistfiske på en bærekraftig måte. Oppgaven har vokst kraftig de siste årene, ikke minst på grunn av stadig større kamp om kystsonen og offentlig oppmerksomhet om marin forsøpling. Det er ingen tegn som tyder på at oppgaven vil minke.

Det kommer jevnlig nye regler om blant annet redskapsbruk, fredningsområder, registreringer og utførelskvoter som fritids- og turistfiskere må forholde seg til. Det er vanskelige målgrupper å nå fordi vi har dårlig oversikt over hvem de er, hvor mange de er og hvor de befinner seg til hvilket tidspunkt. Kunnskapen om reglene og holdningen til livet i havet er ikke god nok.

Regjeringen satser tungt på å selge havnasjonen Norge, og Fiskeridirektoratet har sentrale oppgaver knyttet til denne satsingen. I arbeidet med fritids- og turistfiske bruker vi følgende virkemidler for å nå målet; informasjonskampanjer og holdningsskapende arbeid i nye og gamle medier, brukervennlige digitale løsninger som Fritidsfiskeappen, bedre datagrunnlag, kunnskapsbasert regelverk og tilpassede kontroller.

5 530
redskap registrert tapt

4 154
redskap ryddet av dykkerklubber og privatpersoner

34 088
registrerte hummerfiskere

1 558
registrerte turistfiskebedrifter

Fiskerikontroll

Fiskerikontroll defineres som summen av tiltak som bidrar til å nå målet om høsting av villlevende marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer. Det vil si at kontrollen skal sikre etterlevelse av regelverket og dermed bidra til like rammevilkår for næringsaktørene. Fiskeridirektøren har det øverste ansvaret for fiskerikontrollen, mens Fiskeridirektoratets regioner, Sjøtjenesten, Kystvakten og fiskesalgslagene har operasjonelt ansvar for utøvelsen av fiskerikontroll innenfor sine ansvarsområder.

Direktoratet har i 2021 fortsatt arbeidet med å styrke og videreutvikle fiskerikontrollarbeidet, som er et prioritert område hos regjeringen, videre utdypet i NFDs tildelingsbrev. Vi har utarbeidet en handlingsplan for utviklingen av fremtidens fiskerikontroll for å følge opp funnene og anbefalingene i NOU 2019:21 Framtidens fiskerikontroll. Handlingsplanen støtter videre opp under hovedprioriteringen om havressursforvaltning i tildelingsbrevet. I handlingsplanen konkretiseres en rekke innsatsområder og konkrete tiltak over en periode på fem år.

Et av delmålene går på å sikre en mer troverdig og effektiv fiskerikontroll, hvor risikostyring er et av flere viktige verktøy som skal brukes for å oppnå dette.

Risikostyring

Risikostyring vil si å identifisere, vurdere og håndtere hendelser som kan påvirke måloppnåelsen negativt.

Fiskerikontrollen har etablert et eget rammeverk for risikostyring som baserer seg på nasjonale og internasjonale standarder.

Rammeverket er forankret i Nasjonal Strategisk Risikovurdering (NSRV), som også gir føringer for hvordan fiskerikontrollen skal organiseres, utøves og prioriteres i henhold til overordnede mål, krav og prioriterte risikoområder. NSRV utarbeides hvert år sammen med Kystvakten og salgslagene og gjelder for både strategisk og operativt nivå. Dokumentet ligger på www.fiskeridir.no.^[6]

I 2021 ble følgende, overordnede risikoområder løftet i NSRV og prioritert for oppfølging:

- Brudd på deltakerlovens bestemmelser om krav til bosted, eierskap og registrering av fangst på fartøy
- Brudd på ilandføringsplikten som bryter med havressursloven om at all fangst skal bringes på land, registreres på seddel og inngå i ressursregnskapet
- Brudd på kravene om en korrekt registrering av ressursuttaket

Risikovurderinger gjennomføres regelmessig gjennom året, som beslutningsstøtte og bidrag inn i risikostyringsarbeidet. Dette gjelder både på operativt og strategisk nivå.

Fiskeridirektoratet fokuserer på kontinuerlig forbedring og videreutvikling, med en helhetlig tilnærming til definerte rammeverk, felles situasjonsforståelse, kompetanseutvikling og tilrettelagte it-verktøy. Formålet er å effektivisere, men også øke treffprosenten og kvaliteten i vurderingene.

Som tidligere utdypet i NOU 2019:21 Framtidens fiskerikontroll og i årsrapporten for 2020, er det en gjennomgående utfordring at data som fiskerinæringen i dag er pålagt å registrere og rapportere til norske myndigheter, er basert på selvangivelse og manuelle registreringer. Selv om rapporteringsløsningene

i all hovedsak er elektroniske, registreres opplysningene som oftest manuelt i systemene uten at det stilles krav om dokumentasjon. I tillegg mangler myndighetene tilgang til en del sentrale data i verdikjeden, blant annet fra den minste flåten og fra bearbeidingsleddet. Det gjør det svært vanskelig for kontrollmyndighetene å verifisere at rapporterte data er korrekte. I tillegg gir dette handlingsrom for lovbrudd og vanskeliggjør et effektivt kontrollarbeid. Mangel på verifiserte data gjør det vanskelig for næringen og myndighetene å oppfylle forventninger fra importland og markedsaktører om dokumentasjon og sporing gjennom verdikjeden, og for forvaltningen å kunne gå god for dokumentasjon som er fremlagt av næringen.

Mangel på etterprøvbare data gir et betydelig handlingsrom for å oppnå uberettiget økonomisk vinning gjennom bevisst feilrapportering. Manuelle registreringer gir i tillegg en stor risiko for redusert datakvalitet ved ubevisst feilrapportering. Risikoen for manglende etterlevelse forsterkes av at muligheten for gevinst er stor, fordi verdiene ofte er store, oppdagelsesrisikoen er lav og sentrale deler av fiskerilovgivningen har svak legitimitet hos næringen.

Korrekt registrering av ressursuttaket er et premiss for bærekraftig forvaltning og høsting av fellesskapets ressurser. Dette er et viktig fundament ved fastsettelsen av høstingskvoter internasjonalt og nasjonalt. For fiskerikontrollen er utfordringen å sikre et regnskap over ressursuttaket som samsvarer med virkeligheten.

[6] <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Kontroll/NSRV>

Handlingsplan for utvikling av fremtidens fiskerikontroll

For å møte nevnte risikoområder (NSRV) og svakheter med fiskerikontrollen, identifisert gjennom NOU 2019:21, er det i tillegg til faste løpende aktiviteter, iverksatt en rekke tiltak i 2021 innenfor hovedinnsatsområdene digitalisering og dokumentasjon og mer effektiv fiskerikontroll.

Fiskeridirektoratet har i samsvar med tildelingsbrevet fortsatt arbeidet med å samordne og styrke analysefunksjonen i direktoratet. Vi har styrket både kompetanse og kapasitet innen analyse og risikostyring. Dette sikrer bedre utnyttelse av tilgjengelige data som styringsverktøy i risikostyringsarbeidet. Innsatsen i Fiskeridirektoratets og Kystverkets felles analyseenhet er også styrket, samtidig som vi har gjort tiltak for å samordne enheten med direktoratets generelle satsing på analyse. Vi er i tillegg i gang med forberedelser for å utvikle et nytt risikostyringsverktøy. Vi har også styrket kapasiteten i utviklingen av vårt nye kontroll- og tilsynssystem, SAGA. Økt kapasitet gjør at vi kan forsere utviklingen av SAGA og nærmer oss utfasing av inspeksjonsdatabasen.

Fiskeridirektoratet har også, sammen med Tolletaten og Skatteetaten tatt initiativ til dialog med andre kontroll- og tilsynsmyndigheter med ansvar for sjømatnæringen, om hvordan myndighetene kan samarbeide slik at vi utnytter våre samlede ressurser så effektivt som mulig og dermed sikrer bedre måloppnåelse og samlet merverdi for etatene og samfunnet. I tillegg er det utarbeidet felles risikovurderinger og tiltaksplaner.

Under hovedinnsatsområdet digitalisering og dokumentasjon har vi, i samsvar med tildelingsbrevet, fulgt opp vedtatt utvidelse av kravene til posisjonsrapportering og elektronisk rapportering av fangst- og aktivitetsdata. Vi har hatt tett dialog med næringen om endringene og igangsatt nødvendige forbedringer av våre mottakssystem. Vi planlegger også å utvikle løsninger for å styrke norsk FMC sin kapasitet til å følge opp en økning fra 600 til potensielt 6 000 norske fiskefartøyer som skal rapportere sin aktivitet på havet.

Fiskeridirektoratet har sammen med Justervesenet levert forslag til nytt regelverk om krav til bruk av automatiske vektorer og veiesystemer på norske fiskemottak. Hovedmålet med forslaget er å sikre at veiedata som føres på landings- og sluttsedler kan verifiseres. Det er anbefalt en trinnvis ikraft-tredelse av nytt regelverk fra og med 1. januar 2023.

Videre har vi iverksatt FangstID-programmet. Målet er å støtte opp om utvikling og implementering av eksisterende og nye teknologiske løsninger, for å sikre en korrekt registrering av ressursuttaket gjennom identifisering av fiske og fangst. Det langsiktige målet er at registrering av ressursuttaket skal skje i forbindelse med selve uttaket. Programmet vil støtte opp om et offentlig-privat samarbeid for å sikre en korrekt registrering. Gjennom dette programmet har Fiskeridirektoratet blant annet gjennomført to webinarer for å forankre tilnærmingen. Vi har fått gjennomslag på en søknad til forskningsrådet om finansiering av fremtidige prosjekter og vi deltar inn i et konsortium som har levert en søknad til forskningsprogrammet Horizon Europe.

812
fullkontroller og
mottakskontroller

1 266
redskapskontroller
innen fritidsfiske

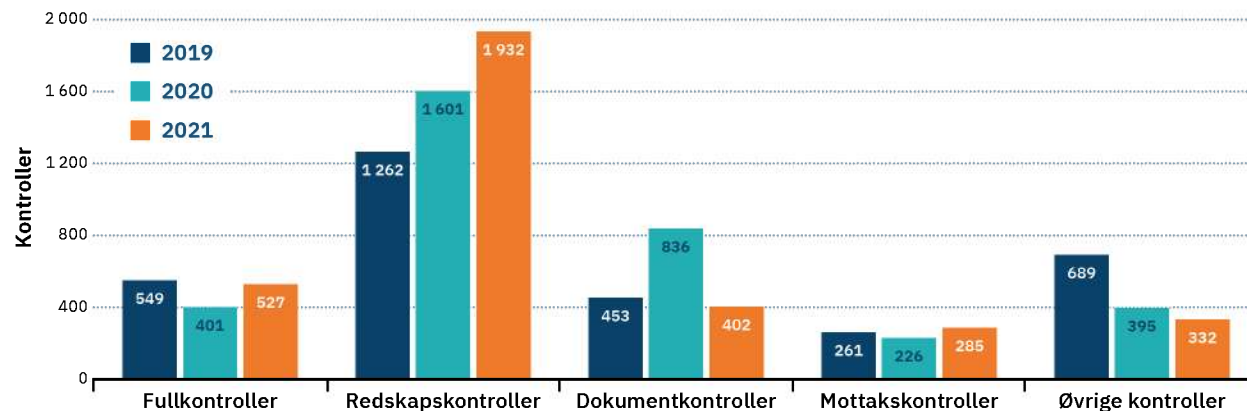
402
dokumentkontroller

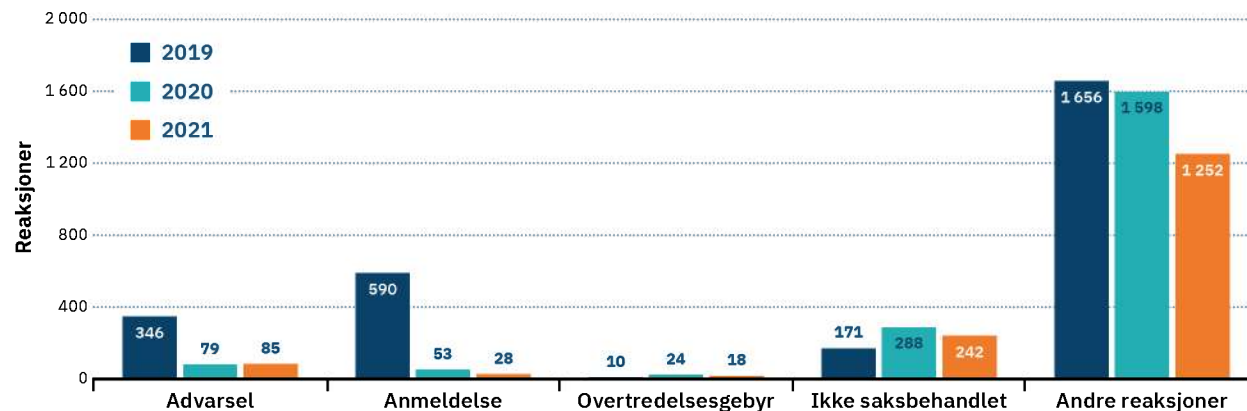
Kontrollstatistikk

Statistikken i dette kapitlet viser alle inspeksjoner utført av Fiskeridirektoratet, inkludert Sjøtjenesten.

Statistikken tar utgangspunkt i startdato for en kontroll i tidsrommet januar 2019 til desember 2021. Det er viktig å merke seg at det kan være etterslep i registreringen av data etter en kontroll, blant annet fordi noen saker krever lenger saksbehandling. På uttrekksdato har en del inspeksjoner ennå ikke fått tildelt saksbehandler og disse inspeksjonene har derav ikke fått en saksavgjørelse/reaksjon. Slike inspeksjoner har fått benevnelsen «null/ikke saksbehandlet». Kategorien «intet» betyr at ingen reaksjon ble gitt. En reaksjon kan omfatte flere lovbrudd.

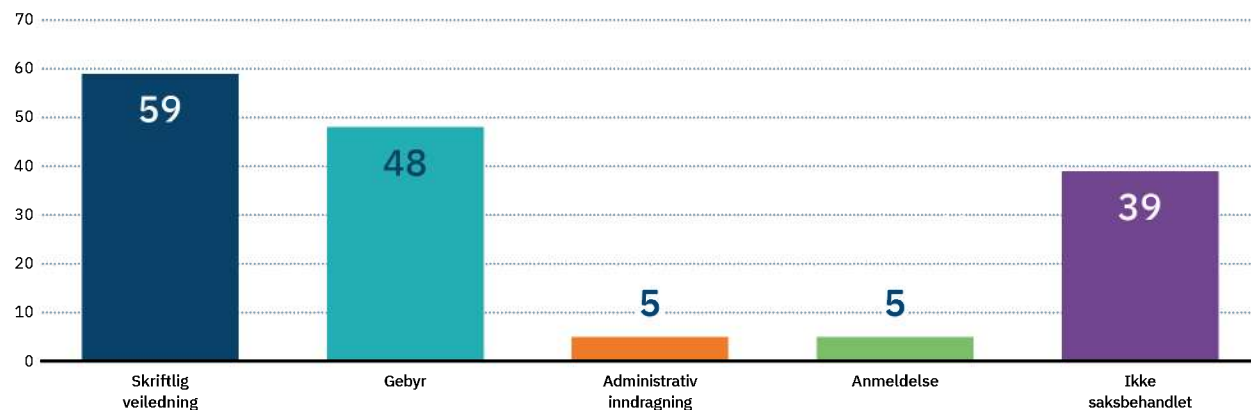
Figur 22: Alle kontroller, 2019–2021.

Figur 23: Reaksjonstype for kontroller i Inspeksjonsdatabasen, 2019–2021.*

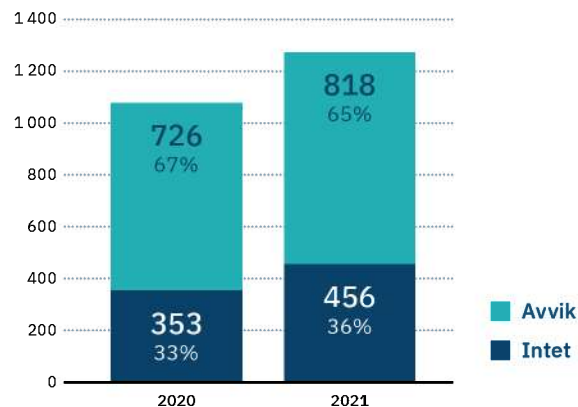
*) Dataene er hentet fra «Inspeksjonsdatabasen». Reaksjonstypene er ulike i Inspeksjonsdatabasen og kontroll- og tilsynssystemet, Saga.

Figur 24: Reaksjonstype fullkontroller registrert i Saga, 2021.*

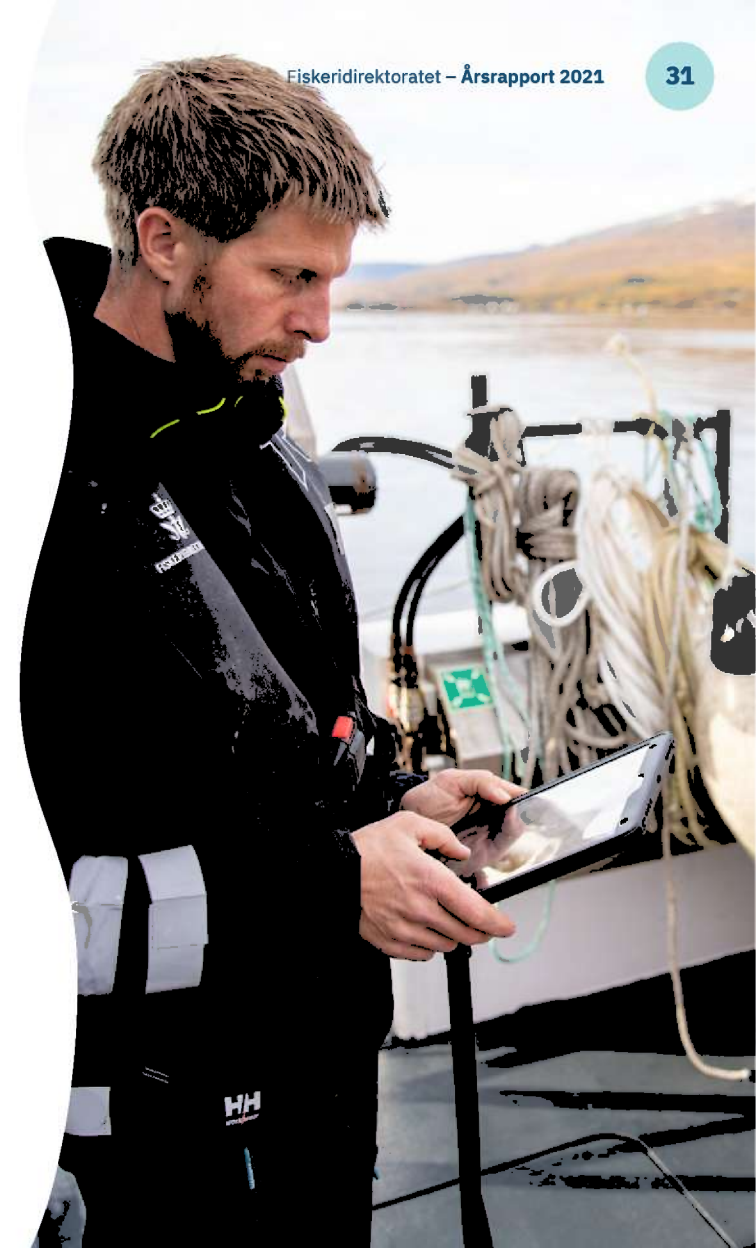
*) Dataene er hentet fra kontroll- og tilsynssystemet Saga. Reaksjonstypen «Intet» er fjernet fra utvalget.

Figur 25: Funn av avvik ved redskapskontroller innen fritidsfiske, 2021.*

*) De fleste avvikene gjelder anmeldelser av teiner som bryter forskrift om utøvelse av fiske i sjøen, for eksempel feil fluktåpning, manglende råtnetråd, redskapet er ikke røttet eller mangelfull merking.

I Inspeksjonsdatabasen, som er en av datakildene, kan inspeksjoner ha to rettssubjekt (fartøy og bedrift). Imidlertid er flesteparten av inspeksjonene ført med kun én saksbehandling og derav én reaksjon. Det er derfor tatt kun én saksavgjørelse per rettssubjekt, også i de tilfellene der det er ført på begge. For å avgrense statistikken, er følgende inspeksjonstyper med i datagrunnlaget: dokumentkontroll, eksportkontroll, fangstkontroll, fullkontroll (to datakilder, ny datakilde fra 2019), kontroll av sporingsutstyr, kontrollområde, lagerkontroll, låssettingskontroll, mottakskontroll (to datakilder, ny datakilde fra 2021), omsetningskontroll, redskapskontroll (to datakilder, ny datakilde fra 2020), transportkontroll og vektkontroll.

2 250

oppdrag utført av Sjøtjenestens båter

21

tokt med fiskefartøy

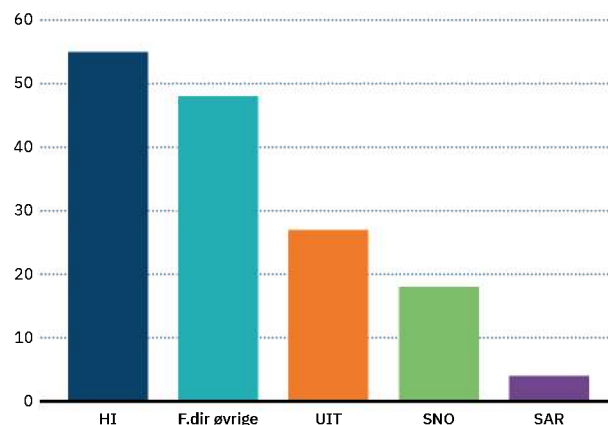
471

teiner beslaglagt av Sjøtjenesten

Fiskeridirektoratets sjøtjeneste

I 2021 har Sjøtjenesten hatt forholdsvis jevn fordeling av aktivitet langs norskekysten. Med utgangspunkt i nasjonal strategisk risikovurderingen, råd fra HI og egne erfaringer fra tidligere år, har seksjonen fulgt en plan hvor målet har vært å følge aktiviteten og risikoen i fiskeriene samt følge opp ønsker fra eksterne aktører.

Sjøtjenestens største utfordring i 2021 var å opprettholde aktiviteten til tross for begrensningene som følge av covid-19 og mangel på tilbud om leie av fiskefartøy. Fravær av leiefartøy kunne ha resultert i at vi ikke ville ha hatt mulighet til å sjekke ut fiskefelt med potensielt ulovlige mengder bifangst og innblanding av uønskede arter.

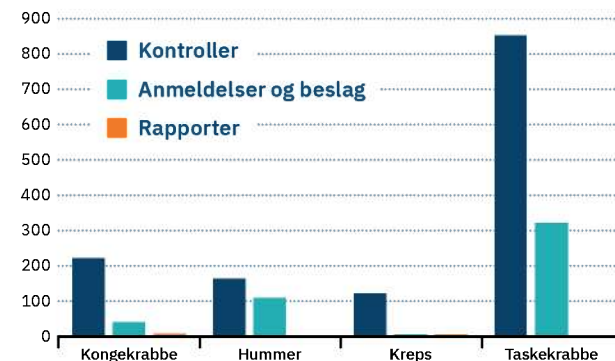

Figur 26: Sjøtjenestens oppdrag for eksterne og andre i Fiskeridirektoratet.

Torskeoffensiven

Under torskeoffensiv i 2021 deltok Sjøtjenesten med alle tre fartøyene, hovedsakelig med «Eir» og «Frey» i Lofoten og Vesterålen og «Rind» i Finnmark. Det nye fartøyet «Frey», som er tenkt særlig brukt til kontroller i de sørlige regionene i april-oktober, ble tatt inn som en ekstra ressurs under aksjonen for å få testet ut dets kapasitet til kontroller av denne typen og på denne tiden av året. «Frey» viste seg å fungere meget god til kontroller på innersiden av Lofoten og andre litt skjermede områder.

Generelt mener vi at årets torskefiske ble avviklet på normal måte ute på havet, men det ble observert forbedring fra tidligere år i bruken av staur og merking på bruk samt forbedring i inn- og utmelding av bruk hos kystvaktentralen. På grunn av utfordrende værforhold ble deltakelsen noe redusert i Nordland og svært redusert i Finnmark. I tillegg medførte korona-restriksjoner noen begrensninger i aktiviteten på havet.

Figur 27: Antall kontroller og reaksjoner på sjøtjenestens kontroll av teinefisket.

Det var under aksjonen god dialog og koordinering mellom Sjøtjenestens fartøy og regionenes aktivitet på land, i hovedsak ved fortløpende kontakt direkte mellom fartøyene og førsteinspektørene på land. Det var i tillegg kontaktpunkter mellom Sjøtjenesten og kontroll-team på ulike mottak i Lofoten og Vesterålen. Vi ser imidlertid at under aksjoner som dette, bør også Kystvakten bli involvert i den mer overordnede planleggingen, slik at man kan sikre enda bedre samhandling og utnyttelse av ressursene på havet.

Inspektører fra Sjøtjenesten deltok også sammen med ti kontroll-team på land, og det er kommet gode tilbakemeldinger på dette i etterkant. Landkontroller har gitt inspektørene fra Sjøtjenesten økt kompetanse i landingskontroll og bruk av kontrollverktøyet SAGA for fullkontroller. De har dessuten brakt med seg ny og annen kompetanse inn i landkontrollene.

Hurtigbåtene «Rind», «Eir» og «Frey»

Basert på Nasjonal strategisk risikovurdering, Sjøtjenestens generelle risikovurdering av de ulike fiskeriene samt innspill fra regionene, er det satt opp en overordnet seilingsplan for Sjøtjenestens hurtigbåter. I tillegg til de ordinære kontrolltypene, har vi gjennomført en del samarbeidskontroller med eksterne aktører, som HI og Statens Naturoppsyn (SNO). Vi har også bistått politiet, Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Skatteetaten, Universitetet i Tromsø (UiT), Universitet i Oslo (UiO) og Norsk institutt for naturforskning (NINA), og i tillegg bidratt ved SAR-hendelser.

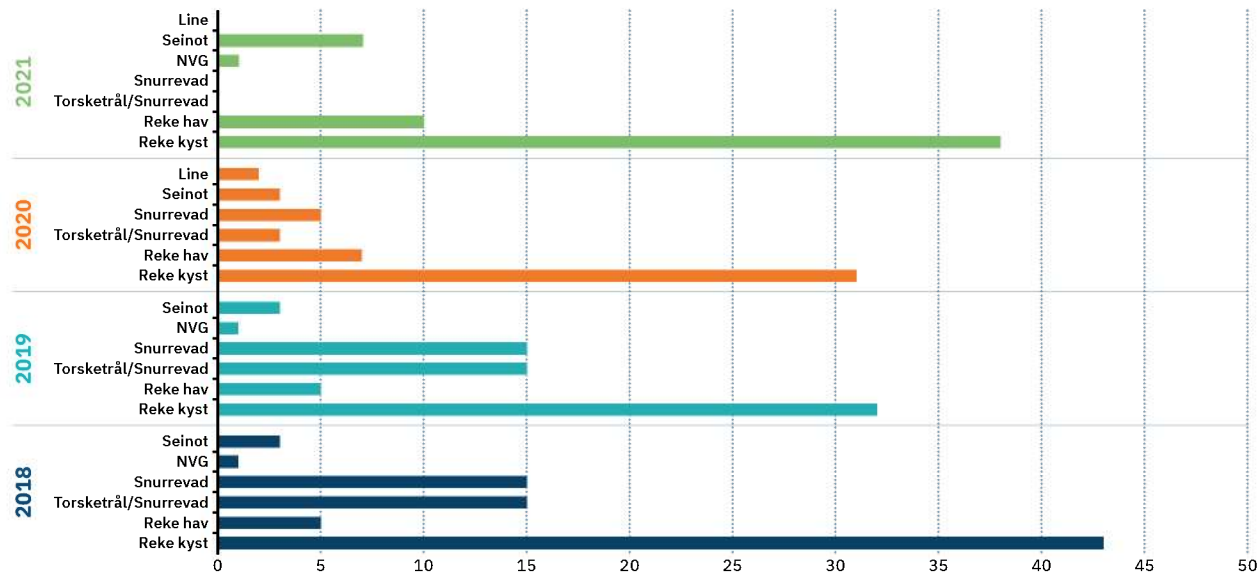
Forskningsbidragene til HI, UiT og NINA besto i vannprøver, rekeprøver, DNA-prøver, hval og «fugl-i-nota»-observasjoner. «Rind» og «Eir» er i tjeneste nesten hele året. Kjøpet av «Frey» gjorde det mulig for Sjøtjenesten å ha økt oppmerksomhet

mot fritidsfiske da dette fartøyet er bedre egnet til dette. Det siste året har vi også fokusert på å kontrollere kystnære notfiskerier som makrell, seinot, brisling og NVG-sild.

I februar 2021 startet Sjøtjenesten å publisere på Fiskeridirektoratets Twitter-konto, for å få ut mer informasjon om vår operative virksomhet og koble denne til både generell opplysningsvirksomhet og spredning av informasjon om regelverket. Ambisjonen har vært å ligge på 2-4 meldinger per uke.

Stenging og åpning av fiskefelt

I 2021 ble det gjort 58 vedtak, med i alt 68 stengninger og åpninger av fiskefelt, mot 46 vedtak og 51 stengninger og åpninger i 2020. Bakgrunnen for denne økningen er at vi har fokusert på å kontrollere fangster på ordinære fiskefartøy innenfor de nasjonale rammene for smittevern. Vi har gjennomført flere kontroller knyttet til stenging og åpning av fiskefelt med «Rind» og «Eir», særlig innenfor rekefisket langs kysten av Nord-Norge, samt seinot.

Figur 28: Stenging og åpning av fiskefelt, 2018–2021.*

*) Stenginger fra 2018 til 2021 viser en nedgang i stenginger i snurrevad og torsketrål, men de øvrige artene og redskapstypene er forholdsvis like.

Tidligere år har vi vært bekymret for mengden undermålsfisk i trål og snurrevadfisket i fiskevernsonen ved Svalbard. Vår aktivitet med leide fartøy viser mindre innblanding av undermålsfisk i dette området. De leide toktene de siste årene viser at det er mindre undermålsfiske i området på Hopen og ved Bjørnøya.

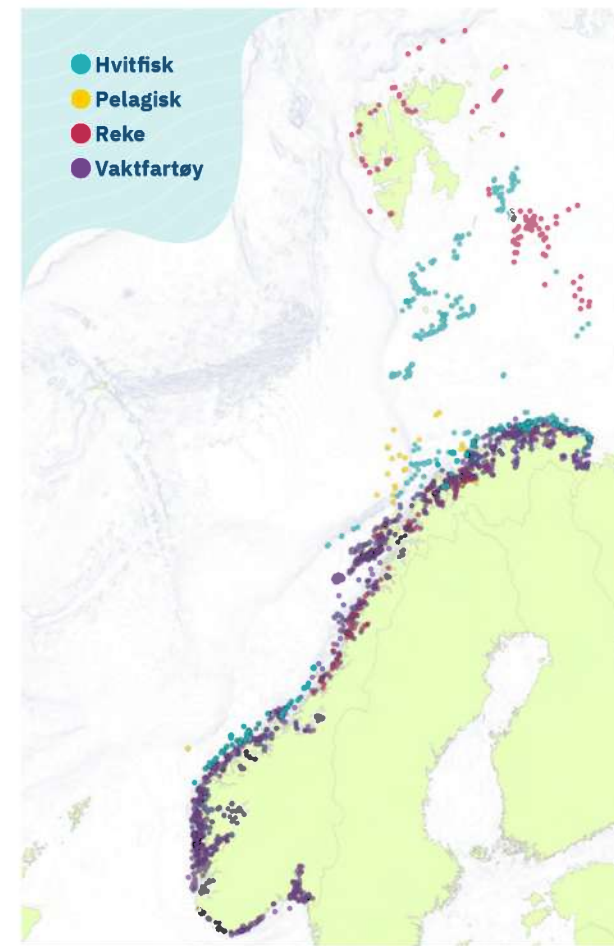
Kontrollaktivitet på ordinære og leide fiskefartøy

Foruten fartøyene «Rind» og «Eir», har Sjøtjenesten inspektører om bord på ordinære og leide fiskefartøy samt at de deltar på enkelte tokt med kystvaktfartøy. I 2021 ble denne aktiviteten begrenset på grunn av koronapandemien. Vi gjennomførte i fjor 7 tokt med fiskefartøy, som resulterte i 28 kontrollerte fangster. Det er om lag 7 prosent av tidligere års aktivitet.

Formålet med disse toktene er å finne ut om det er grunnlag for å stenge eller åpne fiskefelt. Dersom det er for mye fisk under fastsatte minstemål eller bifangst, blir områder stengt for fiske. Dette gjøres for å verne om de marine ressursene og maksimere ressursutnyttelsen. Fiskeridirektoratets personell på fartøyene måler blant annet fangstene, kontrollerer redskap og rapporterer fangst- og aktivitetsdata.

For å bøte på manglende aktivitet, har Sjøtjenesten i større grad enn tidligere valgt å bruke egne fartøy til å kontrollere fangster i områder som stenges og åpnes for fiske. Dette gjaldt særlig i fiskerier som seinot og rekefiske langs kysten. I tilfeller hvor Sjøtjenesten ikke har vært tilstede, har Kystvakten vær behjelpelig med å ta fangstprøver fra slike områder. Kontrollaktiviteten knyttet til stenging og åpning av fiskefelt har derfor vært tilfredsstillende også i 2021.

Illustrasjonen viser vaktfartøyene Rind, Eir og Frey. Hvitfisk er når vi har inspektør på snurrevad, seinot og torsketrål. Pelagisk er når vi har kontroll på NVG, makrell, nordsjøsilid og lignende. Reke er når vi har inspektører om bord på fartøy som fisker reke.

Illustrasjon 2: Alt av sjøtjenestens aktivitet i 2021.

Døgnåpen forvaltning – FMC

Fiskeridirektoratet har døgnåpen forvaltning gjennom Fisheries Monitoring Centre (FMC). Senteret fokuserer spesielt på veiledning og kontakt med den norske fiskeflåten, for at den skal oppfylle sine rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale myndigheter. FMC mottar tips- og beredskapsmeldinger, og håndterer cirka 25 000 kontakter med fiskere/publikum årlig.

I januar 2021 ble det bestemt å utvide rapporteringsplikten for alle fiskefartøy. Kravene til posisjonsrapportering via VMS (Vessel Monitoring System) og rapportering av elektroniske fangst- og aktivitetsdata (ERS) blir innført trinnvis. Etter planen skal den første utvidelsen tre i kraft 1. juli 2022. Fiskeridirektoratet har i 2021 arbeidet med å modernisere mottaket for posisjonsdata. En kraftig utvidelse av frekvens på meldinger og antall fartøy som skal sende data, krever at mottaket oppgraderes til en nyere plattform. Vi vil gjøre ferdig dette arbeidet i 2022 og starte tilsvarende modernisering av mottaket av ERS-meldinger.

25 000

henvendelser til FMC

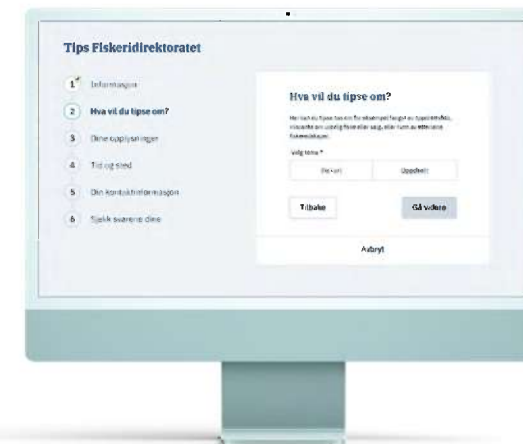
Etter hvert som omfanget av rapporteringskravene øker, vil også arbeidsmengden til norsk FMC vokse. Det vil kreve modernisering av dialogen med næringen for å opprettholde servicen som ytes og oppfølgingen av rapporteringskravene. Det er i den forbindelse satt i gang et forprosjekt for å utarbeide en ny FMC-applikasjon.

Ny tipsløsning

I desember 2021 lanserte vi en ny løsning for å motta tips fra publikum. Den består av et nettskjema på fiskeridir.no og en saksbehandlingsløsning der ansatte behandler tipsene. Tips er en god informasjonskilde og bidrar til å gjøre kontroll- og tilsynsarbeidet vårt mer treffsikkert. Samtidig er det viktig å ivareta personvernet til tipser og den det tipses om.

Mål med tipsløsningen:

- Øke antallet kvalitativt gode tips inn til direktoratet
- Sikre personvern og informasjonssikkerhet
- Øke brukervennlighet og tilgjengelighet
- Gi bedre datakvalitet for analyse
- Bedre arbeidsrutiner for mottak og håndtering av tips

Illustrasjon 3: Skjerm bilde tipskjema.

Fra lanseringen i desember og ut året, så vi at publikum begynte å ta løsningen i bruk. Tipsene gjaldt alt fra fangst av rømt oppdrettsfisk til mistanke om ulovlig salg. I 2022 skal vi videreutvikle og forbedre løsningen etter tilbakemeldinger fra brukerne, etablere felles rutiner og arbeidsprosesser, lage metoder for uthenting av statistikk og gjøre løsningen mer kjent for offentligheten.

Samfunnseffektene er økt tillit til offentlig sektor, kunnskapsbasert innovasjon og helhetlig og balansert styringsinformasjon.

Akvakulturforvaltning

Fiskeridirektoratet har to delmål innenfor akvakultur:

1. Regelverk og tillatelsessystemer som fremmer lønnsomhet og bærekraft
2. Akvakultur i tråd med fastsatte krav

Fiskeridirektoratet har en sentral rolle som tildelings- og tilsynsmyndighet i forvaltningen av akvakulturneringen.

Tildelingen av akvakulturtillatelser skjer i to trinn, først ved at det gis tillatelse til å drive akvakultur, deretter ved at denne lokaliseres. Når dette er gjort, utstedes endelig tillatelsesdokument, slik at den som har fått tillatelse kan starte driften.

Direktoratet har fått delegert myndighet til å gi tillatelser til akvakultur i sjø til matfisk av laks, ørret og regnbueørret til særlig formål som visning, undervisning, utvikling, forskning og stamfisk. Fylkeskommunene utsteder tillatelsesdokument til kommersielle matfisktillatelser etter kjøp av vekst til fastpris eller auksjon.

For de fleste andre marine arter og driftsformer er tildelingsansvaret delegert til fylkeskommunene, mens Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Fylkeskommunene har også ansvaret for å lokalisere tillatelsene. Ved lokalisering må flere sektormyndigheter treffe vedtak innenfor sine ansvarsområder. Fylkeskommunene har ansvaret for å koordinere dette arbeidet og treffe endelige vedtak. Fiskeridirektoratet har faglig veiledningsansvar overfor fylkeskommunene og er i tillegg klageinstans.

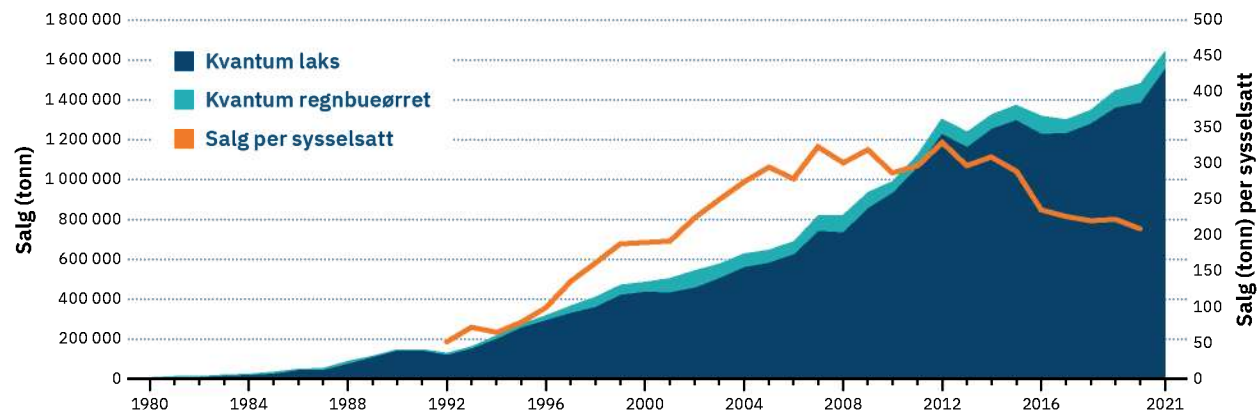
Illustrasjon 4: Ansvar og prosesser i akvakulturforvaltningen. På venstre side vises tildeling og på høyre side tilsyn. I fargede bokser vises sektorlovene. Figuren er en forenkling, blant annet er Fiskeridirektoratet klageorgan for fylkeskommunenes tildelingsvedtak etter akvakulturloven, mens NFD er klageorgan for direktoratets tildelingsvedtak etter samme lov.

Når tillatelsene er i drift, har Fiskeridirektoratet ansvar for å følge opp at de kravene som er satt, blir fulgt. Vårt tilsynsansvar retter seg mot miljømessig forsvarlig drift, forebygging av rømming, skadebegrensning av rømming og at biomassen holdes innenfor de rammene som er satt i regelverk og tillatelser. Øvrige sektormyndigheter gjennomfører tilsyn etter egne sektorlover. Fiskeridirektoratet samarbeider om tilsyn med de fleste involverte etater. I 2021 brukte direktoratet 88 årsverk på akvakulturforvaltning.

Salg og lønnsomhet

Salg og lønnsomhet for 2021 viser en økning i mengden solgt laks og regnbueørret fra oppdrett sammenliknet med året før. Mengden solgt laks og regnbueørret pr. sysselsatt lå i perioden 2005-2015 på samme nivå, rundt 300 tonn pr. sysselsatt. I 2016 sank dette tallet til 235 tonn, og siden har nedgangen i solgt mengde pr. sysselsatt fortsatt. I 2020 var solgt mengde pr. sysselsatt 209 tonn. Samtidig har produksjonen pr. lokalitet doblet seg i samme periode, og ligger nå på over 1 800 tonn pr. lokalitet.

Figur 29: Salg av laks og regnbueørret, og salg pr. sysselsatt, 1980–2021.

1 098
tildelte tillatelser matfisk

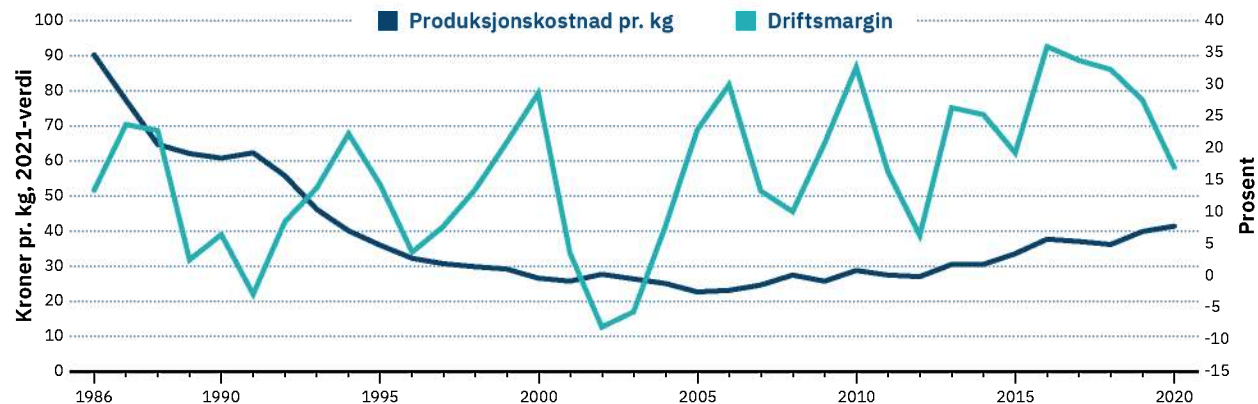

1 281
tildelte lokaliter i sjø

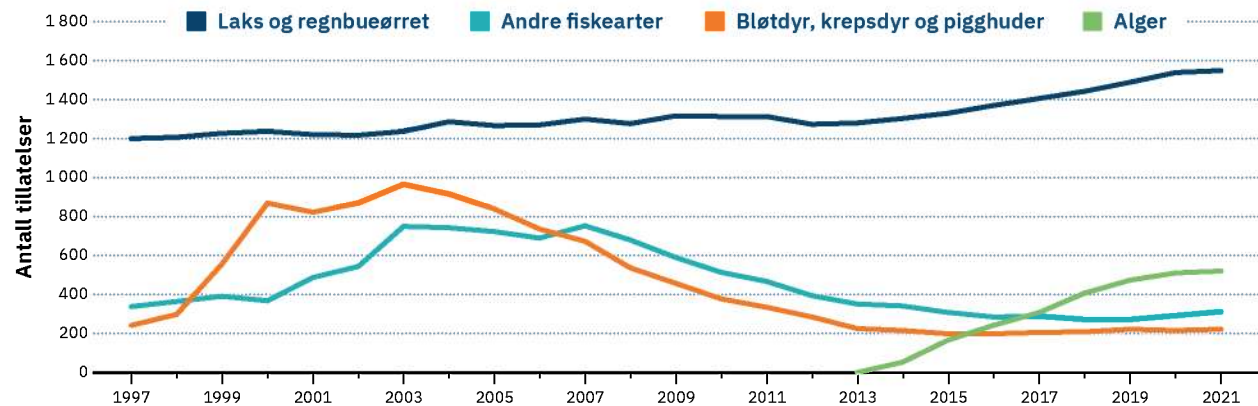

873 450
tillatelses-MTB

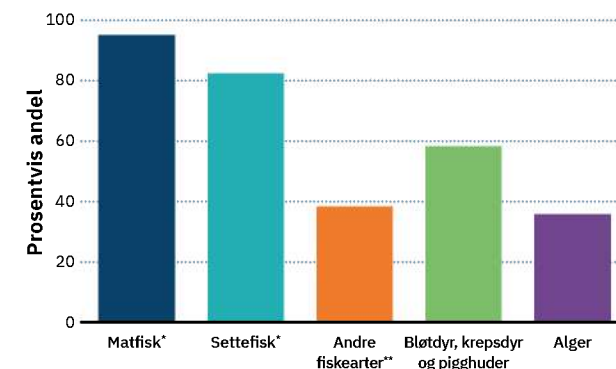
Figur 30: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg, laks og regnbueørret, 1986–2020.

Figur 31: Antall tildelte tillatelser for ulike produksjonsformer, 1997–2021.

Lønnsomheten i matfiskproduksjonen av laks har historisk sett variert mye, som følge av svingninger i markedsprisene på laks og regnbueørret. Siden 2016 har driftsmarginen vært gjennomgående høy som følge av høye priser på laks. Driftsmarginen har likevel vært nedadgående de siste fire årene, og i 2020 var nedgangen i driftsmarginen betydelig. Årsaken til denne nedgangen var en kombinasjon av lavere salgspris og høyere kostnad pr. kg produsert fisk.

Det var en økning i antall tildelte tillatelser fra 2020 til 2021. Størst økning var det i antall tillatelser for andre fiskearter, men også for laks, regnbueørret og ørret var det en økning. Andelen tillatelser i drift er høy for laks og regnbueørret, mens andelen er betydelig lavere for andre arter. De siste årene har vi imidlertid sett en økning i andelen i drift for andre arter.

*) Laks, regnbueørret og ørret

**) Matfiskproduksjon

Figur 32: Andel tillatelser i drift.

Tildelingen av særtillatelser

Tabell 3: Tildelte tillatelser for laks, ørret og regnbueørret per 31.12.2021.

Fylke	Settefisk	Matfisk*	Stamfisk	Forskning	Undervisning	Utvikling	Visning
Troms og Finnmark	21	217	2	15	4	8	5
Nordland	35	200	10	18	6	17	9
Trøndelag	37	189	10	17	2	9	4
Møre og Romsdal	31	114	5	8	1	0	1
Vestland	76	263	10	29	2	0	7
Rogaland	17	64	5	14	1	0	1
Agder	5	24	1	0	1	0	0
Øvrige fylker	5	27	2	1	0	0	0
Totalt	227	1 098	45	102	17	34	27
Tildelt MTB i sjø** (tonn)	-	873 450	30 615	71 785	9 520	26 475	19 380

*) Kommerielle.

**) Ikke ferskvann- eller landbasert.

Utviklingstillatelser

Ordningen med tillatelser til akvakultur av matfisk til utvikling var en midlertidig ordning hvor det blant annet ble stilt krav om at prosjektene innebar betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet med tillatelsene var å legge til rette for utvikling av teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av de miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, for eksempel ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Det ble åpnet for søknader om utviklingstillatelser 20. november 2015. Den midlertidige ordningen med tildeling av utviklingstillatelser opphørte 17. november 2017.

34
utviklingstillatelser

102
forskningstillatelser

45
stamfiskstillatelser

17
undervisningstillatelser

27
visningstillatelser

Status

Fiskeridirektoratet mottok totalt 104 søknader innen fristen. Samlet ble det søkt om 696 tillatelser à 780 tonn MTB, totalt 542 880 tonn MTB (maksimalt tillatt biomasse). Vi hadde behandlet samtlige søknader i første instans innen 30. april 2019. NFD har en rekke klager til behandling. Fiskeridirektoratet har ved årsskiftet fire saker til behandling som er returnert etter klageavgjørelser i departementet. To av disse er behandlet for andre gang i direktoratet, men det har kommet inn ny klage over tildelt biomasse. Samlet er det så langt gitt 24 tilsagn om totalt 120 utviklingstillatelser tilsvarende en samlet biomasse på 88 919 tonn MTB. Av disse er 34 utviklingstillatelser, totalt 26 485 tonn MTB, per årsskiftet klarert på lokalitet i sjø. 10 utviklingstillatelser, totalt 7 800 tonn MTB, ble konvertert til ordinære kommersielle matfisktillatelser i 2020.

Konvertering

Noe av det som skiller utviklingstillatelser fra andre tillatelser til akvakultur av matfisk, er at Fiskeridirektoratet, etter søknad kan innvilge at en utviklingstillatelse konverteres til en ordinær kommersiell tillatelse til akvakultur av matfisk i sjø, jf. lakse-tildelingsforskriften § 23. Forutsetningen er at de fastsatte målkriteriene er oppfylt. Vederlaget for tillatelsen er satt til 10 millioner kroner (justert for kpi), som er vesentlig lavere enn estimert verdi på alminnelige kommersielle tillatelser.

Fiskeridirektoratet har i 2021 mottatt tre søknader om konvertering, vedrørende to forskjellige utviklingsprosjekter. Nordlaks Oppdrett AS søkte 15. april 2021 om konvertering av 13 utviklingstillatelser tilknyttet Havfarm 1. Vi avslø søknaden 25. juni 2021.

Bakgrunnen for avslaget var at vi mente målkriteriene for prosjektet ikke var oppfylt, blant annet fordi det ikke var gjennomført tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet, til at de resultatene som var fremkommet i prosjektet var egnet til å evaluere målkriteriene. Nordlaks Oppdrett påklaget vedtaket til NFD, men trakk klagen i desember. Fiskeridirektoratet mottok en ny søknad om konvertering fra Nordlaks Oppdrett 20. desember 2021. Atlantis Subsea Farming AS søkte 19. november 2021 om konvertering av en utviklingstillatelse tilknyttet deres nedsenkbare anlegg. Både den nye søknaden fra Nordlaks Oppdrett og søknaden fra Atlantis Subsea Farming ligger til behandling i Fiskeridirektoratet.

Søkt om

696

utviklingstillatelser med en samlet biomasse på

542 880

MTB

24

søkere har fått tilsagn om utviklingstillatelser

Gitt tilsagn om

120

utviklingstillatelser med en samlet biomasse på

88 919

MTB

7

aktører er klarert for drift av

34

utviklingstillatelser

Stamfisktillatelser

Formålet med stamfisktillatelser er å sørge for at matfisknæringen i Norge har tilgang på nok rogn av høy kvalitet. Stamfisktillatelser benyttes til systematisk avlsarbeid, rognproduksjon og sikring av avlsfisk. Tillatelsene bidrar til å fremme den genetiske utviklingen av egenskaper hos de ulike stammene i akvakultur, som for eksempel økt tilvekst og sykdomsresistens.

Fiskeridirektoratet mottok i 2021 fem nye søknader om stamfisktillatelser. Fra og med 8. mars 2021 ble det innført en midlertidig stopp i muligheten til å søke om nye stamfisktillatelser, jf. laksetillegningsforskriften § 22a. Den midlertidige stoppen resulterte i at en søknad ble returnert. Stansen i tildeling ble opphevet 1. juli 2021.

Det er ikke blitt tildelt nye tilsagn om tillatelser til stamfisk i 2021. Ved utgangen av året var det registrert 45 akvakulturtillatelser for stamfisk av laks, ørret og regnbueørret, til sammen 30 615 tonn MTB i sjø. 30 av tillatelsene er registrert for laks, 7 for laks/regnbueørret og 8 for regnbueørret. Tillatelsene er fordelt geografisk langs kystfylkene fra Rogaland til Troms, med flest tillatelser i Nordland og Trøndelag.

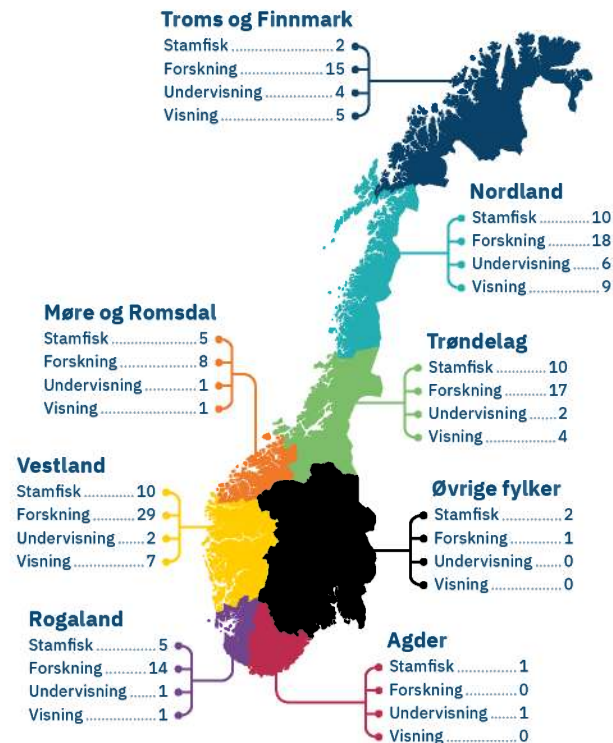
Forskningstillatelser

Formålet med forskningstillatelser er å fremme forskningsprosjekter som kan bringe norsk havbruksnæring framover og som innebærer en forhøyet risiko utover det som er alminnelig for fisk i kommersielt matfiskproduksjon.

Fiskeridirektoratet mottok i 2021 til sammen 17 søknader om forskningstillatelser mot 19 i 2020. NFD innførte en midlertidig tildelingsstans i muligheten til å søke om særtillatelser, inkludert forskningstillatelser i perioden mars-juli 2021. Bakgrunnen for en slik stans var at regjeringen i forbindelse med havbruksstrategien ønsket å se på hvorvidt ordningen med spesialtillatelser fungerer etter formålet.

Ved utgangen av året var det i alt 102 aktive forskningstillatelser for laks, ørret og regnbueørret, med en samlet kapasitet på 72 813,4 tonn MTB. Forskningstillatelsene er fordelt langs hele kysten med flest tillatelser i Vestland, Trøndelag og Nordland. Sentrale forskningsinstitusjoner som HI, SINTEF, Nofima, NIVA, UiB, NTNU og NINA har til sammen 11 tillatelser til forskning som inngår i deres generelle aktiviteter.

Forskningstillatelsene blir brukt til kunnskapsutvikling på en rekke områder, og det er et vilkår i tilsagnet om forskningstillatelser at resultatrapporter skal gjøres allment tilgjengelige. Som følge av en evalueringsrapport fra Deloitte, startet Fiskeridirektoratet i 2020 en gjennomgang av samtlige resultatrapporteringer. Vi foretok også en gjennomgang av innrapporterte resultater i 2021. Samtlige rapporter mottar individuell tilbakemelding på rapporterte tall og resultater, og ved mangler krever vi at det legges fram redegjørelser og ettersendes dokumentasjon fra forskningsprosjektene.

Illustrasjon 5: Tildelte tillatelser for stamfisk, forskning, undervisning og visning fordelt på fylke..

Undervisningstillatelser

Det er totalt 17 aktive undervisningstillatelser spredt langs kysten fra Agder til Finnmark. Ved utgangen av 2021 var det 2 søknader om undervisningstillatelser samt 2 klager på avslag til behandling hos Fiskeridirektoratet.

Fra og med 8. mars 2021 ble det innført en midlertidig stopp i muligheten til å søke om nye undervisningstillatelser. Den midlertidige stoppen ble opphevet 1. juli 2021.

Undervisningstillatelser kan tildeles utdanningsinstitusjoner på universitets- eller høyskolenivå, til fylkeskommuner for bruk i videregående skole eller til privatskoler som har, eller planlegger et undervisningstilbud hvor akvakultur inngår. Undervisningstillatelsen skal bidra til at undervisningsinstitusjonen tilbyr attraktiv, realistisk og kvalitativ god undervisning i praktisk akvakultur og akvakulturregelverk, og gjennom det bidra til rekruttering av personer med relevant kompetanse til akvakulturnæringen.

Visningstillatelser

Ved utgangen av 2021 er det registrert 27 visningstillatelser i Akvakulturregisteret. Av disse er 6 tillatelser ikke-tidsavgrensede med en maksimalt tillatt biomasse på 500 tonn MTB, mens 21 er tidsavgrenset og har en maksimalt tillatt biomasse på 780 tonn MTB. Tildelt biomasse til visningstillatelser og tilsagn om visningstillatelser utgjør til sammen 21 720 tonn MTB. Direktoratet har ikke gitt tilsagn om visningstillatelser i 2021. NFD har gitt ett tilsagn om visningstillatelse etter klage.

Fiskeridirektoratet har ved utgangen av 2021 i alt 9 søknader om visningstillatelser og 4 søknader om fornyelse av visningstillatelser til behandling. Vår vurdering er derfor at det, med unntak av Øst-Finnmark, er god dekning av visningstillatelser i de havbrukstette fylkene. Antall tillatelser, sammen med god geografisk spredning, utgjør en terskel for å tildele ytterligere tillatelser. Dette gjelder særlig i områder hvor det er relativt kort reiseavstand mellom visningsanleggene. Fra og med 8. mars 2021 ble det innført en stopp i muligheten til å søke om nye visningstillatelser. For visnings søknader ble stoppen videreført fra og med 1. juli 2021. Når det gjelder fornyelse av visningstillatelser, ble det innført regel om at dette ikke kan gis for mer enn 5 år fra tillatelsesdokumentet er utstedt.

Havbruk til havs

Arbeidet med å legge til rette for havbruk i områder lengre til havs er en prioritert oppgave for regjeringen. Det går fram av Hurdalsplattformen at regjeringen vil «utvikle et eget konsesjonsregime for oppdrett til havs med strenge krav til bærekraft og sameksistens mellom ulike havnæringer».

I starten av 2021 opprettet NFD en arbeidsgruppe for å etablere regelverk for havbruk til havs. Prosjektgruppen har representanter fra departementet, Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. I prosjektet arbeides det med å prioritere områder for havbruk til havs, planer for utredningsprogram for offentlig overordnet konsekvensvurdering, ny type tillatelse og mekanisme for tildeling av tillatelser utenfor produksjonsområdene. Det er også opprettet en undergruppe hvor Fiskeridirektoratet deltar, som sammenstiller tekniske krav innen havbruk, sjøfart og petroleumsnæringen med formål om å etablere et egnet teknisk regelverk for havbruk til havs.

I regi av Nærings- og fiskeridepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet er det videre iverksatt et utredningsarbeid for å få på plass et regelverk som regulerer arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet samt arbeidsrettslige problemstillinger for havbruk til havs. I den forbindelse er det opprettet en arbeidsgruppe med deltakere fra Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet, Sjøfartsdirektoratet og Petroleumstilsynet, i tillegg til de to departementene.

På bakgrunn av bestilling fra NFD har Fiskeridirektoratet bedt aktuelle myndigheter og organisasjoner om innspill på tre områder som er foreslått tilrettelagt for havbruk til havs. Vi ble bedt om fortrinnsvis å peke på et område i sør, ett i midt

og et nord i landet. Utvalget av områder er gjort på bakgrunn av vår rapport «Kartlegging og identifisering av områder egnet for havbruk til havs» fra 2019.^[7]

og en ny Gis-analyse. Vi har også fått en utfyllende rapport fra HI som gjelder påvirkning fra lus på noen av havbruk til havs-områdene inn mot produksjonsområdene. Fristen for å gi innspill til de tre foreslåtte områdene var 28. november 2021.

Vi skal gå gjennom innspillene og gi en anbefaling til departementet. Det er NFD som avgjør hvilke områder som skal tilrettelegges. Direktoratet skal utarbeide et program for hvert av områdene som blir bestemt. NFD avgjør når og hvordan offentlig overordnet konsekvensvurdering av områdene skal gjennomføres.

I påvente av regulering av havbruk til havs er det mulig å søke om klarering av lokalitet i hele Norges økonomiske sone etter dagens akvakulturregelverk.

Fiskeridirektoratet har gitt utviklingstillatelser til ett konsept som skal klareres cirka 45 nautiske mil utenfor grunnlinjen, og dermed godt utenfor plan- og bygningslovens virkeområde (én nautisk mil utenfor grunnlinjene). Vi mottok søknaden i starten av 2021, og har hatt den på høring. Søknaden har blitt supplert med mer informasjon i løpet av året og vi har holdt aktuelle sektormyndigheter og offentligheten informert underveis. Flere sektormyndigheter har hatt behov for mer dokumentasjon, og saken er derfor ennå ikke klar for endelig behandling hos oss.

[7] <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Tema/Havbruk-til-havs>

Akvakulturregisteret

Akvakulturregisteret er et realregister der man finner registrerte opplysninger om akvakulturtillatelser, lokaliteter og innehavere. Et realregister er et rettighetsregister ordnet etter de formuesgoder som rettigheten gjelder. Det betyr at det er selve akvakulturtillatelsen, og ikke innehaveren av tillatelsen, som utgjør en registerenhet. Siden Akvakulturregisteret er et realregister, vil registeret ha stor, om ikke full, positiv og negativ rettslig troverdighet. Utgangspunktet er derfor at man kan stole på at det som er registrert, er riktig, og at det som ikke er registrert, ikke gjelder.

1. mars 2021 ble det nye offentlige Akvakulturregisteret lansert og satt i produksjon.^[8] Brukerveileder ligger på YouTube.^[9] Utviklingen av registeret fortsetter og det blir stadig tilgjengelig nye funksjoner og brukervennligheten økes. Det gjøres jevnlig teknisk vedlikehold og testing av registeret for å avdekke feil og mangler før nye funksjoner settes i produksjon. Det har også blitt laget oppdaterte prosedyrer for hvordan registerførere skal legge inn informasjon. Alle saksbehandlere som skal ha skrivegang har fått opplæring og kurs. Skrivegangen oppdateres hver sjette måned.

Gjennom hele 2021 har det blitt holdt ukentlige møter for å sikre fremgang og utvikling i registerarbeidet. Super-testbrukere fra regioner og fylkeskommuner har vært involvert i prosessen, i tillegg til det interne teamet i direktoratet, for å kunne utvikle registeret på en mest mulig brukervennlig og intuitiv måte.

Ny digital søknads- og rapporteringsportal

I NFDs tildelingsbrev for 2021 er utviklingen av en felles digital løsning for behandling av søknader om akvakulturtillatelser på tvers av etats- og forvaltningsgrenser utpekt som et sentralt satsningsområde. Prosjektet med å utvikle en ny søknads- og rapporteringsportal skal gå over to år, og finansieres gjennom økte saksbehandlingsgebyr for akvakultursøknader. For 2021 ble det satt av 8,8 millioner på statsbudsjettet.

Søknadsskjemaene for akvakultur har ikke vært revidert siden 2009, og den enkle elektroniske løsningen som ble utviklet i 2013-2015 er tungvint og utdatert. Med ny portal er målet effektive og dynamiske søknads- og saksbehandlingsprosesser som muliggjør vekst og næringsutvikling på en bærekraftig måte. Fiskeridirektoratet har gjennom organiseringen av prosjektet lagt opp til sterk grad av brukermedvirkning, og har invitert fylkeskommunene, sektormyndigheter, Fiskeridirektoratets regioner og næringsorganisasjonene til å sitte i referansegrupper. Aktiv brukermedvirkning er viktig for å få til gode og brukervennlige løsninger. Det er også en ambisjon i prosjektet å tilrettelegge for aktiv gjenbruk av data og at deler av skjemaene kan forhåndsutfylles.

Prosjektet er organisert i to prosessløp: Et for redaksjonell form og innhold, og et for digital arkitektur. Inneværende år har blitt benyttet til kartlegging og planlegging. Prosjektgruppene har gjennomført en rekke intervjuer med næringsaktører, fylkeskommuner og sektormyndigheter for å kartlegge hva som fungerer og ikke fungerer ved dagens løsning. Videre er det gjennomført en brukerreisekartlegging, og laget en beskrivelse av dagens prosess og saksflyt.

Prosjektgruppene har utarbeidet leveranselister for prosjektet, som ble godkjent i styringsgruppen i oktober. Nå jobbes det med nærmere planlegging av hvordan leveransene skal gjennomføres og prosjektbeskrivelse for år to i prosjektet.

Neste år vil prosjektet gå over i en utviklings- og implementeringsfase, hvor vi skal velge teknisk løsning, utarbeide innhold i skjema, revidere veileder, teste løsningen og så videre. Prosjektet skal gjennomføres i flere trinn. Første versjon av søknads- og rapporteringsportalen, hvor de mest brukte skjemaene er lagt inn, er planlagt lansert senest 1. januar 2023.

[8] <https://sikker.fiskeridir.no/akvakulturregisteret/web>

[9] <https://www.youtube.com/watch?v=mfCdwKsGsJI>

Trafikklyssystemet – vekst i næring

Trafikklyssystemet skal sørge for forutsigbar og bærekraftig vekst i havbruksnæringen og legger opp til vekst innenfor en moderat risikoprofil på inntil 6 prosent annethvert år. Fargen settes ut fra hvordan lakselus påvirker villaksen i området, og avgjør om oppdretterne i området får lov til å vokse, eller om de får produksjonskapasiteten redusert. Produksjonskapasitet er den øvre grensen for hvor mye fisk en oppdretter kan ha i sjøen til enhver tid. Samtlige kommersielle matfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret i sjø er innplassert i produksjonsområder.

I februar 2020 vedtok regjeringen hvilke farger de 13 ulike produksjonsområdene skulle få:

- Ni produksjonsområder fikk grønt lys med mulighet for å øke produksjonskapasiteten med inntil seks prosent: Svekegrensen til Jæren (1), Ryfylke (2), Nordmøre og Sør-Trøndelag (6), Nord-Trøndelag med Bindal (7), Helgeland til Bodø (8), Vestfjorden og Vesterålen (9), Kvaløya til Loppa (11), Vest-Finnmark (12), Øst-Finnmark (13)
- To produksjonsområder fikk gult lys og ingen endring i produksjonskapasiteten: Karmøy til Sotra (3) og Andøy til Senja (10)
- To produksjonsområder fikk rødt lys og måtte redusere produksjonskapasiteten med seks prosent: Nordhordland til Stadt (4) og Stadt til Hustadvika (5)

Auksjon 2022

I 2021 fikk Fiskeridirektoratet i oppgave av NFD å forberede gjennomføringen av auksjonen som er tiltenkt i 2022. Vi har gjennomført en anbudsrunde, vurdert leverandører og signert kontrakt med DotEcon Ltd., samme leverandør som ble benyttet i auksjonen i 2020.

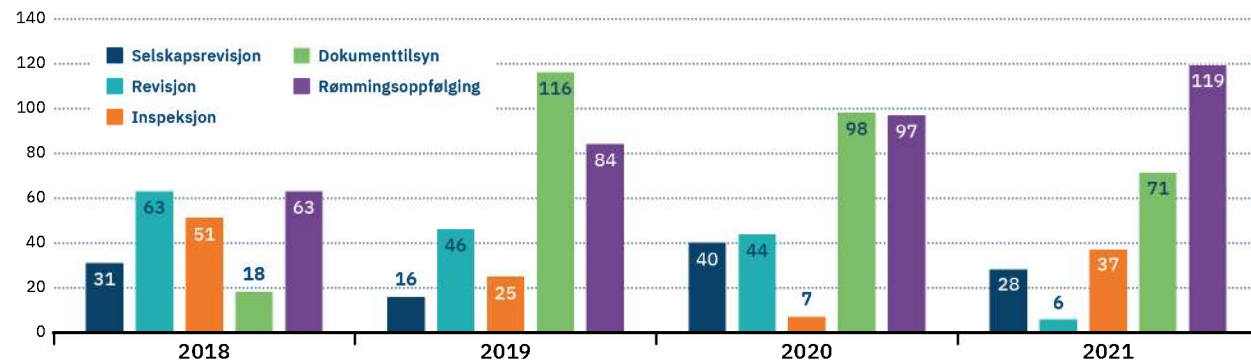
Fiskeridirektoratet har skrevet rapport om auksjonsformat for 2022, med utkast til forskrift og detaljert auksjonsregelverk, basert på råd i fra DotEcon Ltd. Vinteren 2022 blir det testing av auksjon-software og forberedelser til praktisk gjennomføring av nettbasert auksjon i grønne produksjonsområder våren/sommeren 2022.

Utviklingen av tilsynet med oppdrettsnæringen

Det forebyggende arbeidet mot rømming har vært et høyt prioritert område for Fiskeridirektoratet i 2021. For tilsyns-satsningen som retter seg mot risikostyring av avlusningsoperasjoner har det blitt gjennomført tilsyn i regionene. Erfaringene med tilsynene er gode, og de er godt mottatt av virksomhetene.

For alle aktive landbaserte akvakulturanlegg for fisk som ble prosjektert før 2018 skal det leveres en rømmingsteknisk rapport innen 1. januar 2022. Den rømmingstekniske rapporten er en sammenstilling av dokumenter som angir et landbasert akvakulturanlegg for fisk sin rømmingstekniske tilstand.

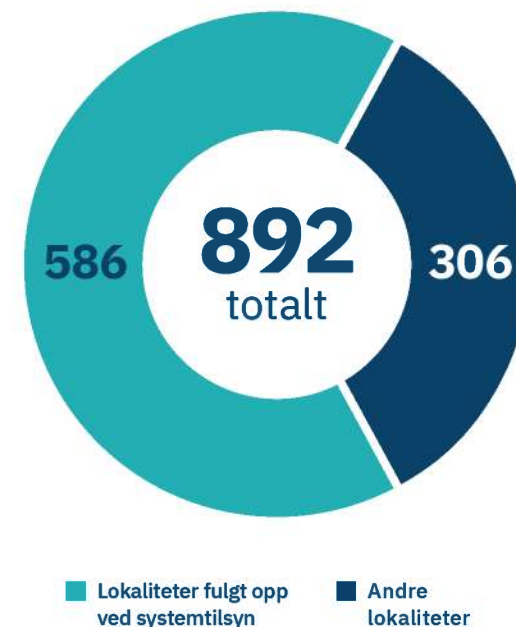
Figur 33: Tilsyn med oppdrettselskap, antall og type, 2018–2021.

I 2021 har Fiskeridirektoratet prioritert å informere næringen om frist for å levere og krav til innhold i rømmingstekniske rapporter. I tillegg til å ha løpende dialog med næringen, har vi sendt ut nyhetsmeldinger og brev og holdt informasjonsmøte med oppdretterne.

I tillegg til dette har direktoratet kartlagt problemstillinger knyttet til utsett av smolt og størrelse på notmaske, samt drypprømming som følge av lusetelling, tømning/vrenging av not og overhopping/overskylling ved eksponerte lokaliteter. Det er avgjørende at aktørene overholder de kravene som gjelder for biomasse i forskrifter og tillatelsedokumenter for å ivareta legitimiteten til tillatelsessystemet og sikre like konkurransevilkår for aktørene. Fiskeridirektoratet har derfor både i 2019 og 2020 løftet dette som en prioritering for det operative tilsynet.

I tillegg til å gjennomføre satsninger på prioriterte områder, har vi videreutviklet tilsynsmetodikken på området risikometodikk. Systemrevisjon er fremdeles hovedverktøyet for våre planlagte tilsyn, sammen med inspeksjoner som gjennomføres i etterkant av rømmingshendelser. Fiskeridirektoratet har i tillegg fokusert på å digitalisere enkle tilsynsoppgaver, for eksempel innenfor biomasseområdet. Vi har ved region Nord også gjennomført tre tilsyn ved bruk av drone, som en pilot.

For å sikre et risikobasert tilsyn, oppdaterer vi hvert år notater for de aktuelle risikoområdene rømming, miljø og biomasse. Nytt av året er en mer analytisk tilnærming til vurdering av risiko, der vi har tatt i bruk en metode som visualiserer risiko gjennom grafiske strukturer (risikokart/Bayesianske nettverk) i form av årsak-virkning, enkeltfaktors grad av påvirkning og kunnskapsstyrke. Dette er den metoden HI har benyttet i «Risikoreport norsk fiskeoppdrett 2021».^[10]

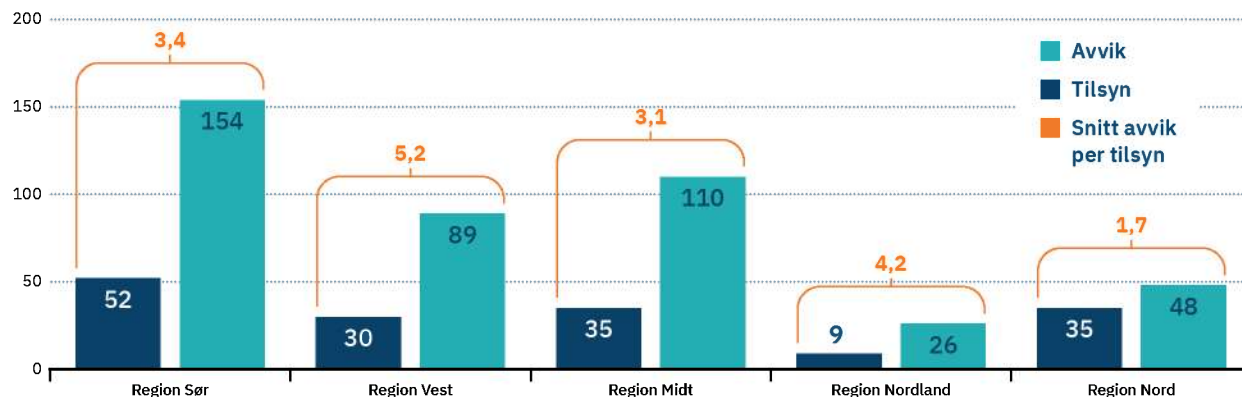

Figur 34: Lokaliteter fulgt opp ved selskapsrevisjon 2021.

Dette har HI gjort for å kunne gi en mer ensartet framstilling av temaene, og for bedre å kommunisere dynamikken og kompleksiteten av risiko knyttet til akvakultur. Vi har benyttet og bygd videre på risikokartene til HI, og laget nye for å kunne benytte de inn mot prioriterte tilsynsaktiviteter.

[10] <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2021-8#sec-1>

Figur 35: Antall tilsyn registrert i Saga og avvik funnet pr. tilsynsbesøk.*

*) Snitt på avvik per tilsyn er kun fra tilsyn som er avsluttet eller sendt til saksbehandling.

Samarbeid med andre etater

Fiskeridirektoratet samarbeider med Skatteetaten og Tolletaten i en felles nasjonal analysegruppe (NAG-samarbeidet) under paraplyen FST-samarbeidet (Fisk Skatt Toll). Samarbeidet er forankret på ledernivå, og i koordineringsgruppen, i tillegg til i analysegruppen, og har tradisjonelt omfattet havressurs. Akvakultur har de senere årene kommet med i samarbeidet, og i forbindelse med Nasjonal strategisk risikovurdering har vi deltatt på linje med havressurs. Arbeidet inneværende år har i stor grad vært rettet mot operasjonalisering av den strategiske risikovurderingen. For akvakultur er det utfordringer knyttet til biomasse, og da i form av mistanke om overproduksjon og skjulte biomasseoverskridelser, med etterfølgende kriminalitet, som først og fremst løftes fram i samarbeidet.

Risikostyring i næringen

Fiskeridirektoratet har fortsatt arbeidet med risikostyring i akvakulturnæringen, som inkluderer og gjennomfører elementer fra regjeringens «Strategi mot rømming fra akvakultur». Målet med arbeidet er å sikre at risikostyring brukes som et levende verktøy for å forebygge og kontinuerlig forbedre. Det er også et delmål å øke vår egen kompetanse på risikostyring for å øke kvaliteten på tilsynene og gi aktørene bedre veiledning i risikostyring.

For å finne ut hva som er god risikostyring har vi tatt utgangspunkt i standardene «ISO 31000 Risikostyring retningslinjer» og «NS 5814 Krav til risikovurderinger», som er anerkjente og bransjenøytrale standarder. Vi har også hatt dialog med ulike kompetansemiljø om praksis for god risikostyring på beslektede områder og næringer.

Som en del av arbeidet med å kartlegge status i næringen, og om status samsvarer med våre forventninger til risikostyring, har vi ferdigstilt en tilsynspakke og startet opp en tilsynskampanje som vil fortsette ut 2. kvartal neste år. Vi har spisset dette tilsynet mot avlusingsoperasjoner, da dette er en operasjon som historisk har bidratt til en betydelig andel av rømmingshendelsene. Målet er å undersøke om næringen har etablerte risikostyringssystemer som fungerer under avlusingsoperasjoner. I tillegg til å se på om virksomhetene oppfyller kravene til risikostyring i forskrift om IK-Akvakultur, omfatter tilsynet også kartlegging av status for helhetlig risikoforståelse og måten risiko håndteres på. Dette vil danne grunnlag for å beslutte og iverksette framtidige hensiktsmessige virkemidler.

23
klagesaker

11
reaksjoner

Operativ risikovurdering ble overlevert styringsgruppen før sommeren 2021, og tilbake fikk koordineringsgruppen ønsker om konkretisering av tiltak. Arbeidsgruppen har derfor benyttet høsten til å finslipe tiltakslisten. I desember 2021 avholdt NAG den årlige NAG-samlingen med ressurspersoner fra de tre etatene til faglige foredrag og debatt. Temaer i år var kriminalitet knyttet til pelagisk, hvitfisk, oppdrett (laks) og a-krim, i tillegg til at det ble gjennomført en sprint-sesjon for å utvide tilfanget av tiltak for å håndtere scenarier knyttet til den operative risikovurderingen. For havbruk sin del noterer vi oss at både Skatteetaten og Tolletaten viser økende interesse for å analysere, avdekke og handle overfor avvik og kriminalitet knyttet til havbruksnæringen.

Fiskeridirektoratet har i 2020 og 2021 også deltatt i et prosjekt om deling av tilsynsdata med andre etater (TILDA). Arbeidet ledes av Brønnøysundregisteret og andre deltakende etater er blant annet Arbeidstilsynet, Miljødirektoratet og Justervesenet. Målet med arbeidet er å få på plass en felles løsning for å automatisere delingen av tilsynsdata mellom etatene. Vi har utviklet en teknisk løsning for å kunne dele og hente ut koordinerings- og tilsynsdata som vi ble ferdig i desember 2021, og som skal settes i produksjon i januar 2022.

Når det gjelder tilsyn og oppfølging av driften ved akvakultur-anlegg, samarbeider vi med Mattilsynet og Statsforvalteren, blant annet når det gjelder søknader om dispensasjoner til økt lokalitetsbiomasse. Vi samarbeider med Mattilsynet om godkjenning av driftsplaner, og med Statsforvalteren i forbindelse med pålegg om overvåking og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag.

I 2022 har Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet arbeidet med en ny veileder til forundersøkelse etter NS 9410:16, og om metodikk for kartlegging av sårbart naturmangfold. Dette arbeidet henger tett sammen med pågående arbeid med revisjon av forurensingsregelverket for akvakultur.

Innføring av ny produksjonsavgift

I statsbudsjettet for 2021 innførte regjeringen en produksjonsavgift på 40 øre pr. kilo produsert laks, ørret og regnbueørret. Skattedirektoratet og Fiskeridirektoratet har i den anledning inngått et samarbeid om å utvikle en ny datadelingstjeneste som skal sikre Skatteetaten tilstrekkelig beregningsgrunnlag for avgiftsfastsettelse. Direktoratet er ferdig med utvikling og testing av tjenesten, som leverer datagrunnlaget for produksjonsavgift til Skatteetaten. I januar 2022 skal tallgrunnlaget for hele 2021 leveres samtidig, men for 2022 skal data leveres til Skatteetaten kvartalsvis. Det skal også i 2022 utvikles en ny samdriftsportal i Min side der oppdretterne selv kan melde forandringer i brøkdelen i aktive samdrifter. I tillegg vil det pågå arbeid med forslag om endringer til akvakulturdriftsforskriften som tar for seg behovet for rapportering på tillatelsesnivå i forbindelse med produksjonsavgift.

Tilsynsverktøyet SAGA

Bruken av Fiskeridirektoratets digitale kontroll og tilsynsverktøy, SAGA, har økt i 2021 på alle satsingsområder innenfor akvakultur. Vi har utviklet flere nye funksjoner i systemet, særlig for å bedre brukervennligheten og effektivisere tilsynsløpet. Vi har lansert funksjon for sidemannssjekk, automatisert genereringen av tilsynsrapporter, lansert ny tilsynsrapportmal, laget en ny administrasjonsliste og bygget en mer robust og fleksibel modell for kravpunkt og fullført mesteparten av integrasjon mot TILDA (datadelingstjeneste på tvers av etater). Vi har påbegynt flere store oppgaver som vi vil jobbe videre med i 2022.

Målet er at direktoratets tilsynsarbeidere skal jobbe bedre og mer enhetlig metodisk, samtidig som arbeidet blir mer effektivt. En positiv effekt av dette vil også være at næringen i større grad likebehandles. SAGA er lagt til rette for å hente ut data fra tilsyn, slik at vi får et bedre og lettere tilgjengelig grunnlag for å risikobasere tilsynet.

I 2022 vil vi prioritere å få visning og saksbehandling av miljø-rapporter, fullføre ende-til-ende saksbehandlingsløp for tilsyn og få på plass tilpasset rømmingstilsyn.

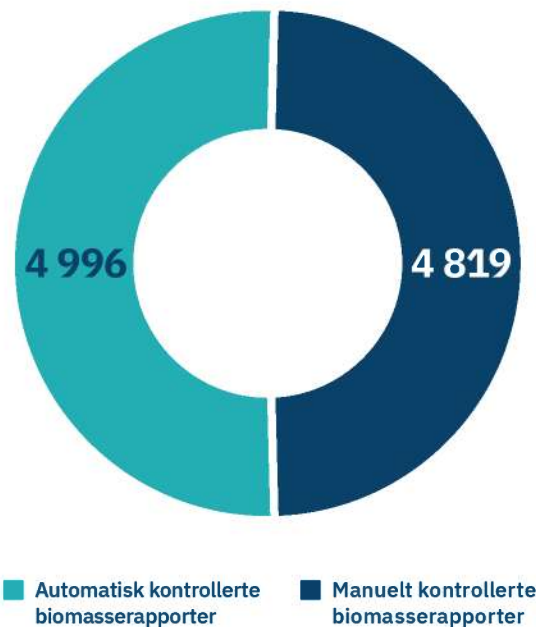

Biomasse

Fiskeridirektoratet har i 2021 styrket satsingen på biomasse, og virksomhetenes styringssystem for biomassekontroll, gjennom å utvikle en ny tilsynskampanje. Både kravpunktliste og utvalgsverktøy har vært utviklet i fagmiljøet for biomasse og vært testet ut gjennom pilottilsyn på Teams i region Vest og region Nord. Tilsynsmedarbeidere fra alle regionene har fått eierskap til kampanjen gjennom innspill i utviklingsfasen i månedlige statusmøter, og opplæring gjennom å delta som observatører på tilsyn.

Fiskeridirektoratet har særlig lagt vekt på hvordan virksomhetene bruker egne internkontrollsystemer til å sikre etterlevelse av biomasseregulverket gjennom hele produksjonssyklusen, både på lokalitets- og selskapsnivå, og sammenholdt dette med virksomhetenes rapportering av faktisk biomasse. Gjennom å integrere saksflyten for biomassetilsyn i SAGA, har vi lagt til rette for å samle og sammenstille både grunnlaget for tilsynet og resultatene i etterkant.

Figur 36: Antall gjennomførte biomassekontroller.

Rømming fra akvakulturanlegg

Fiskeridirektoratet arbeider etter en nullvisjon når det gjelder rømt oppdrettsfisk.

Tilsyn med akvakulturvirksomhetenes rømmingsberedskap inngår som en fast oppgave fra 2021 etter å ha vært et prioritert område i 2019-2020. Det skal undersøkes om virksomhetene har gode nok og oppdaterte beredskapsplaner, utstyr og kompetanse til å følge opp rømminger.

I 2021 mottok vi 33 rapporter om rømmingshendelser fra oppdretterne på om lag 61 082 laks og 7 702 regnbueørret. Fiskeridirektoratet vil presisere at dette er tall som oppdretterne selv rapporterer inn. Det er knyttet usikkerhet til rømmingsomfanget i mange saker, og dermed også til summen av rømt fisk for alle rømmingshendelsene.

Fiskeridirektoratet har sammen med Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF) initiert et prosjekt som skal dokumentere nøyaktigheten ved dagens tilgjengelige tellemetoder.^[11] Det er SINTEF som utfører dette arbeidet.

Det forekommer også rømmingshendelser ut over dem som blir innrapportert. Fiskeridirektoratet mottar ofte tipsmeldinger fra ulike hold om observasjoner og fangst av rømt fisk, og det er ikke alle disse som kan knyttes til kjente rømminger. Slike meldinger blir fulgt opp av regionene, som samler inn opplysninger og etablerer kontakt med oppdretterne i det aktuelle området.

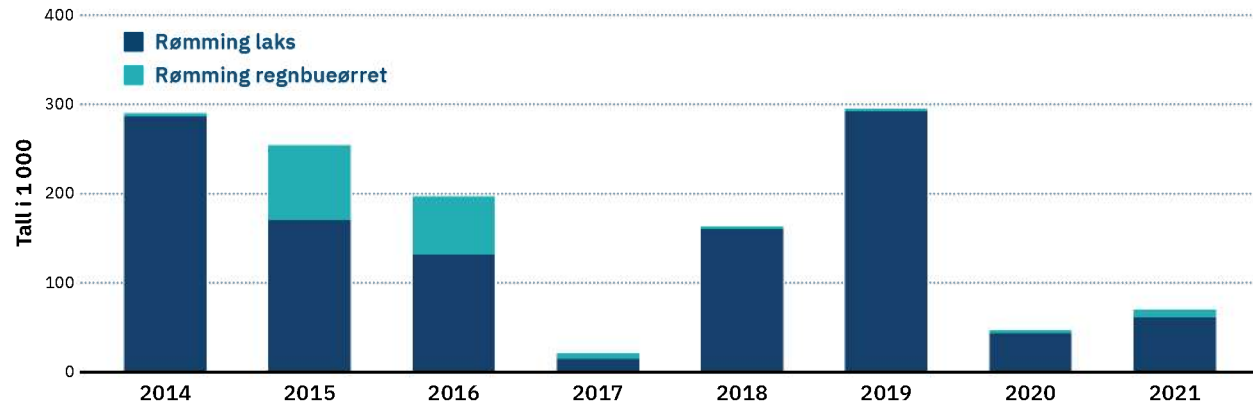
[11] <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/Nyheter/2021/bedre-kontroll-med-antall-oppdrettslaks-i-anleggene>

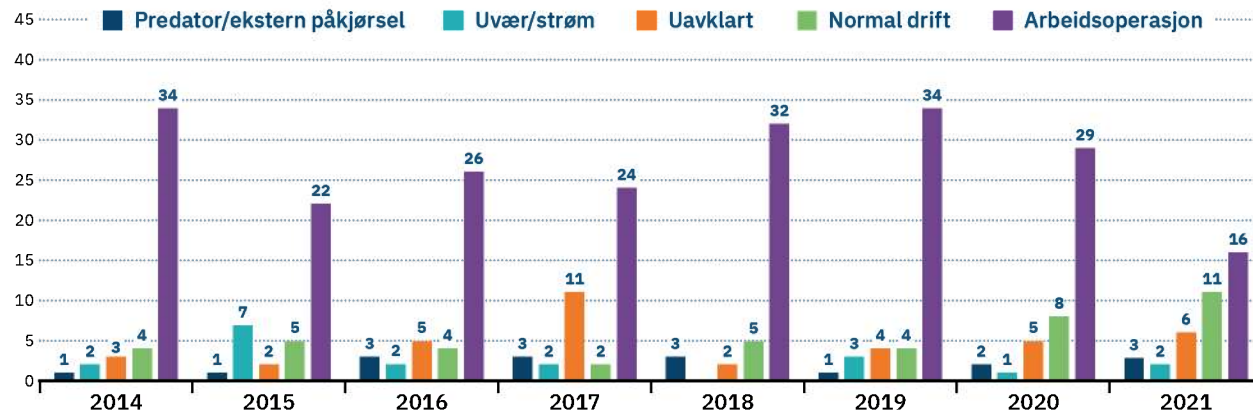
614

kvalitetssikrede driftsplaner

Figur 37: Rømming 2014–2021 ifølge innmeldinger fra oppdrettere.

Figur 38: Aktivitet ved rømmingshendelser.

33
rømmingshendelser

69 801
rømte fisk

61 082
oppdrettslaks

7 702
regnbueørret

101
rømmingsmeldinger som ble fulgt opp med tilsyn

Tips fra publikum

Tips fra allmennheten er viktig informasjon for å kunne iverksette målrettede tiltak. Direktoratets nye digitale system for mottak av tips, lansert desember 2021, har derfor en egen modul for tips om rømt fisk. Dette vil gjøre det enklere for publikum å sende tips til Fiskeridirektoratet og målet er å få inn flere tips. Se mer side 35.

Rømt oppdrettslaks i vassdrag

Overvåkning av rømt laks i vassdrag har pågått siden 1989, og utføres av flere institusjoner og med en rekke oppdragsgivere. I 2013 fikk HI på oppdrag fra Fiskeridirektoratet ansvar for å organisere den nåværende overvåkingen i et nasjonalt overvåkningsprogram. Programmet gir oversikt over innslagene av rømt laks, og er et viktig redskap for forvaltningen for å evaluere effekten av rømmingsforebyggende arbeid. Det legger også grunnlaget for arbeidet med vannforskriften, kvalitetsnorm for villaks og tiltak som gjennomføres av Oppdrettsnæringens sammenslutning for utfisking av rømt oppdrettsfisk (OURO).

Fiskeridirektoratet vil understreke at rapporten må ses i sammenheng med overvåkingsprogrammet for genetisk innblanding (introgresjon) i de ville laksebestandene, som viser at over en tredel av undersøkte bestander har dårlig eller svært dårlig genetisk tilstand (NINA Rapport 1926). Genetikkovervåkingen måler påvirkning fra rømt oppdrettslaks på villaksbestandene over tid.

Med bakgrunn i at overvåkingen er feltarbeid, som gjennomføres om sommeren og i mange tilfeller helt fram mot jul, vil rapporten nødvendigvis komme ut påfølgende år. Fra den første rapporten kom ut i 2015 har antall vassdrag som inngår i programmet økt fra 140 til 218 overvåkede vassdrag i 2020. Av disse var 178 vurdert til å ha lave innslag av rømt laks, 27 vassdrag ble vurdert til å ha moderat innslag, og 13 vassdrag ble vurdert til å ha høye innslag.

Vassdragene som inngår i programmet er valgt ut fra en rekke kriterier; god geografisk spredning, inkludering av de nasjonale laksevassdragene, representasjon av vassdrag av ulike størrelse samt å bygge videre på vassdrag med tidsserier. For å sikre best mulig kvalitet på vurderingene, anvendes en rekke metoder. Data blir samlet inn fra sportsfiske om sommeren og høstfiske, stamfiske og drivtelling (også kalt gytetelling) om høsten. I et flertall av elvene ble det benyttet mer enn én metode. Alle innsamlede data har vært gjennom en kvalitets-sikringsprosess som er beskrevet i rapportene, hvor ulike kilder til usikkerhet drøftes. Resultatene presenteres for den enkelte elv med vurdering av metoder og en god oversiktstabell som viser uttak av rømt laks fordelt på forskjellige overvåkings- og uttaksaktiviteter. I forbindelse med overvåkingen pågår det også fortløpende evalueringer av metodene, med forventning om en fortsatt kvalitativt god utvikling av programmet.

Det nasjonale overvåkningsprogrammet viser at innslag av rømt laks i vassdragene har hatt en generelt positiv utvikling, og ser nå ut for å stabilisere seg på et lavere nivå. Det er likevel ikke et entydig bilde, og fremdeles varierer innslagene av rømt laks langs kysten med eksempelvis svært lave innslag fra Svenskegrensa til Ryfylke, og mer spredte forekomster av vassdrag med høyere innslag nordover langs kysten.

I forbindelse med det store innsiget av pukcellaks fikk Fiskeridirektoratet ekstra midler til uttak av pukcellaks i vassdrag. Gjennom avtaler med profesjonelle aktører bidro vi til uttak i vassdrag langs hele kysten og nord til Tana.

218
overvåkede vassdrag

178
har lave innslag
av rømt laks

Tiltak og skadebegrensning

Tiltak i regi av Fiskeridirektoratet, sammen med næringens egne tiltak, utgjør nå en systematisk tilnærming til utfordringen med rømt oppdrettsfisk i hele landet. Målet er i hovedsak å hindre innblanding av oppdrettslaks i villaksbestander, samt å hindre etablering av regnbueørret i norsk natur. Videre følger beskrivelser av noen av tiltakene.

Næringens tiltak planlegges av OURO etter en egen forskrift. De planla i 2021 tiltak i 31 vassdrag. I tillegg finansierte de tre kilenøter i Trøndelag, uttak i Etnefella samt kilenøter i tilknytning til Vossovassdraget som også hadde uttak som formål.

For å sikre skadebegrensning etter enkelthendelser, har Fiskeridirektoratet gitt oppdrettere pålegg om miljøundersøkelse og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag i seks rømmingssaker. Fire av sakene gjelder oppdrettslaks hvor tiltakene skulle utføres høsten 2021. To av sakene gjelder regnbueørret, der arbeidet skal utføres våren 2022. Samlet sett omfatter påleggene 40 vassdrag. Resultatene viser at en slik oppfølging av enkeltrømminger, sammen med andre tiltak, er en viktig forvaltningsstrategi for å redusere risikoen for innblanding av rømt oppdrettslaks i de ville laksebestandene.

I to innsjøer i Vestland, Skogseid- og Henangervatnet, drives det merdbasert produksjon av settefisk/smolt. Det er gitt pålegg til selskapene som har tillatelser i innsjøene om miljøovervåking i 2020-2021. Det ble gjort funn av rømt fisk i innsjøene under undersøkelsene begge år. Det har også tidligere blitt dokumentert rømt fisk der, både gjennom tipsmeldinger og i en undersøkelse som direktoratet iverksatte i 2019.

Vi har også opprettet landsdekkende rammeavtaler med profesjonelle aktører for å kunne iverksette egne tiltak der vi finner det nødvendig. Vi har gjennom disse avtalene de siste fem årene iverksatt egne landsdekkende tiltak, der det i forbindelse med annet feltarbeid i vassdrag er tatt ut rømt oppdrettslaks som er observert. De aller fleste vassdrag som inngår i det nasjonale overvåkingsprogrammet for rømt oppdrettsfisk er inkludert.

I 2021 har vi gjort avrop på avtalene for å sikre miljøovervåking av fem vassdrag i Trøndelag og Nordland etter et større innsig av rømt oppdrettslaks i området.

Krav og plikter for vare- og tjenesteleverandører

Fiskeridirektoratet mener det behov for at reglene om vare- og tjenesteleverandørers ansvar blir tydeligere, lettere tilgjengelige og dermed skaper forutsigbarhet. Dette henger særlig sammen med at rømming fortsatt er en av de store utfordringene for akvakulturnæringen. Vi har foreslått å konkretisere krav og plikter knyttet til rømming for vare- og tjenesteleverandører ved arbeidsoperasjoner i tilknytning til drift av akvakulturanlegg. Det betyr tydeligere krav om kompetanse, journalføring, beredskapsplan, aktsomhet, risikovurdering og meldeplikt ved rømming. I tillegg har vi foreslått ytterligere krav knyttet til gjennomføring og overvåkning av arbeidsoperasjoner som kan medføre risiko for rømming. De foreslåtte kravene er også ment å klargjøre hvilket ansvar innehavere av akvakulturtillatelse og vare- og tjenesteleverandører har, både når aktivitetene gjennomføres sammen eller hver for seg.

Forslaget om at en del av kravene i akvakulturdriftsforskriften som gjelder for oppdrettere, også skal gjelde for vare- og tjenesteleverandører, var på høring fra desember 2020 til mars 2021. Vår oppsummering av høringen og anbefaling ble sendt til NFD rett før sommeren 2021.

Erfaringsbasen

Som fastsatt i regjeringens «Strategi mot rømming fra akvakultur» utvikler direktoratet en relevant erfaringsbase på www.fiskeridir.no, slik at kunnskap etter gransking av hendelser kan deles og formidles offentlig.

Direktoratet har videreutviklet basen i 2021. I november ble det publisert ny, brukervennlig struktur, som gjør det lettere for brukeren å finne tema og gir muligheter til å integrere ulike interaktive fremstillinger. Vi skal fortsette å utvikle og aktualisere erfaringsbasen, og arbeide aktivt med promotering slik at den blir brukt i næringens risikostyringsarbeid.

Det er også opprettet et redaksjonsråd med regionale medarbeidere i direktoratet, som møtes en gang i kvartalet for å øke tilfanget av aktuelle saker og tema, slik at vi raskere kan informere næringen om ulike utfordringer.

Forum for rømmingssikkerhet

På bestilling fra NFD har vi, i samarbeid med næringens interesseorganisasjoner, opprettet et forum for rømmingssikkerhet. Forumet består av representanter fra Fiskeridirektoratet, Kystrederiene, Norsk Industri, Sjømat Norge og Sjømatbedriftene. Forumet har som hovedoppgave å fremme arbeidet med rømmingssikring gjennom å:

- Drøfte strategi og prioriteringer
- Diskutere og følge opp aktuelle problemstillinger
- Legge til rette for godt samarbeid
- Være en informasjonsarena for prosjekter
- Identifisere sentrale problemstillinger
- Bidra aktivt til å spre kunnskap og erfaringer

Sentrale problemstillinger er utfordringer knyttet til å tallfeste rømmingshendelser, erfaringsformidling og opplæringsbehov. I tillegg skal forumet sette søkelys på årsaksanalyser i forbindelse med uønskede hendelser, risikostyring i næringen og sikkerhetskultur. Innenfor sikkerhetskultur arrangerte forumet et webinar om rømmingssikring og et topplødermøte under AquaNor. Begge arrangementene fikk gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Gjennom dialog med toppledelsen i de største virksomhetene, og et kompetansetilbud til den «spisse enden» av næringen, forventer direktoratet at det utvikles en felles forståelse og felles ambisjoner for sikkerhetskultur og risikostyring.

Miljø

Miljøovervåking

Alle oppdrettere har siden akvakulturloven kom i 2005 hatt plikt til å overvåke hvordan utslipp fra anleggene påvirker området under og rundt anleggene. Dette er viktig for å kunne følge med på om miljøpåvirkningen til enhver tid er forsvarlig og bærekraftig, både på den enkelte lokalitet, samlet i et fjordsystem og i regionen forøvrig. Overvåkingen skal foregå etter Norsk Standard NS 9410:2016, som beskriver hvilke undersøkelser som skal gjennomføres, og til hvilken tid i produksjonssyklusen. Oppdretterne må leie inn uavhengig fagpersonell til å gjennomføre miljøundersøkelsene og rapportere inn til Fiskeridirektoratet via Altinn.

Fiskeridirektoratet har ansvar for B-undersøkelsene, som er en trendovervåking av bunnforholdene under og i umiddelbar nærhet til et akvakulturanlegg. Disse måler påvirkningen fra anlegget.

De innrapporterte B-undersøkelsene i 2021 viser gode til meget gode miljøforhold på bunnen under de fleste marine akvakulturanlegg, og det synes å være liten geografisk forskjell. Trenden har vært stabil de siste 15 årene. I overkant av 90 prosent av lokalitetene har god til meget gode miljøforhold. Under 7 prosent har lokalitetstilstand 3 – dårlig, og rundt 1 prosent har uakseptabel tilstand, altså tilstand 4 – meget dårlig.

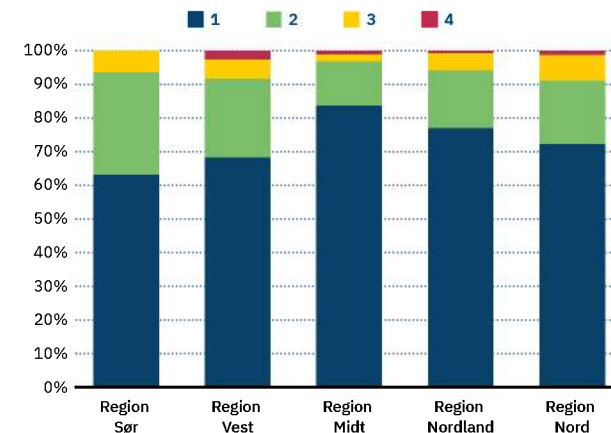
Totalt var det 12 lokaliteter på landsbasis som hadde uakseptabel belastning på bunnen som følge av driften. 7 av disse lokalitetene ligger i Vestland. Lokaliteter med uakseptabel miljøtilstand følges opp med tiltak av Fiskeridirektoratet.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Meget god	70,2	72,3	70,9	74,4	73,1	74,8	73,2	71,7	73,0	78,1	77,5
2. God	19,8	19,5	22,1	19,1	18,7	18,8	19,1	19,9	18,3	15,5	16,9
3. Dårlig	8,9	6,9	6,0	5,8	7,3	6,0	6,6	6,9	7,4	5,8	4,6
4. Meget dårlig	1,1	1,3	1,0	0,7	0,9	0,4	1,1	1,5	1,3	0,6	1,0

Tabell 4: Prosentvis fordeling av lokalitetstilstand ved innrapporterte B-undersøkelser fra 2011–2021.

Vi har det siste året fokusert på å pålegge alternativ overvåking av de lokalitetene der B-undersøkelsen ikke egner seg som metode grunnet hard- eller blandingsbunn. Ved slike undersøkelser benyttes visuelle data i form av film eller bilder for å dokumentere bunnpåvirkningen, i motsetning til sedimentprøver som tas av bløtbunn.

Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Miljødirektoratet startet opp en arbeidsgruppe for å etablere en ny nasjonal veileder for forundersøkelse. Forundersøkelsen skal dokumentere miljøforholdene i antatt anleggs- og overgangssone ved en lokalitet, før akvakulturanlegget plasseres, eller ved vesentlige utvidelser av eksisterende akvakulturanlegg. Den består av ulike miljøundersøkelser og dokumentasjon som til sammen skal gi grunnlag for å vurdere bæreevnene til lokaliteten i forbindelse med tildeling.

Figur 39: Prosentvis fordeling mellom gjeldende lokalitetstilstand på innrapporterte B-undersøkelser fordelt på Fiskeridirektoratets regioner i 2021.

Forundersøkelsen vil også være en viktig referanse for senere undersøkelser og oppfølging av miljøpåvirkning fra drift og produksjon på anlegget. Veilederen har til hensikt å være ferdig første halvdel av 2022. Arbeidet er en naturlig videreføring av felles bestilling og arbeid etatene har hatt på revidert forurensingsregelverk for akvakultur, som ble ferdig i 2020.

Direktoratet har satt i gang nok en arbeidsgruppe sammen med Miljødirektoratet på fellesbestilling fra NFD og KLD. Gruppen skal utrede og foreslå en metodikk for kartlegging av viktige marine naturtyper og nøkkelområder og marine rødlistearter, som eventuelt kan ta skade av utslipp fra akvakulturanlegg. Metoden, og mulig undersøkelse, skal inngå som en del av dokumentasjonen ved behandling av søknad om etablering eller utvidelse av akvakulturlokaliteter, og henger i så måte sammen med utarbeidelse av veileder for forundersøkelse.

Digital rapportering

Rapporteringen av miljøundersøkelser har vært gammeldags. Den har bestått av flere strukturerte dataelementer som ikke er tilgjengelig for analyse fordi disse rapporteres i et pdf-dokument.

Fiskeridirektoratet arbeidet siste halvår 2021 med å innføre en ny løsning for rapportering av B-undersøkelser. Første versjon ventes ferdig i mars 2022. Ytterligere funksjonalitet vil legges til i senere versjoner; noen er allerede planlagt, mens andre forventes som følge av tilbakemelding fra brukere.

I forbindelse med arbeidet med den nye løsningen har Fiskeridirektoratet utviklet generell infrastruktur, blant annet et komponentbibliotek, som gjenbrukes i andre digitale prosjekter. Mye av utviklingstiden i prosjektet har gått med til design og produksjon av disse. Den nye løsningen vil være brukervennlig. Utviklingen av skjemaet har inkludert egen UX-designer ved produksjon av komponenter og brukerhistorier, og det er planlagt utvidelse maskin-til-maskin, slik at leverandører av miljøundersøkelser kan utvikle egne fagsystemer.

Den nye løsningen lagrer informasjon strukturert, slik at den kan gjenbrukes av blant annet:

- forvaltningen i forbindelse med saksbehandling og planlegging av tilsyn
- næringen til driftsplanlegging og rapportering av bærekraft
- NGO-er for å følge med på utviklingen av miljøtilstand ved norske akvakulturanlegg
- forskere

Den nye løsningen vil også dele data som samles inn med andre tilsynsmyndigheter og som åpne data via API-er og Fiskeridirektoratets kartløsning.

94%

av oppdrettsanleggene har
meget god eller god miljøstand

Legemidler mot lakselus

Det har kommet noe ny kunnskap om negative miljøeffekter fra akvakulturrelatert bruk og utslipp av legemidler, som bidrar til å aktualisere Fiskeridirektoratets tilsynsmyndighet på dette feltet. Tilsynskampanjen i 2019-2020 viste at det var riktig å prioritere temaet. For å følge opp ble miljøpåvirkning fra legemidler inkludert som et fast tilsynsområde fra 2021.

I evalueringen etter kampanjen kom det flere konkrete forslag til forbedringer som er fulgt opp. Vi sendte også ut en spørreundersøkelse for å få tilbakemelding om hvordan virksomhetene vurderte nytteverdien av tilsynet, og om det førte til forbedringsarbeid i virksomheten. Resultatene samsvarer godt med vår egen evaluering.

Fiskeridirektoratets regioner har i 2021 overvåket legemiddelbruken, og fokusert spesielt på akvakulturanlegg i nærheten

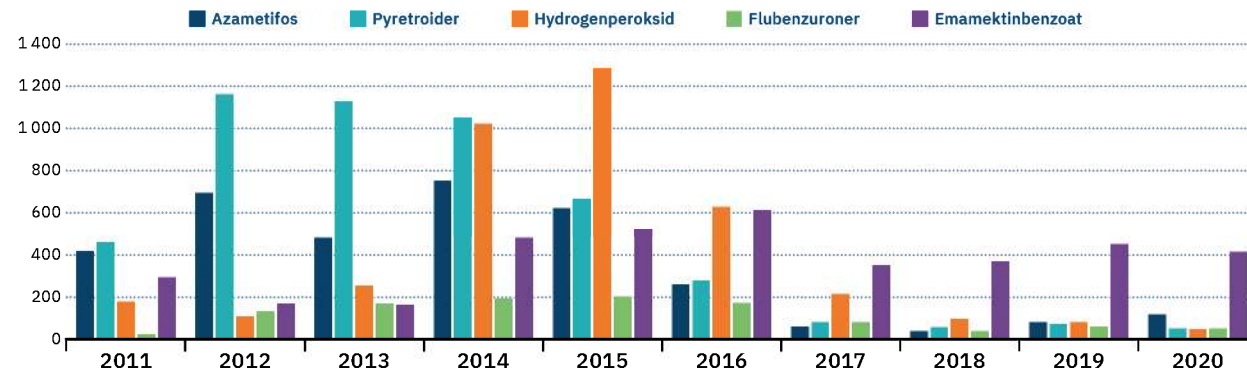
av rekefelt og gytefelt for torsk. Tilsyn med miljøpåvirkning fra legemidler inkluderer nå også bruken av det nye bademiddelet Ectosan, hvor det er krav til at virkestoffet imidakloprid renses fra behandlingsvannet før vannet kan slippes ut i sjøen. Det har vært viktig å få på plass gode verktøy og rutiner for bruk og utslipp av det nye legemiddelet.

I dag er det relativt lite bruk av legemidler til behandling mot lus på fisk i akvakulturanlegg, sammenlignet med perioden 2011-2016, men det har vært en økning i antall resepter på legemidler med virkestoffet azametifos de siste årene.^[12] Bruken av legemidler med virkestoffet emamektinbenzoat er fortsatt dominerende og utgjorde i 2020 over 60 prosent av reseptene. Selv om antallet foreskrevne resepter for kitinsyntesehemmere (flubenzuroner) nå er relativt lavt, var forbruket av disse legemidlene i 2020 det høyeste siden 2016.^[13]

Revidert forurensningsregelverk i sjø

Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet har, på oppdrag fra NFD og KLD, foreslått et nytt system for regulering av akvakultur i sjø etter forurensningsloven. Forslaget innebærer at akvakultur av fisk, ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjen, som hovedregel blir tillatt uten utslippstillatelse etter forurensningsloven. Videre at standardkrav i akvakulturdriftsforskriften, for å forebygge og begrense forurensning og avfallsproblemer fra akvakultur, skal gjelde i stedet for vilkår i utslippstillatelsene. Formålet med de foreslåtte endringene er å øke forutsigbarheten for næringen og effektivisere søknadsbehandlingen. Samtidig skal miljøhensyn ivaretas på best mulig måte. Krav til mer og bedre miljødokumentasjon, både i søknadsfasen og under drift, skal bidra til at akvakultur drives på en miljømessig forsvarlig måte, jf. akvakulturloven § 10, og samtidig følge opp Norges forpliktelser etter EUs vanddirektiv.

Departementene hadde forslaget på høring i perioden 11. september 2020 til 4. januar 2021, og direktoratene jobber med oppsummering av høringen.

Figur 40: Antall resepter legemiddel mot lakselus i perioden 2011 til 2020, delt inn etter gitte kategorier virkestoff. Pyrethroider viser til virkestoffene deltametrin og cypemetrin, mens flubenzuroner (kitinsyntesehemmere) viser til virkestoffene diflubenzuron og teflubenzuron. Kilde: Veterinærinstituttet, fiskehelsesrapporten 2020.

[12] <https://www.vetinst.no/rapporter-og-publikasjoner/rapporter/2021/fiskehelsesrapporten-2020>

[13] <https://www.fhi.no/hn/legemiddelbruk/fisk/2020-bruk-av-legemidler-i-fiskeoppdrett>

Vannforvaltning

Vannforskriften gjennomfører EUs vanddirektiv i norsk rett og gir rammer for fastsettelse av miljømål, som skal sikre best mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Et viktig formål med vannforskriften er å sikre helhetlig og økosystembasert vannforvaltning i Norge ved at det utarbeides kunnskapsbaserte regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer. KLD sendte i mars 2019 ut nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene.

Kunnskapsgrunnlaget for utarbeidelse av planene fremgår i Vann-Nett, en felles kunnskapsbase med informasjon om blant annet miljøtilstand, miljømål, påvirkninger og tiltak. Det er også gitt veiledere for arbeidet, blant annet for klassifisering av miljøtilstand i vann, karakterisering (inndeling i vannforekomster, vann typer, vurdering av miljøtilstand og påvirkninger og miljømåloppnåelse) og virkemidler og tiltak i vannforvaltningen.

Forslag til oppdaterte regionale vannforvaltningsplaner 2022-2027, med tilhørende tiltaksprogram og handlingsprogram i de 11 vannregionene, har vært på tre måneders høring i 2021. Fiskeridirektorat har sendt høringsuttalelse til samtlige. Som sektormyndighet har vi et særlig ansvar for å påse at oppdatering av planene, som angår vårt ansvarsområde, ligger innenfor nasjonale føringer. Planene med tilhørende tiltaksprogram ble vedtatt av fylkestingene i 2021. Berørte direktorater vil gå gjennom fylkestingsvedtakene og planene for å sikre at nasjonale føringer innenfor det enkelte direktorats ansvarsområde er fulgt opp og at forskriftens krav er fulgt. Miljødirektoratet koordinerer arbeidet og vil sende en samlet tilrådning til KLD innen februar 2022.

Klassifisering av laksebestander etter vannforskriften er basert på klassifisering etter kvalitetsnormen for villaks for årene 2010-2014 samt bruk av en omregningsnøkkel. Fiskeridirektoratets vurdering av påvirkning fra innslag av rømt oppdrettslaks i vassdrag, er basert på data fra det «Nasjonale overvåkingsprogrammet for rømt oppdrettslaks i vassdrag» i årene 2014-2017, sammen med annen kunnskap. Påvirkningen beskriver i hvor stor grad stedeagne laksebestander har fått endret genetik som følge av innkryssing med rømt oppdrettslaks. Dette er i hovedsak en følge av tidligere rømmingshendelser og er basert på målt genetisk endring for perioden 2010-2014.

Våre tiltak mot rømt oppdrettsfisk i de regionale tiltaksprogrammene er basert på overvåking og uttak, som samlet vil bidra til å hindre videre innblanding av oppdrettslaks i villaksbestander. Tiltakene er foreslått i 57 vassdrag som er vesentlig påvirket av rømt oppdrettsfisk, og inngår i de regionale tiltaksprogrammene. I anadrome vassdrag som er nedklassifisert som følge av genetiske endringer på ville laksebestander etter påvirkning fra rømt oppdrettslaks, er det behov for utsatte frister for å nå miljømål. Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet har samarbeidet om miljømålene i disse vannforekomstene.

Utslipp fra akvakulturanlegg påvirker i de fleste tilfeller kystvannforekomster i liten grad, og vi har dermed ikke foreslått noen tiltak som inngår i tiltaksprogrammet.

Vi gjør oppmerksom på at våre tilsyn og oppfølging av krav og plikter etter akvakulturloven overfor innehavere av akvakultur-tillatelse og drift ved den enkelte lokalitet, ikke er inkludert eller fremkommer i vannforvaltningsplanenes tiltaksprogram.

NYTEK – standard og forskrift

I år har vi deltatt i høringen og behandlingen av høringsinnspill til revidert utgave av NS 9415:2009. Standarden er sentral for tekniske krav til akvakulturanlegg i sjø, samt deres komponenter, og er tilknyttet det tekniske regelverket gjennom NYTEK-forskriften. I forbindelse med høringen kom det svært mange innspill, og behandlingen av disse var et omfattende og tidkrevende arbeid. Den nye standarden har blitt mer oversiktlig, omfatter krav til flere typer akvakulturanlegg og inkluderer nye krav som dekker inn tidligere mangler. Ny NS 9415:2021 ble publisert i august 2021.

Revidert NYTEK-forskrift (NYTEK22) har også vært på høring i år. Det kom inn rundt 200 innspill fra 19 høringsinstanser og Fiskeridirektoratet har brukt tredje og fjerde kvartal på å behandle innspillene. Forskriften er mer moderne og funksjonsbasert, dekker flere typer akvakulturanlegg, stiller i større grad krav til et rømmingssikkert samvirke mellom komponenter i akvakulturanlegg, og er bedre tilpasset dagens akvakulturnæring enn den tidligere NYTEK-forskriften. Etter behandling av høringsinnspill, ble endelig forslag til NYTEK22 sendt til NFD i desember 2021.

Landbasert akvakultur

Forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk trådte i kraft 1. januar 2018. Formålet med forskriften er å bidra til å forebygge rømming av fisk gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene. Forskriften stiller blant annet krav om at nye anlegg skal prosjekteres og utføres i samsvar med krav i NS 9416:2013, og at det for eksisterende anlegg innen 1. januar 2022 skal utarbeides og registreres en rømmingsteknisk rapport.

Når den rømmingstekniske dokumentasjonen er registrert hos oss er anlegget innlemmet i ordningen og går da over i en driftsfase. I denne fasen følges vedlikeholdsplanen ved normal drift, og utskiftninger av komponenter skjer i henhold til forskriften. Det skal blant annet dokumenteres at nye komponenter tilfredsstiller kravene i NS 9416. Endringer og utskiftninger logges fortløpende i en egen journal som også er tilgjengelig for tilsyn på lokaliteten. Innehaver har et ansvar for å påse at anlegget er i forsvarlig teknisk stand og at den rømmingstekniske dokumentasjonen er oppdatert og tilgjengelig på lokaliteten.

I 2021 har direktoratet fokusert på å informere næringen om den forestående fristen og kravene til innhold i de rømmingstekniske rapportene. I tillegg til å ha løpende dialog med næringen, har vi sendt ut nyhetsmeldinger og brev og holdt informasjonsmøter med oppdretterne. Målgruppen for informasjonskampanjen har vært innehavere av landbaserte akvakulturtillatelser og foretak som har kompetanse innen landbasert akvakultur og tilstandsanalyser.

De rømmingstekniske rapportene vil danne grunnlaget for tilsyn som skal føres av landbaserte akvakulturanlegg for fisk i 2022.

Marin arealforvaltning

Fiskeridirektoratet har ett delmål innenfor marin arealforvaltning:

- En balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene med utviklingsmuligheter for marine næringer.

For å nå dette målet må vi bidra til at kunnskap om økosystemene og de marine næringene er tilgjengelige i plan- og arealprosesser, samtidig som vi sørger for at det blir tilrettelagt for sameksistens mellom fiskeri og akvakultur, og mellom disse og annen næringsvirksomhet i kyst- og havområdene. Direktoratet bruker 30 årsverk på marin arealforvaltning.

I 2019 fikk dette virksomhetsområdet en egen strategi med følgende utviklingsmål:

- Fiskeridirektoratet skal være den foretrukne kunnskapsleverandøren og rådgiveren innen forvaltningen av fiskeri og akvakultur slik at sjømatnæringene sikres tilstrekkelig og egnet areal innenfor en bærekraftig utvikling.

Strategien brukes inn mot prioriteringer, ressursbruk, resultater og måloppnåelse og blir fulgt opp med årlige føringsbrev der vi spisser hvilke arealsaker som skal prioriteres og fokuserer på mer samarbeid internt mellom fagretningene plan, fiskeri og akvakultur.

Truslene i form av økte klimautslipp og redusert naturmangfold treffer ressurs- og miljøgrunnet for sjømatsektoren i økende grad. Dette innebærer i seg selv vesentlige endringer og dermed krav til omstillingsevne for direktoratet som næringsforvalter.

På overordnet nivå er sektoransvaret for miljøutfordringene lagt inn i både akvakulturloven og havressursloven. Ansvaret er således ikke nytt for oss. Betydningen av hvordan vi håndterer dette ansvaret øker etter hvert som ny kunnskap kommer om tilstanden i havet og ulike påvirkninger.

Sjømatmarkedene stiller større krav til at høstingen og produksjonen skjer på en bærekraftig måte, og da spesielt på en miljømessig bærekraftig måte. Sektoransvaret for å ivareta miljøsyn tilsier at Fiskeridirektoratet vil måtte legge inn mer arbeidsinnsats knyttet til utredning, tiltak, rapportering, kommunikasjon og samarbeid. I direktoratet er det i 2021 laget et internt notat for å gi et riss av situasjonen, utfordringene vi møter og drøfte følgene for virksomhetsområdene våre. Notatet kommer også med anbefalinger og forslag til handlinger som må tas med inn i en ny organisering av direktoratet for å sikre at vi svarer godt på temaet klimautfordringer og tap av naturmangfold.

Sameksistens – stadig trangere om plassen

Akvakultur og fiskeri krever tilstrekkelig areal av god kvalitet og er avhengige av rene og rike hav for å ha god lønnsomhet. De senere årene har det blitt stadig flere aktører fra andre næringer som ønsker å benytte havområdene. Dette utfordrer samfunnet, som må legge til rette for sameksistens slik at både nye næringsaktiviteter og tradisjonelle næringer kan drive på best mulig måte.

Fiskeridirektoratet legger dialog med aktørene og fiskerifaglige vurderinger til grunn når vi behandler saker knyttet til sameksistens med andre næringer, herunder petroleumsaktivitet, vindturbiner til havs, kabler, fiberoptisk utbygging og annen bruk av havet. Dette arbeidet er delt mellom hovedkontoret og regionene. Innenfor petroleumsaktivitet er det særlig seismiske undersøkelser som krever vår oppmerksomhet for å sikre god sameksistens med fiskerinæringen. Erfaringsvis er dette ikke alltid mulig. Dermed blir fiskefelt beslaglagt og fiskere henvist til å søke erstatning. Som et ledd i å effektivisere og forbedre saksbehandlingen av seismiske undersøkelser, har Fiskeridirektoratet også vært involvert i Oljedirektoratets arbeid med et nytt meldesystem for seismiske undersøkelser. Dette meldesystemet har vært brukt i store deler av seismikk-sesongen 2021.

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt har hatt to møter i 2021, med en sak til behandling på hvert møte. Klagenemnda har hatt ett møte med en sak til behandling. Det arbeides med å få innført elektroniske søknadsskjema for søknader knyttet til forurensning, avfall og skadevoldende innretning fra petroleumsvirksomheten, samt søknader om kompensasjon for tapt fangsttid.

Fiskeridirektoratet har fått tydelige signaler om at utbyggingen av vindturbiner til havs vil kreve betydelig areal. Derfor vil dette kreve vesentlig mer av våre ressurser i årene som kommer. Vi har deltatt i en ICES-arbeidsgruppe om konsekvenser knyttet til vindkraft til havs. Denne arbeidsgruppen startet sitt arbeid i 2020 og skal arbeide i tre år. Vi har levert et innlegg til den norske prosessen for tildeling av områder for havvind og utfordringene knyttet til denne prosessen på ICES sin årskonferanse. I 2021 har vi fokusert på de nylig åpnete områdene for havvindutbygging, Hywind Tampen, stortingsmeldingen «Energi til arbeid – langsiktig verdiskapning fra norske energiressurser» og den nye veilederen for arealtildeling, konsesjonsprosess og søknader for vindkraft til havs. Vi har jobbet for å sikre at fiskeriinteressene blir tatt hensyn til i rammerket for fremtidige utbygginger i de åpnete områdene.

Direktoratet har hatt forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø på høring fra Forsvarsdepartementet. Forskriften definerer skyte- og øvingsfeltene (SØF) som forbudsområder og det vil som hovedregel medføre at ferdsel, aktivitet og etablering av faste eller midlertidige installasjoner er forbudt i feltene. Det foreslås imidlertid en rekke unntak fra forbudet, blant annet for aktivitet i feltene når Forsvaret ikke avholder skyteøvelser. Forslaget legger beslag på store areal og vi mener det vil medføre en betydelig større inngripen enn dagens praksis.

Det kan begrense den ønskede økningen av sjømatproduksjonen og verdiskapningen. For akvakulturnæringen vil det gi dårligere tilgang på areal og særlig ha konsekvenser for anlegg som ligger i eller i nærheten av SØF. Vi mener at det bør være mulig med mindre anleggsjusteringer uten å søke Forsvaret. For å begrense påvirkningen på fiskeriene har vi foreslått å ta ut forslaget om nytt område i Tanafjorden i Finnmark, at man unngår perioder med høy fiskeriaktivitet og vi understreker at gode varslingsrutiner er nødvendig for god sameksistens.

Fiskeridirektoratet har svart på høringen til «forskrift om opptak og bruk av informasjon om bestemt angitte bunnforhold» fra Forsvaret. Vi mener at tilgang til detaljert informasjon om bunnforhold er et svært viktig bidrag til at havbaserte næringer kan utnytte marine ressurser på en bærekraftig måte. Vi mener derfor at slike data i hovedsak skal være ugraderte, også for områder dypere enn 30 meter.

Marin forsøpling

Store mengder avfall fra menneskelig aktivitet havner på avveie i havet. Marin forsøpling er et globalt problem og utgjør en trussel mot det marine miljøet, dyrelivet og potensielt fremtiden for havet som matfat. I våre havområder er fiskeri, fritidsfiske og havbruk blant hovedkildene til marin forsøpling, og som forvaltningsmyndighet er det viktig at Fiskeridirektoratet arbeider med å forebygge og rydde opp forsøplingen fra disse gruppene.

Arbeidet med marin forsøpling er komplekst og krever utstrakt samarbeid med næringsaktører, andre offentlige etater og private aktører, både nasjonalt og internasjonalt. Vi har deltatt og bidrar i flere nasjonale arbeidsgrupper på tema som berører marin forsøpling, og de aktuelle forvaltningsmyndighetene har tett dialog om tematikken. Internasjonalt deltar vi gjennom norske delegasjoner i prosesser i OSPAR, Arktisk råd og IMO. I 2021 har det blitt etablert referansegrupper med næringsaktører og fritidsfiskere for gjensidig dialog og diskusjon om arbeidet mot marin forsøpling.

I 2021 lanserte Fiskeridirektoratet en handlingsplan for arbeidet med marin forsøpling fra yrkesfiske, fritidsfiske og havbruk for de neste fem årene. I løpet av året har Fiskeridirektoratet videreført og styrket arbeidet i tråd med denne handlingsplanen og det har vært god fremgang på en rekke tiltak knyttet til forebygging, opprydning, tilsyn og bidrag til forskning og utvikling. Flere prosjekter knyttet til holdningskampanjer rettet mot fritids- og yrkesfiskere har også vært gjennomført. Selv om vår innsats knyttet til opprensning er økende, er vår visjon at dette arbeidet skal reduseres gjennom smartere og nedbrytbare løsninger for brukeren.

Opprensning av fiskeredskap – kyst og hav

Det ble i 2021 gjennomført opprensning av tapte og gjenstående fiskeredskaper innenfor strekningen Ålesund-Kirkenes. Arbeidet pågikk på fiskefelt langs og utenfor kysten. Valg av områder foretas på bakgrunn av hvor det er meldt størst tap, og innenfor dette prioriteres disponibel tid, som i år var 45 døgn. Arbeidet ble utført med et innleid fiskefartøy og pågikk i perioden fra slutten av august til begynnelsen av oktober. Totalt ble det tatt opp 1 029 garn, cirka 78 600 meter line, cirka 15 400 meter med tauverk, cirka 3 000 meter med trålwire, diverse komponentdeler fra trål, snurrevad og snurpenot samt betydelige mengder med bøyer og anker. I den grad det er mulig, blir garn og teiner levert tilbake til eier. Resten går enten til gjenvinning eller deponi. Det ble hovedsakelig registrert fisk og skalldyr som var fanget i redskapene, men også en død sjøfugl.

Tabell 5: Redskap ryddet under tokt (type og mengde), 2015–2021.

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (meter)	Wire (meter)	Tauverk (meter)	Trål/not (hel/del)	Anker/dregg (stk)	Bøyer/flaggm (stk)
2015	815	3	20 000	3 000	4 000	5	10	10
2016	770	80	45 000	4 000	9 000	5	13	4
2017	815	147	27 000	2 000	16 400	6	13	25
2018	765	89	29 800	3 591	11 260	11	14	12
2018*		8 600			269 900			
2019	820	1 242	23 700	800	56 700	6	28	19
2020	681	2 669	38 800	4 745	133 800	3	66	46
2021	1 029	82**	78 600	3 000	15 400	136	46	29

*) Ekstra ordinær tokt for å fjerne gjenstående snøkrabbeteiner i Barentshavet

***) Det er ikke utført opprensning på fiskefelle etter snøkrabber

Lokal opprensning av fiskeredskap

Tabell 6: Resultat fra lokal opprensning etter tapte fiskeredskap, 2021.

Område	Teiner	Ruser	Garn	Line	Trål-pose	Totalt antall redskap	Tau (meter)
Stavanger	352	44	27			423	6 400
Fredrikstad	249	69	33	2	1	354	2 800
Begge lokasjonene	591	113	70	2	1	777	9 200

I 2019 startet Fiskeridirektoratet arbeidet med lokal opprensning, som et supplerende tiltak til kyst- og havopprensning som har vært gjennomført siden 1980-tallet. I dette arbeidet har vi fokusert på å ta opp mest mulig tapt fiskeredskap fra fritidsfiskere og kystnære yrkesfiskere, som ikke omfattes av det andre toktet. I tillegg har vi brukt tid på informasjon i tradisjonelle medier og sosiale medier, for å opplyse om utfordringene knyttet til tapte fiskeredskap.

I 2021 var toktene lagt til områder rundt Stavanger og Fredrikstad. Begge toktene ble utført ved å leie inn to fartøy utstyrt med sokningsutstyr og små ROV-er med gripeklo og taukutter. Dette har vist seg å være en effektiv måte for å ta opp tapte fiskeredskap fra fritidsfiskere.

Opprydding av blåskjellanlegg

Forlatte blåskjellanlegg har vært en utfordring. I 2021 har vi gjennomført en kartlegging som gir en fullstendig oversikt over hvilke blåskjellokaliteter som må ryddes, og vi har ryddet 19 slike anlegg. Det er satt i gang prosesser for å inkludere marin forsøpling i Fiskeridirektoratets akvakulturtilsyn og det er satt i gang flere forsknings- og samarbeidsprosjekter hvor direktoratet deltar med finansiering og faglige bidrag.

I mai 2021 inngikk vi avtale med bostyrer til et konkurstrammet selskap med 15 tillatelser til oppdrett av blåskjell om kjøp av tillatelsene. Oppryddingsoppdraget ble lyst ut på anbud og kontrakt ble inngått med et lokalt selskap. Anleggene var lokalisert i Tvedestrand, Risør og Arendal i Agder. Oppryddings-selskapet var i tett dialog med Statsforvalteren og med de aktuelle kommunene. Det var blant annet meldt inn et ørnerede i nærheten av en lokalitet, og oppryddingen ble planlagt sammen med kommunens representant på en slik måte at ørnene ikke ble forstyrret eller jaget bort.

Oppryddingen ble påbegynt i juni og Fiskeridirektoratet hadde kart på nettsidene sine hvor man kunne følge med etter hvert som anleggene var ferdig ryddet. Oppryddingsoppdraget var meget vellykket og ble mottatt med stor glede blant lokalbefolkningen som i mange år hadde vært frustrert over anleggene som forsøplet skjærgården på Sørlandet. Oppdraget var ferdig i september 2021, litt ett planen på grunn av forsinkelser som følge av korona.

Høsten 2021 har Fiskeridirektoratet i tillegg sørget for opprydding av fire forlatte blåskjellanlegg i Flatanger i Trøndelag.

Merking av fiskeredskap

Gjennom en utredning av mulige merkeløsninger i 2019 og uttesting av utvalgte løsninger i 2020, begge utført av Sintef, forelå det et vurderingsgrunnlag for mulig implementering. Med dette som grunnlag, gjorde vi en grundig vurdering av behovet sett opp mot dagens kunnskap. I yrkesfiske ble det funnet tekniske utfordringer for noen redskap. I tillegg merkes en god del fiskeredskap allerede samt at vi har en velfungerende rapporteringsløsning. Arbeidet på disse områdene vil fortsette.

For fritidsfiske finnes foreløpig bare en frivillig rapporteringsløsning ved tap av redskap. Sammenholdt med betydelige funn av redskap, som stammer fra fritidsfiske, under våre lokale opprenskingstokt, mener vi det er nødvendig med tiltak. Derfor foreslo vi å innføre krav til merking av teiner og ruser i fritidsfiske. Forslaget var på høring og ble innført fra 1. januar 2022.

Utvikle ordninger for å melde tapt redskap

For yrkesfiskere ble det i 2021 utviklet løsninger som gjør det mulig å registrere innmeldte redskap som tapt i Barents-watch sin FiskInfo-tjeneste. I tillegg er det laget en løsning for å melde inn funn av andres redskap i samme tjeneste. Informasjonen lagres i et eget kartlag og danner grunnlaget for Fiskeridirektoratets opprenskingstokt. Det er også åpnet for at tapte redskap kan meldes direkte fra kartplotter til FiskInfo. Noen kartplotterleverandører begynte å levere denne tjenesten i 2021.

I tråd med handlingsplanen mot marin forsøpling, vil direktoratet foreslå at det blir påbudt å melde tap av redskap også for fritidsfiskere. Fritidsfiskeappen er tenkt som hovedplattform for dette. Derfor har vi i 2021 utviklet appen for å sikre at den tåler en mangedobling i antall brukere samt utbedret en rekke småfeil og mangler som hever funksjonaliteten og brukeropplevelsen.

I tillegg har vi startet et arbeid med å kartlegge løsninger for å kunne rapportere tapte fiskeredskap uten å bruke appen. Dette er et viktig supplement ved en lovpålagt rapportering, da det vil gjelde en svært sammensatt gruppe brukere. En slik løsning skal etter planen kommunisere med appen slik at dataene automatisk vises i den.

Mer kunnskap - endre holdninger

I 2021 ble det gjennomført en holdningskampanje for å redusere marin forsøpling, i hovedsak rettet mot fritidsfiske. Kampanjen hadde i tillegg innhold om arealbruk på sjøen, og det ble produsert en animasjonsfilm som illustrerer fordelene kystflåten vil kunne ha av å bli sporet.

Holdningskampanjen hadde følgende tiltak:

- Informasjonsfilm på tv med oppfordring om å melde inn tapt redskap i Fritidsfiskeappen. Effekten av tiltaket ble målt ved at antallet nedlastinger av appen ble markert høyere i periodene filmen ble vist.

Digitalt og analogt spill for barn og unge i Atlanterhavsparken i Ålesund og på Norsk Maritimt Museum i Oslo (siste kun digitalt). Målet er at de unge skal bli oppmerksomme på hvor viktig det er med et rent hav og at tapte redskap er en stor miljøtrussel og skal meldes inn via Fritidsfiskeappen.

Deltakelse på Arendalsuka 2021 med markering om bord på to av Fiskeridirektoratets fartøy og gjennomføring av et seminar med tittelen «Havet – søppelplass eller matfat». Seminaret ble streamet på Facebook.

Samarbeid med Sjøfartsdirektoratet om annonsekampanje rettet mot fritidsfiskere og fritidsbåteiere for å redusere marin forurensning fra disse to store gruppene.

Helhetlige forvaltningsplaner for havområdene

Fiskeridirektoratet har deltatt i arbeidet med de helhetlige tverrsektorielle forvaltningsplanene for Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen/Skagerrak. Det omfattende arbeidet med de tre forvaltningsplanene utgjør, sammen med arealverktøyet i Barentswatch, der direktoratet også deltar, et godt grunnlag for bedre sameksistens og tverrsektorielt samarbeid om forvaltning av havområdene. Dette vil igjen gi innbyggere og samfunn større trygghet for at prosesser blir håndtert på best mulig måte.

Sårbarhet står sentralt i arbeidet, og inngår i faggrunnlaget for forvaltningsplanene. Slik sårbarhet har vært håndtert i forvaltningsplanene, herunder i målformuleringene, har det ikke vært tatt høyde for at fiskeri har pågått i de samme områdene i mange tiår, og med gode resultater når det gjelder produksjonen målt i fangstmengde og størrelsen på gytebestandene.

Fiskeridirektoratet har gått inn i sårbarhets-arbeidet med en holdning om at all matproduksjon har et fotavtrykk, og vi derfor ikke kan legge til grunn i målsettingene med forvaltningsplanene at det ikke skal forekomme noen skade på natur som er kategorisert som sårbar. Det ville utelukke fiske på flere av våre mest brukte fiskefelt, for eksempel Tromsøflaket, hvor store deler av bunnen er preget av svampsamfunn.

Når det gjelder fiskeri i nye områder, er det forvaltet gjennom regler som ikke tillater at fiskeriene tar i bruk nye områder i nord uten foregående kartlegging og vurdering av om det finnes sårbare bunnsamfunn hvor fiske ikke tillates. Arbeidet med sårbarhet er kommet så langt at Faglig forum for norske havområder har konkludert med at det skal tas hensyn til historisk fiske når målene fastsettes og når det vurderes om de er nådd eller ikke.

Fiskeridirektoratet har ellers tatt initiativ til at det blir etablert nye datalag i Arealverktøyet for å beskrive den historiske fiskeriaktiviteten, det vil si tilbake til 2011 i alle havområdene. Dette vil være viktig grunnlagsinformasjon for fremtidige vurderinger av sårbarhet og måloppnåelse, spesielt sett i lys av at det er lagt frem forslag om betydelig utvidelse av de særlig verdifulle og sårbare områdene, SVO-ene, i norske havområder.

Verne- og arealplaner – tiltak og prosjekter

Fiskeridirektoratet har i 2021 vært involvert i en rekke kommunale plan- og arealprosesser langs kysten. Vi har brukt 3 700 timer på å behandle arealplaner på kommune-, region- og interkommunalt nivå. Vi legger stor vekt på at innspillene er solid forankret og faglig underbygd.

I åtte saker har vi fremmet innsigelse for å ivareta nasjonale fiskeriinteresser. Innsigelsene har omhandlet arealkonflikter med nasjonalt/regionalt viktige gytefelt, rekefelt, fiskeplasser og låssettingsplasser. Flere av disse sakene har vært knyttet til de marine naturtypene tareskog og ålegraseng. Manglende utredning av konsekvensene av torskeoppdrett og fangstbasert akvakultur på lokale kysttorskbestander har også vært innsigelsesgrunn. En sak var knyttet til akvakultur av kongekrabbe.

I de fleste tilfeller blir innsigelsessaker løst lokalt. I 2021 har en innsigelsessak blitt oversendt til KMD. Det gjelder område-regulering for Rødskjær hamn i Harstad. Innsigelsessaken gjelder marint biologisk mangfold knyttet til ålegraseng. NFD opprettholdt ikke innsigelsen etter å ha gjort en helhetsvurdering hvor de mener de positive næringsmessige konsekvensene må vektlegges.

Fiskeridirektoratet har også bidratt med faglig bistand til NFD i flere innsigelsessaker som har vært til behandling i KMD i 2021, der andre etater enn direktoratet har fremmet innsigelse. Det har vært saker langs hele kysten, og problemstillinger har blant annet vært knyttet til landbaserte oppdrettsanlegg, uenigheter rundt utredninger av konsekvenser for akvakultur og konflikter mellom akvakultur og annen aktivitet i sjøområder, som luftfart, samiske fiskeriinteresser, lokalt fiske, hensynet til villaksen og Forsvarets aktiviteter i sjø.

KMD fattet i 2021 avgjørelse i innsigelsessak mellom Lebesby kommune og Sametinget om fire nye akvakulturområder i kommuneplanens arealdel. Akvakulturområdene ble vedtatt, men med krav om reguleringsplan og videre utredning av bruken av arealene til lokalt fiske og kulturgrunnlaget for sjøsamisk fiske. KMDs avgjørelse viser at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt. Et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag er viktig for at vi skal kunne ivareta samiske fiskeriinteresser, samtidig som kommunene skal bidra til vekst gjennom planlegging for akvakultur. Arbeidet med kartlegging av samiske fiskeriinteresser er krevende. Direktoratet arbeider med temaet, sammen med Sametinget og i flere pågående arealplanprosesser. Vi håper dette arbeidet på sikt kan legge grunnlaget for en omforent kartleggingsmetodikk.

Fiskeridirektoratets regioner har som oppgave å gi fiskerifaglig uttalelse til akvakultursøknader. I 2021 har vi sett en tendens til at flere søknader gjelder torskeoppdrett. HIs rapport «Kunnskapsgrunnlag for mulig påvirkning fra oppdrettstorsk og levendelagret torsk på villtorsk» blir lagt til grunn i vårt arbeid med disse sakene.

Kystnære fiskeridata

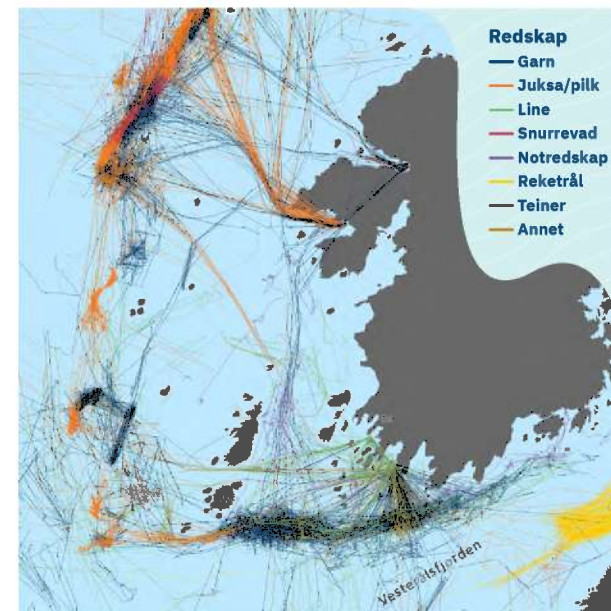
Fiskeridirektoratet har i en årrekke samlet inn informasjon fra fiskere og digitalisert kystnære områder hvor fiskeri er særlig viktig. Arbeidet er ressurskrevende, og vi tar nå i bruk nye metoder for å kunne dokumentere fiskeriaktiviteten i kystområdene bedre.

Store deler av kystflåten under 15 meter bruker AIS og vi har satt opp et system som importerer AIS-data fra fiskefartøy til en kartdatabase. Dataene blir tilrettelagt slik at det vises linjer for hvor det er sannsynlig at det har vært utført fiske de siste fem årene. Dette blir koblet sammen med våre sluttseddeldata. Prosessen er automatisert og data blir regelmessig oppdatert. Slik får vi gode analysemuligheter som gir kunnskap om hvilke områder som er viktig for den kystnære fiskeriflåten.

I 2021 har vi tilrettelagt data i kartløsningen som, sammen med andre data, er til hjelp for å ivareta fiskerinæringen. Dataene brukes også til arealavveining i saksbehandling knyttet til planer og tiltak i kystsonen. Etter hvert som sporing innføres obligatorisk for fartøygrupper under 15 meter, vil vi inkludere disse i vår fremstilling av kystnære fiskeridata.

Utviklingstiltak

Direktoratets interne veiledning og verktøykasse for ansatte som jobber med marin arealforvaltning har blitt videreutviklet og oppdatert. I 2021 har vi prioritert å oppdatere fagtekster, sjekklister og maler knyttet til arbeid med overordnede kystsonerplaner (kommuneplanens arealdel). Vi har også veiledet om betydningen av lovendringen om dispensasjon etter plan- og bygningsloven, vedtatt av Stortinget i juni 2021.

Illustrasjon 6: Kartet viser et eksempel på AIS-data. Sporene i kartet er koblet sammen med sluttsedler og inneholder blant annet informasjon om redskap, art og fangstmengde.

Vi har oppdatert og supplert vår planfaglige veiledning på www.fiskeridir.no. Veiledningen, som er rettet mot arealplanleggere i kommunene, plankonsulenter og andre, skal videreutvikles. Målet er at det skal være enkelt for andre deltakere i arealplanprosesser å finne informasjon om plantema som er viktige for Fiskeridirektoratet.

Oslofjorden

I Oslofjord-området er det flere prosjekter og prosesser som Fiskeridirektoratet er engasjert i. Prosjektet Krafttak for kysttorsk ble avsluttet i 2021, mens kartleggings- og formidlingsprosjektet Frisk Oslofjord fortsatt arbeider. Her legges det også opp til en fortsettelse i en ny fase i 2022. Produktene fra dette prosjektet er relevante også sett opp mot kystkartlegging og et mulig program for kystkartlegging. Vi opprettholdt derfor vårt engasjement i 2021.

Vi ser fortsatt økt interesse hos kommuner, fylkeskommuner, nasjonalparkstyrever og andre for marint vern og forvaltning av arter. I denne sammenhengen er det gledelig å se at engasjementet på lokalt nivå for å etablere bevaringsområder for hummer, opprettholdes.

Verneplaner

Fiskeridirektoratet har i 2021 behandlet tre marine verneplaner, herunder forslag om opprettelse av LoppHAVet marine verneområde, marint vern i Andfjorden og Kråkvåg og Bjugnfjorden marine verneområde. Spørsmål det har vært særlig fokusert på er hvordan vi skal få avsatt arealer for akvakultur. Når det gjelder Bjugnfjorden har merknadene omfattet høsting av bløtdyr og pigghuder. Vi har også bidratt i arbeidet med Rauerfjorden marine verneområde som ble vedtatt i juni 2021.

Vi deltar ellers i løpende prosesser knyttet til verneområder. Et eksempel er bidrag fra oss til tiltak for å kartlegge marin forsøpling fra fritidsfiske i Saltstraumen marine verneområde. Arbeidet utføres av Statsforvalteren i Nordland som utvikler forvaltningsplanen for dette området.

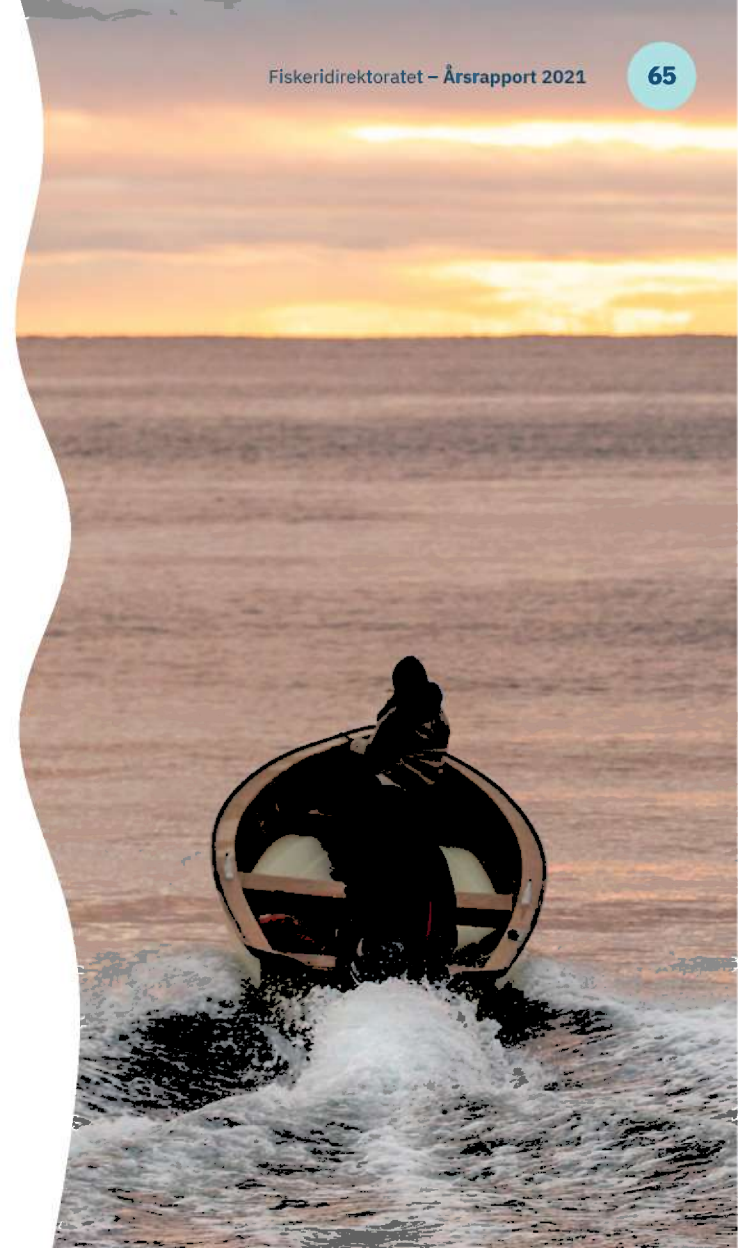
Relatert til verneplaner er kommunenes arealplanprosesser. Her merker vi at flere og flere planprosesser trekker inn tema som vern av tang- og tareforekomster, og vi ser utfordringer knyttet til kunnskapsgrunnlaget bak omfattende forslag til forbud mot tarehøsting.

Marint biologisk mangfold – kyst

Det pågår en rekke tverretatlige prosesser og prosjekter når det gjelder metodeutvikling, kartlegging, verdisetting, forvaltning og prioritering av marine arealer, grunn- og bunnforhold, marine naturtyper og påvirkning fra forurensning langs kysten. Fiskeridirektoratet prioriterer å være representert i arbeidsgrupper og prosjekter som vi vurderer som relevante for vårt forvaltnings- og fagansvar. Miljødirektoratet, Kartverket, Artsdatabanken, Kystverket, HI, NGU, fylkeskommunene og statsforvalterne er viktige samarbeidspartnere.

I 2021 ble det blant annet lagt frem forslag til hvilke naturtyper som skal regnes som forvaltningsrelevante. Vi forventer at de naturtypene som listes opp her vil få stor oppmerksomhet i forvaltningen fremover, og ser noen utfordringer knyttet til at natur som ble prioritert i kartleggingssammenheng tidligere, for eksempel gyte- og oppvekstområder, ikke er nevnt som forvaltningsrelevant natur så langt. Artsdatabanken oppdaterte Rødlisten, noe som får direkte betydning for vår forvaltning.

Pilotprosjektet for kystkartlegging løper fra 2020 til 2023 og ledes av Kartverket. Kartleggingen skjer i tre pilotområder og i 2021 er det publisert resultater fra to av områdene. Vi er representert i prosjektorganisasjonen og ser allerede stor nytteverdi av kunnskapen som slik kartlegging gir. Andre etater og institusjoner ser også samme nytteverdi.

Høsten 2021 leverte prosjektet gjennom Kartverket et satsningsforslag til statsbudsjettet for 2023. Her foreslås det å etablere et program for kystkartlegging. Stor samfunnsnytte av kystkartlegging er dokumentert, ikke minst knyttet til en utvikling av akvakulturnæringen og dens bærekraft. Vi vil fortsette vårt engasjement i dette prosjektet med sikte på å bidra til at det etableres et program for kystkartlegging.

Mareano

Mareano kartlegger dybde, bunnforhold, biologisk mangfold, naturtyper og forurensning i sedimentene i norske kyst- og havområder. I 2021 har kartleggingen blant annet brakt frem verdifull informasjon om utbredelse av sårbare arter på Spitsbergenbanken, informasjon som er relevant for å kunne avgrense et område som vurderes stengt for fiske. Dette handler om å kunne skille mellom områder der utbredelsen av sjøpølsesamfunn er helt spesiell og områder der arten forekommer spredt overalt, for å si det litt enkelt. Fiskeridirektoratet sitter i Mareano sin programgruppe hvor vi i 2021 har lagt vekt på at Mareano bør dreie sin kartlegging over til områder som er avsatt til, eller planlagt avsatt til, nye marine næringer som havbruk til havs og havvind. Programmet er den eneste statlig drevne kartleggingen som kan få frem kunnskap om bunnen og naturen, som vil være svært relevant for de overordnede beslutningene som må tas om arealbruken.

Kartverktøyet Yggdrasil

Fiskeridirektoratets viktigste innsatsfaktor for å nå mål og strategier er kunnskap, og nær sagt alle data vi bruker har et geografisk element (geodata) knyttet til seg. Geografiske informasjonssystemer (GIS) er et sentralt verktøy for å innhente, behandle, analysere og formidle data, og for å utvikle effektive og brukervennlige forvaltningsverktøy.

Direktoratet har mye data om fiskeri og akvakultur som egner seg i kart og det er stor etterspørsel etter geodata både internt og eksternt. Vi tilbyr kartløsninger med egne og andres data i mange sammenhenger, og det finnes spennende muligheter for forbedringer. En del data er vanskelig tilgjengelig fordi tilrettelegging og struktur på dataene er mangelfull. Det jobbes stadig med digitale forbedringer og med datakvaliteten. Innføringen av programvaren FME har hjulpet oss med innhenting, tilrettelegging og dataflyt.

Nye Yggdrasil ble lansert i mai 2020. I løpet av 2021 har vi gjennomført kompetansetiltak med kurs, generell brukerveiledning og hjemmesiden for kart og geografiske data er forbedret. Vi har utvidet kartløsningen med flere temakart, verktøy og datasett. Innenfor akvakultur kan det spesielt nevnes tilrettelegging av rømming, biomasse og lusebehandlingsdata. Innen fiskeri har vi videreutviklet kartlag som fremstiller fiskeriaktiviteten basert på AIS- og VMS-data. Se kystnære fiskeridata side 64. Vi forbereder nå mottak av geodata fra den nye tipsløsningen i Yggdrasil.

Vi har laget ny nedlastingsløsning for enklere viderebruk av Fiskeridirektoratets data, og tilrettelagt for integrasjon av data fra Yggdrasil til www.fiskeridir.no og Fritidsfiskeappen. Vi støtter andre etaters bruk av våre data, blant annet BarentsWatch, HI og Kystverket.

IT, statistikk og kommunikasjon

Noen aktiviteter er overgripende for alle de fire virksomhetsområdene. Årsverk føres på de ulike områdene. Fire av disse aktivitetene har vi valgt å omtale i et eget kapittel.

Statistikk og data

Offisiell statistikk

Fiskeridirektoratet er en av de største produsentene av offisiell statistikk i Norge. I den forbindelse er vi representert i Utvalget for offisiell statistikk som ledes av Statistisk sentralbyrå (SSB). Vi har også deltatt i arbeidet med å få på plass et nasjonalt statistikkprogram som inneholder oversikt over all norsk offisiell statistikk. Statistikkprogrammet ble åpnet 1. januar 2021 og gjelder for 2021-2023. Vi har tidligere levert data til SSB og hatt felles publisering med dem. Fra og med 2021 har Fiskeridirektoratet alene ansvaret for produksjon og publisering av norsk offisiell statistikk innen fiskeri og akvakultur.

Vi har i 2021 utviklet skriftlig dokumentasjon av retningslinjer for Fiskeridirektoratets offisielle statistikk. Disse er også publisert på www.fiskeridir.no. Vi har i løpet av 2021 blitt evaluert av SSB og Eurostat med hensyn til vår produksjon og formidling av offisiell statistikk. Foreløpige tilbakemeldinger er at vi arbeider godt med den offisielle statistikken og må fortsette det gode arbeidet. Vi må bli flinkere til å kommunisere ut mot brukerne hva vi ønsker å forbedre oss på.

Vi har betydelige rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale organisasjoner, blant annet til SSB, Eurostat, FAO, OECD og regionale fiskerierorganisasjoner som ICCAT, NAFO og NEAFC. I løpet av et år sender vi rundt 100 slike rapporter. www.fiskeridir.no er hovedkanalen for formidling av data og statistikk. Dette bidrar til økt kunnskap om næringene blant publikum, journalister, forskere og beslutningstakere.

Åpne data

Direktoratet formidler åpne mikrodata og følgende data er tilgjengelige:

- Akvakulturregisteret
- Fangstdata (seddel) koblet med fartøydata
- Elektronisk fangstrapportering (ERS)
- Posisjonsrapportering (VMS)
- Fartøy, eier og fiskeritillatelser
- Turistfiske

Åpne data kan fritt lastes ned fra www.fiskeridir.no.

Fiskeridirektoratet har også gjort åpne data tilgjengelige gjennom kartløsningen Yggdrasil. I 2021 har vi fått en forbedret nedlastingsløsning hvor åpne kartdata kan lastes ned.

Å øke dataenes tilgjengelighet gjør det mulig for allmennheten å lage egne løsninger basert på data som forvaltningen har samlet inn, samtidig som det gir mulighet til å følge med på det forvaltningen gjør.

Data til forskning

Fiskeridirektoratet har generelt mange forespørsler om data til forskning, rundt 45 i 2021. Vi har etablert egne rutiner og data gjøres tilgjengelig for forskning i henhold til skriftlige avtaler. Mange av disse henvendelsene krever betydelig tilrettelegging fra vår side.

Det er flere ulike forskningsmiljø som tar i bruk dataene som direktoratet samler inn. Tradisjonelt har det vært rene akvakultur- og fiskerimiljø, mens det nå også er forskere innenfor miljø- og økosystemforskning som etterspør data.

**Ansvar for produksjon
og publisering av norsk
offisiell statistikk innen
fiskeri og havbruk**

Informasjonsforvaltning

I arbeidet med å forvalte marine ressurser, det marine miljøet og noen av våre mest fremtidsrettede næringer, innhenter og benytter Fiskeridirektoratet store mengder informasjon. Data- og informasjonsmengden er forventet å øke i årene framover. I 2021 har vi derfor vedtatt en strategi og startet et program for informasjonsforvaltning.

Programmet vil omfatte en rekke prosjekt som i sum skal sikre at vi har en helhetlig og standardisert tilnærming for å innhente, bruke, dele og formidle data. Organiseringen av informasjonen skal være systematisk og henge sammen med arbeidsprosessene våre. Det betyr at vi må ha orden på dataflyten og prinsippene som ligger til grunn for denne.

Hovedaktivitetene i 2021 har vært å kartlegge brukerbehov og forutsetninger for å etablere en intern datakatalog samt å identifisere hva som må til for å forbedre arbeidet med analyse, visualisering og formidling av data. Ved å sikre en optimal dataflyt vil tilgjengelige data kunne bli utnyttet bedre internt, samtidig som de kan gjen- og viderebrukes av andre i både privat og offentlig sektor.

IT-utvikling

Digitalisering er en helt sentral faktor for at Fiskeridirektoratet skal kunne løse samfunnsoppdraget. Digitale løsninger ligger i bunnen for at vi kan hente, bruke og formidle data, utvikle regelverk og gode verktøy for forvaltning, behandle saker og utføre tilsyn og kontroll.

For å oppnå dette må våre brukere tilbys moderne, brukervennlige løsninger for å sende data til oss og for å viderebruke de dataene vi tilbyr. Våre ansatte må ha stabile it-systemer av høy kvalitet, slik at de kan utføre sine arbeidsoppgaver på en effektiv og sikker måte. I tillegg må våre ansatte ha tilgang på data med god kvalitet, slik at Fiskeridirektoratet kan utvikle regelverk som understøtter bærekraft og verdiskaping.

Digitalisering er ikke et mål i seg selv, men et sentralt virkemiddel for at Fiskeridirektoratet skal ha en rasjonell drift. Digitalisering bidrar til at vi fortsetter å forenkle, effektivisere og automatisere flere arbeidsprosesser. Når vi digitaliserer systemer og faser ut manuelle prosesser, oppnår vi også bedre datakvalitet, som igjen betyr at vi får et bedre kunnskaps- og beslutningsgrunnlag.

Fiskeridirektoratet har til enhver tid flere store digitaliseringsprosjekter i arbeid. Ledergruppe har det overordnede ansvaret for å prioritere mellom prosjektene. Det er hovedsakelig brukerbehov som skal være styrende for prioriteringen. I tillegg skal risikovurdering av kompleksitet og kapasitetsbehov alltid være en viktig faktor når vi tar beslutninger om hvilke prosjekter som skal startes. Vi fokuserer spesielt på at regelverksutvikling er en viktig del av digitaliseringen. På den måten sørger vi for at regelverket også blir gjennomgått dersom det står i veien for digitalisering.

Digitaliseringsprosjektene våre er organisert i porteføljer, og hvert utviklingsteam har ansvar for sin portefølje av it-systemer og digitaliseringsprosjekter. Utviklingsteamene arbeider tett med produkteiere i avdelingene om løpende, daglige prioriteringer i hvert enkelt prosjekt.

Vi arbeidet etter «smidig»-metoden, som betyr at vi setter nye løsninger i produksjon fortløpende, istedenfor å vente til hele it-løsningen er ferdig utviklet. Ved at vi raskt får testet ut deler, og dermed kan justere løsninger og prioriteringer på bakgrunn av brukernes tilbakemeldinger, tar vi ned risikoen betydelig.

Regelverket innen både fiskeri og akvakultur er utviklet gjennom mange år. Det er svært arbeidskrevende å tilpasse it-systemene våre til regelverk med mange spesialordninger og dispensasjonsmuligheter. Vi må også bygge inn stor fleksibilitet når it-systemene fornyes, slik at systemene lettere kan tilpasses framtidige regelendringer.

Videre er det et viktig mål å få it-systemene over på nyere, sikrere og mer framtidsrettede tekniske løsninger. Her har direktoratet et forholdsvis stort etterslep på internt utviklede it-systemer, samt på servere og annen maskinvare på huset.

I vårt digitaliseringsarbeid fokuserer vi å lage løsninger for selvbetjening eller maskin-til-maskin. Manuell behandling av søknader og meldinger til Fiskeridirektoratet skal så langt det er mulig erstattes med automatiserte prosesser. Videre har vi som mål å bruke digitale fellesløsninger i størst mulig grad. Samarbeidet mellom Fiskeridirektoratet, andre etater og kommersielle aktører innen digitalisering øker. Vi er en del av et økosystem der data flyter kontinuerlig i tråd med aktiviteten i næringene. Samhandling og informasjonsutveksling danner grunnlaget for ytterligere effektivisering.

Under er et lite utdrag av prosjekter i 2021, som har stor betydning for interne og eksterne brukere:

- Ta ned risikoen på servere og databaser; oppgradere Oracle-database og server som egenutviklede it-systemer kjører på, flytte Office365-produkter til sky, oppgradere server for lagring av dokumenter, modernisere måten vi håndterer passord på, sette opp egen database for analyse og statistikk
- Videreutvikle kvoteregisteret
- Videreutvikle SAGA (tilsyns- og kontrollverktøyet)
- Videreutvikle Min side
- Implementasjon av endringer i landingsforskriften
- Datagrunnlag for utregning av produksjonsavgift til Skatteetaten
- Modernisere sporingssystemene
- Nytt it-system for å rapportere miljøundersøkelser
- Tipshåndteringsløsning
- Ny søknadsløsning for akvakultur – behovskartlegging
- Nytt fartøyregister – behovskartlegging
- Videreutvikle system for turistfiske – behovskartlegging
- Skystrategi

4 220

IT-oppgaver er løst i 2021

1101
10101
010

6 872

kodeendringer i 2021

1 000

ukentlige push til BitBucket

6 516

ukentlige builds i Jenkins

42

mill. forespørsler mot sikker-proxy i uken

3,8

mill. sidevisninger
på fiskeridir.no

535 564

unike brukere av fiskeridir.no

6 874

medieoppslag nevnte
Fiskeridirektoratet

15 310

nedlastninger av
Fritidsfiskeappen

19 130

følgere i sosiale medier

Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet i direktoratet er nært knyttet til Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag. Alt vi kommuniserer skal støtte opp under det. Vi følger prinsippene i Statens kommunikasjonspolitikk. Overordnet driver alle ansatte i direktoratet med kommunikasjon.

Vi har følgende mål med vår kommunikasjon:

- Gjøre ansatte i Fiskeridirektoratet trygge på å kommunisere internt og eksternt innenfor sitt fagfelt
- Være synlig i offentligheten og i de kanalene der vi treffer folk og bidra til kunnskapsbaserte diskusjoner
- Gjøre våre faglige råd bedre kjent i næringen, blant journalister, politikere og generelt i befolkningen
- Legge til rette for et lett tilgjengelig regelverk som næringen og befolkningen har god kunnskap om og forståelse for
- Bidra til en samfunnsnyttig, brukervennlig og profesjonell framstilling av direktoratets data, statistikk og analyse
- Utvikle brukervennlige og sikre selvbetjeningsløsninger for næringen og publikum

På vei mot disse målene, vil vi trekke fram noen områder der vi kan vise til resultater i 2021.

Fritidsfiskeappen

I appen kan fritidsfiskere finne råd og regler for ferdsel og fiske på sjøen som fritidsfisker, og melde fra om tapt eller funnet fiskeredskap. I løpet av 2021 har 15 310 personer lastet ned appen, og det har blitt registrert 5 501 tapte redskap og 4 154 redskap er funnet. Dataene brukes blant annet av oss selv og Havforskningsinstituttet.

I 2021 har vi forbedret brukeropplevelsen ved å oppdatere kart med verne- og bevaringsområder og gjort det enklere å navigere i appen. Vi har også gjort et omfattende kommunikasjonsarbeid for å gjøre appen og dens innhold kjent for norske fritidsfiskere. Det innebærer blant annet kontinuerlig formidling av appen i sosiale medier, installasjon av aktivitetsvegg hos Akvariet i Bergen og informasjonsvideo på TV 2. Vi planlegger nye kampanjer i forbindelse med handlingsplanen mot marin forsøpling i 2022.

**Gjøre ansatte
trygge på å kommunisere
internt og eksternt innenfor
sitt fagfelt**

Sosiale medier

Fiskeridirektoratets tilstedeværelse i sosiale medier er viktig for å formidle kunnskap om bruk av havet. Vi skal være tydelige avsendere, holde målgruppene oppdaterte og vise til rett informasjon.

Til sammen i alle kanaler har vi 19 130 følgere og tallet øker jevnt. I 2021 har vi særlig jobbet med personvern og informasjonssikkerhet for de som følger og kontakter oss på sosiale medier. Vi har gjennomført risikoanalyse og personvern-konsekvensvurdering, og identifisert tiltak for å sikre personvernet. Et eget internt kurs for ansatte i sosiale medier er også utviklet i 2021.

www.fiskeridir.no

www.fiskeridir.no er vår hovedkanal for rett og oppdatert informasjon om regelverk, nyheter og andre hendelser som har allmenn interesse. Her finner man også ulike selvbetjeningsløsninger og offisiell statistikk. I 2021 hadde nettsiden 535 564 brukere.

Alle skal ha like muligheter til å bruke Fiskeridirektoratets nettsider og vi legger stor vekt på universell utforming når vi drifter og videreutvikler nettsidene. Vi jobber kontinuerlig med brukervennlighet, innhold, struktur og interaksjonsdesign for å skape nettsider som er tilgjengelig for alle.^[14]

Det har i 2021 vært jobbet spesielt med erfaringsbasen for rømming. Målet er å dele kunnskap og erfaringer om rømmingshendelser. Se side 53.^[15]

Vi har dessuten utviklet en søkeløsning for at brukerne enklere skal kunne finne fram i statistikk og data.^[16]

I tillegg har vi jobbet målrettet med å gjøre det enklere å finne oss på nett. Gjennom søkeoptimalisering (search engine optimization, SEO) har vi analysert søkeord og innhold på www.fiskeridir.no. Slik har vi identifisert behov for tekniske og innholdsmessige forbedringer. Våre nettsider skårer 82 av 100 poeng på SEO. Det betyr at nettsidene alt i alt er brukervennlige og søkbare.

Internkommunikasjon

Fiskeridirektoratet er i en omstillingsprosess og vi har i 2021 brukt betydelige kommunikasjonsressurser på at de ansatte skal være informerte og føle seg delaktige i prosessen. Vi har lagt innsats i å informere jevnlig og tydelig på intranettet, kjørt flere allmøter, lagt opp til at de ansatte skal kunne gi tilbakemelding, opprettet en ressursgruppe for internkommunikasjon og deltatt med en kommunikasjonsressurs i utredningsgruppen som leverte sitt forslag til omorganisering høsten 2021.

Koronapandemien har også i år medført et stort behov for internkommunikasjon, og evalueringer viser at vi i stor grad har lyktes. Direktoratet har dessuten startet arbeidet med en opplæringsmodul for systematisk og enkel opplæring av ansatte og ansatt en egen opplæringskoordinator.

[14] <https://www.fiskeridir.no/Om-oss/tilgjengelighetserklaering>

[15] <https://www.fiskeridir.no/Akvakultur/erfaringsbase-romming>

[16] <https://www.fiskeridir.no/Tall-og-analyse>

4

Styring og kontroll i virksomheten

Styring og kontroll i virksomheten

Reglementet for økonomistyring i staten setter krav til Fiskeridirektoratets styring og kontroll. Hovedinstruksen for styringen av direktoratet ble fastsatt av NFD i 2014. I instruksen er det satt krav til den interne styringen. I de årlige tildelingsbrevene fra NFD gis det også føringer for styring og kontroll.

Overordnet vurdering

Virksomhetsstyring

Fiskeridirektoratet har mål og resultatstyring (MRS) som grunnleggende styringsprinsipp. Målene reflekteres i samfunnseffekter og brukereffekter. Gjennom milepæler på aktiviteter utvikler vi produkter og tjenester som bidrar til å oppnå målsettingene.

Den årlige overordnede risikovurderingen utgjør, sammen med føringer fra departementet, grunnlaget for milepælsplanen. Milepæler rapporteres og følges opp gjennom året.

Internkontroll

Internkontrollen skal sikre at vi når de målene som er satt for direktoratet og at vi følger krav satt i lover og forskrifter. Internkontrollen omfatter de tiltakene vi gjør gjennom å utvikle systemer og rutiner, melde og håndtere avvik og gjøre etterkontroller på etterlevelsen av regelverket.

Vi mener virksomhetens internkontroll er god, og arbeider kontinuerlig for å videreutvikle internkontrollen innenfor en rekke områder for å oppnå kontinuerlig forbedring.

Internrevisjon

Direktoratets egne etterlevelseskontroller av regelverket har de siste årene blitt supplert med avrop på den statlige fellesavtalen for internrevisjon. I februar 2021 fikk direktoratet levert en rapport etter gjennomført kartlegging av sikkerheten i eksponerte løsninger.

Den statlige fellesavtalen er opphørt. Vi inngikk derfor i oktober 2021, etter en konkurranse, en 4-årig rammeavtale om internrevisjonstjenester med Deloitte.

Omorganisering

Direktoratet satte i 2021, etter oppdrag fra NFD, i gang en prosess med å vurdere fremtidig organisering. Fiskeridirektøren utpekte en utredningsgruppe som høsten 2021 la frem forslag til fremtidig organisering. Når ny organisasjonsmodell er valgt, må styring og kontroll utvikles og tilpasses valgt modell.

Nærmere vurdering av noen vesentlige forhold

Sikkerhet og beredskap

Fiskeridirektoratets beredskapsplanverk er utarbeidet i tråd med gjeldende sikkerhetslov, og det er gjennomført revisjon av behovet for klarert og autorisert personell for å dekke tjenstlige behov.

Øvelser 2021

Det ble høsten 2021 gjennomført funksjonsøvelser knyttet til både beredskapsplanverket og kriseplanverket i direktoratet.

Beredskapsplanverket (FBS og SBS) ble øvd på sammen med regionene. Øvelsen var ikke varslet på forhånd og viste høy grad av kompetanse og effektivitet knyttet til etatens beredskapsplanverk. Evalueringen viste små forbedringsområder i planverket som følges opp.

Videre ble det gjennomført en kriseøvelse som testet ut direktoratets evne til å håndtere potensielt uønskete angrep på våre IT-systemer, hvor fokus var mulig tapping av data. Øvelsen viste at vi raskt setter stab, at vi klarer å mobilisere de rette personene og at øvelse er viktig slik at vi har skjerpet oppmerksomhet på nettopp dette aktuelle temaet. Øvelsen var heller ikke her kjent for sentrale deltakere, noe som ytterligere forsterket opplevelsen av god evne til krisehåndtering. Evalueringen avdekket noen forbedringspunkter som er rettet opp.

I tillegg til øvelser har pandemien også i 2021 medført at det har vært behov for jevnlig å samle kriseledelsen for å vurdere og iverksette tiltak knyttet til forsvarlig drift av etaten. Dette inkluderer også arbeid med ROS-analyser.

Informasjonssikkerhet

Når vi digitaliserer manuelle arbeidsprosesser og dataflyter, må det tas høyde for det komplekse risikobildet knyttet til informasjonssikkerhet. Den profesjonaliseringen som har skjedd hos både private og offentlige aktører innen cyberkriminalitet, bidrar til at risikobildet er mye mer komplekst og utfordrende enn for kun få år tilbake.

Fiskeridirektoratet arbeider systematisk for å forbedre informasjonssikkerheten. Etaten har en risikobasert tilnærming til alle oppgaver knyttet til informasjonssikkerhet, enten det er programvareutvikling eller andre prosesser og aktiviteter.

Direktoratet følger løpende opp handlingsplanen for informasjonssikkerhet fra 2020 med de fire tiltaksområdene opplæring, tilgangsstyring, personvern og håndtering av børssensitiv informasjon.

Alle ansatte tilbys årlig nanolæringskurs i IKT-sikkerhet, og dette ble også gjennomført i 2021. 75 prosent av de ansatte gjennomførte alle leksjonene i kurset høsten 2021.

Direktoratet har en sikkerhetsinstruks for alle ansatte og ledere, samt for eksterne som i perioder har sin jobb i direktoratet. Videre har vi sikkerhetsrutiner for bruk av IKT-utstyr for ansatte både på tjenestereiser og på ferier til risikoland. I vår vurdering legger vi PSTs åpne risikovurdering til grunn.

I løpet av 2021 har vi revidert rutiner og prosesser for hvordan tilgangsstyring i blant annet databasene håndteres og vi har styrket databaseadministrasjonen med flere faste ansatte.

De siste årene har direktoratet arbeidet med forbedring og videreutvikling av styringssystemet for informasjonssikkerhet, og i 2021 er det gjennomført en ekstern revisjon av styringssystemet. Målet med revisjonen er å forbedre systemet, og samtidig ta i bruk tilpassede verktøy slik at vi kan bruke og vedlikeholde styringssystemet på en enda mer effektiv måte. Dette arbeidet videreføres i 2022 gjennom konkrete aktiviteter.

Det er gjort betydelige grep for å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet i egenutviklet programvare, både i form av kompetanseløft internt og etablering av sikkerhetsgruppe som samarbeider på tvers av alle digitaliseringsprosjekter.

75%

tok nanolæringskurs
i IT-sikkerhet

Personvern (GDPR)

Fiskeridirektoratet har gode rutiner og systemer for å fange opp, vurdere og eventuelt melde avvik på personopplysnings-sikkerheten til Datatilsynet. I 2021 har vi meldt ett avvik til Datatilsynet. Antall avvik er redusert fra 2020, hvor det ble meldt fem avvik til Datatilsynet. Utover det ene avviket, har direktoratet hatt to øvrige avvik på personopplysnings-sikkerheten hvor risikoen har blitt vurdert som så lav at det ikke har vært behov for å melde inn avvikene. Dette er som følge av interne logger som dokumenterer at ingen personopplysninger har vært på avveie.

Etter at avvik er oppdaget, har direktoratet gjennomført straks-tiltak og justert og endret rutiner og systemer for å redusere risikoen for at tilsvarende avvik skal skje i fremtiden. Arbeidet med avvikshåndtering, gjennomføringen av tiltak for å endre rutiner og arbeidsmetoder og anskaffelsen av nye system har vært arbeidskrevende i 2021. Direktoratet vurderer risikoen for å være betydelig redusert på de berørte områdene, sammenlignet med tidligere år.

Tabell 7: Avvik/brudd på personopplysnings-sikkerheten, 2021.

Dato	Kort beskrivelse av avviket	Meldt til Datatilsynet
14.12.2021	Sårbarhet i programvare	Nei
31.11.2021	Personopplysninger sendt ukryptert	Ja
21.10.2021	Tilgang til lukket del av Akvakulturregisteret	Nei

Forbedring av personopplysnings-sikkerheten i våre systemer er et kontinuerlig arbeid. I 2021 har direktoratet ansatt en ny jurist som jobber med personvern, noe som har vært verdifullt både for personvernombudet samt for systemeierne.

Børssensitiv informasjon

Det ble i 2020 satt ned en gruppe som har arbeidet med forslag til oppdatert rutine for håndtering av innsideinformasjon, og gjennom dette identifisert risikoreduserende tiltak, både i arbeidsprosesser ved Kyst- og havbruksavdelingen og i andre deler av organisasjonen. Arbeidet resulterte i rapporten «Håndtering innsideinformasjon i Fiskeridirektoratet - oppdatert rutine og anbefalte tiltak», og vi vil i 2022 jobbe med å implementere rutinen.

Anskaffelser

Fiskeridirektoratet anskaffer årlig varer og tjenester for rundt 150 millioner kroner. Dette utgjør cirka 25 prosent av vårt årlige budsjett. Vi har god avtaledekning både når det kommer til rammeavtaler og løpende avtaler. Anskaffelser er, og skal være, et strategisk viktig område for direktoratet og skal være med på å sikre at vi når våre mål.

Våren 2021 laget vi en ny anskaffelsesstrategi, som skal understøtte direktoratets hovedstrategi. Den beskriver de overordnede føringene for anskaffelser og angir retning for anskaffelses-arbeidet i direktoratet. Anskaffelsesstrategien skal gi felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser, effektiv ressursbruk og sikre at vi følger lov og forskrift på området.

Bærekraft

I lys av den nye anskaffelsesstrategien har også bærekraft, samfunnsansvar og miljø i anskaffelser fått mer oppmerksomhet. Det er en ønsket effekt at anskaffelsene skal redusere miljø-belastningen, påvirke arbeidsforhold positivt, respektere grunnleggende menneskerettigheter og sikre like konkurransevilkår og fremtidig konkurransekraft for næringslivet. Samfunnsansvarlige anskaffelser skal bidra til å sikre godt omdømme og tillit til vår virksomhet. Anskaffelser er innrettet for å ivareta FN's bærekraftsmål.

Samfunnsansvar og miljø i anskaffelser er satt opp som et eget delmål, som det skal rapporteres på i den årlige internkontrollen på anskaffelsesområdet. Det er satt opp tiltak og styringsparametere som skal bidra til dette arbeidet. Her måler vi blant annet i hvor stor grad miljø er ivaretatt i de inngåtte avtalene.

Gjennom årets internkontroll, som er den første etter ny strategi, er funnene at direktoratet stiller miljøkrav i overkant av 1/3 av alle anskaffelsene. Selv om det i enkelte anskaffelser kan være utfordrende å stille konkrete miljøkrav, har vi forbedringspotensial.

Motvirke arbeidslivskriminalitet

Fiskeridirektoratet sørger for at det i alle avtaler stilles krav til at lønns- og arbeidsvilkår er i tråd med både lov, forskrift og allmenngjorte, landsdekkende tariffavtaler. Vi gjennomfører årlig grundige kontroller av alle tjenesteavtaler, og særlig avtaler på områder med allmenngjort tariffavtale. Direktoratet har i forbindelse med kontrollen for 2021 bare avdekket mindre avvik. Det har ikke blitt avdekket bevisste forsøk på å gi ansatte dårligere vilkår enn det som følger av regelverk og tariffavtaler.

Styringsindikatorer og timeregistrering

Det er fastsatt styringsindikatorer for samfunnseffekten av direktoratets arbeid. I årsrapporten presenteres et betydelig antall indikatorer og nøkkeltall som har til formål å bidra til vurderingen av måloppnåelsen. Vurderingen av måloppnåelse innenfor saksbehandling og klagesaksbehandling, er i mindre grad støttet av nøkkeltall.

Direktoratet har i 2021 jobbet med å få frem flere relevante styringsindikatorer, både for bruk i årsrapporten så vel som i den interne styringen. Det er generelt avdekket utfordringer med å få rapportert mulige nye indikatorer automatisk. Flere av de foreslåtte indikatorene vurderes mest relevante i den interne styringen. Det presenteres derfor generelt ikke nye nøkkeltall i årsrapporten for 2021.

Tidsregistrering er et grunnleggende fundament for virksomhetsstyringen, både for aktivitetsplanlegging og for å sikre en effektiv og kvalitetssikret fastsettelse av de gebyrene som kreves inn. Det er fremdeles mangler ved tidsregistreringen, og kompen-serende analyser må gjøres før direktoratet kan legge frem forslag til gebyrsatser.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Fiskeridirektoratet samarbeider tett med bedriftshelsetjenesten Avonova både når det gjelder HMS og sykefravær.

Vi har god kompetanse i aktivt HMS-arbeid for å sikre de ansattes arbeidssituasjon og sikker og forsvarlig drift av etaten. Dette har kommet tydelig frem i håndteringen av koronapandemien og gjennom systematisk tilnærming til smittevern-faglige utfordringer i utøvelsen av samfunnsoppdraget. Utfordringer knyttet til håndteringen av smitte og sikker og forsvarlig drift har vært vurdert av smittevern-faglig personell i Avonova.

Fiskeridirektoratet jobber kontinuerlig med å forbedre internkontrollsystemet for HMS, og vi er i gang med en fullstendig gjennomgang av systemet på havbruksområdet. Tilsvarende gjennomgang/revisjon av ressurskontrollen er i startfasen. Vi er klar over gevinstene av å etablere en aktiv «avvikskultur». Det skal oppleves positivt å melde avvik og medarbeidere skal kunne forvente forbedringer. Vi skal se på hvordan erfaringer fra innmeldte avvik kan gjøres godt kjent i etaten til beste for de ansatte og en sikker og forsvarlig drift.

Sykefravær

Fiskeridirektoratets gjennomsnittlige legemeldte sykefravær for 2021 var 4,34 prosent, en økning på 0,9 prosent fra 2020. Utviklingen over tid viser tydelig hvordan pandemien har påvirket sykefraværet. Under pandemien hadde vi en nedgang, men da samfunnet åpnet opp igjen, så vi en økning. Avonova bekrefter at dette er en trend de ser også hos andre kunder.

Tabell 8: Sykefravær 2021.

Sykefravær	2020	2021
Totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	4,36 %	5,53 %
Legemeldt	3,46 %	4,34 %

Likestilling og mangfold

Ved utgangen av 2021 hadde vi 45 prosent kvinnelige medarbeidere og 55 prosent mannlige. For å følge opp «Handlingsplanen for økt kvinneandel i marin sektor», har direktoratet som mål å øke andelen kvinnelige ledere. I 2021 hadde vi 40 ansatte i lederstillinger, hvorav 43 prosent var kvinner og 57 prosent menn.

Ved utlysning av lederstillinger og stillinger der kvinner er underrepresenterte, blir kvinner særlig oppfordret til å søke. Vi ser at rekrutteringen av kvinner til fagmiljøet er svært god og at dette på sikt vil øke kvinneandelen i lederstillinger. Fiskeridirektoratet hadde én lærling innen IKT i 2021.

45%
kvinner

55%
menn

Det ble utlyst 60 stillinger i direktoratet i 2021. I samtlige kunngjøringer ble mangfolds- og inkluderingsformuleringen brukt. Totalt er det 6,2 prosent som har krysset av for utenlandsk opprinnelse i søknadene. Det ble ansatt en person med innvandrerbakgrunn i direktoratet i 2021.

Når personer med innvandrerbakgrunn søker stillinger, og oppfyller kravene i utlysningen, blir minst én innkalt til intervju. Leder må alltid redegjøre for hvor mange personer med innvandrerbakgrunn som har søkt på stillingen, hvor mange av dem som er innkalt til intervju og eventuelt om noen av dem er innstilt.

For stillinger der vi kan tilrettelegge arbeidsplassen, oppfordrer vi i utlysningsteksten personer med nedsatt funksjonsevne til å søke. I 2021 er det 1,1 prosent som har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne i søknaden. En person ble innkalt til intervju, men trakk sitt kandidatur før intervjuet.

I 2021 var det 2,2 prosent som førte opp å ha hull i CV-en. Som et ledd i inkluderingsdugnaden, har direktoratet i 2021 fokusert på tiltak som kan bidra til tilsetning i denne gruppen. Vi har hatt et godt samarbeid med NAV Vestland, der vi har fått god veiledning og hjelp i rekrutteringsprosesser der vi har mulighet til å bidra til inkludering. Vi har i 2021 tilsatt to personer i vikariat i denne gruppen, den ene er tilsatt utover 2022, den andre ble tilbydd stilling utenfor direktoratet etter vikariatets utløp.

Bemanning, rekruttering og kompetanse

Fiskeridirektoratet har ansatt en opplæringskoordinator i 2021. Koordinatorens oppgave er i første omgang å digitalisere og tilgjengeliggjøre opplæring av inspektører innen ressurskontroll og introduksjon for nyansatte. Opplæringskoordinatoren vil være administrator for Virksomhetsplattformen, som vi tar i bruk i løpet av 2022.

Når det gjelder rekruttering av kandidater til stillinger, har direktoratet i 2021 hatt stor søkermasse til de fleste utlyste stillingene. Med unntak av utviklingskompetanse innen IT, har vi ikke hatt nevneverdige problemer med å få ansatt personer med den kompetansen vi har etterspurt.

Våre data viser at vi heller ikke har hatt urovekkende turnover i 2021. 40 personer sluttet, 15 av dem for å gå av med alderspensjon eller uførepensjon. De som sluttet var fordelt på ulike avdelinger, regioner og arbeidsområder.

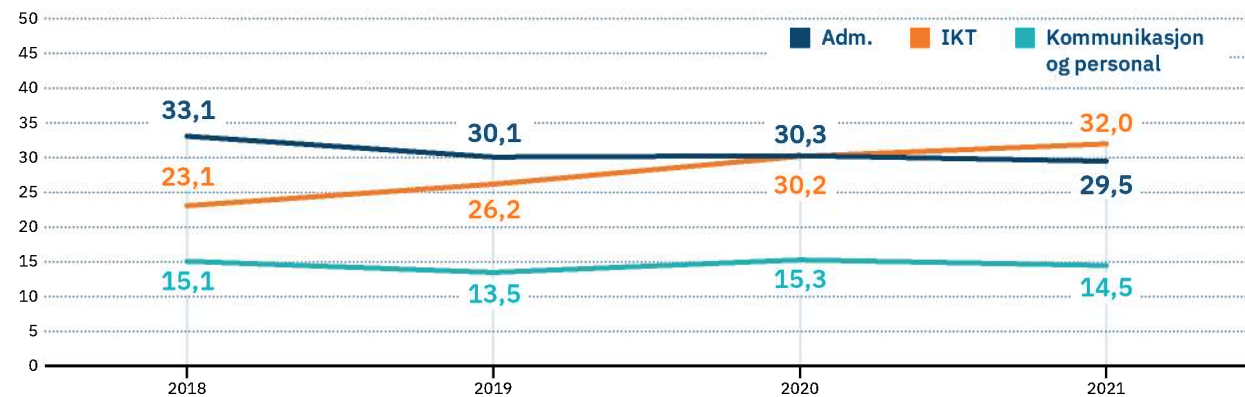
Tabell 9: Aldersfordeling ved utgangen av 2021.

Aldersgruppe	Prosentvis fordeling
Under 30	8%
30-39	22%
40-49	19%
50-61	38%
Over 62	13%
Totalt (inkludert deltidsansatte)	100%

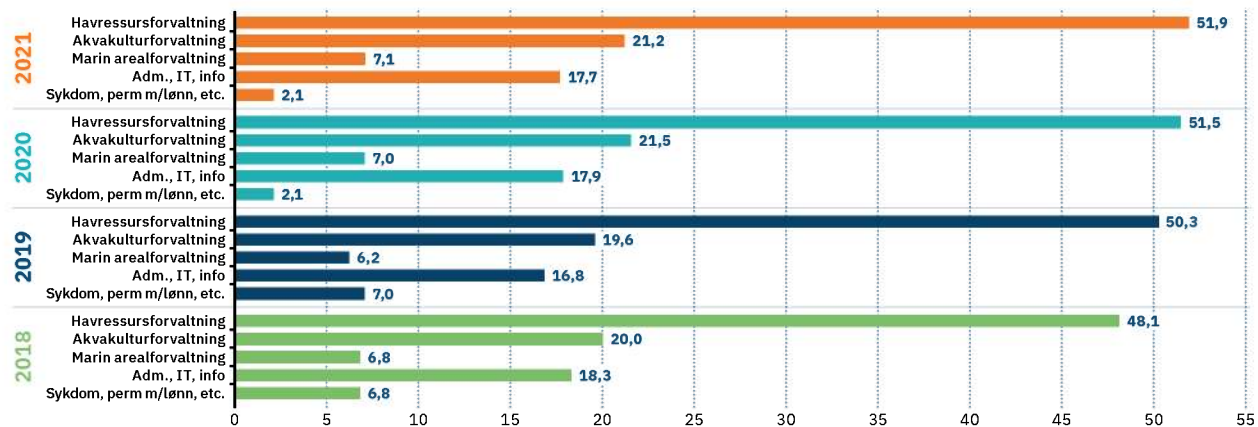

Figur 41: Fordeling av avtalte årsverk 2021. I tillegg kommer fravær og permisjon med lønn på 9 årsverk.

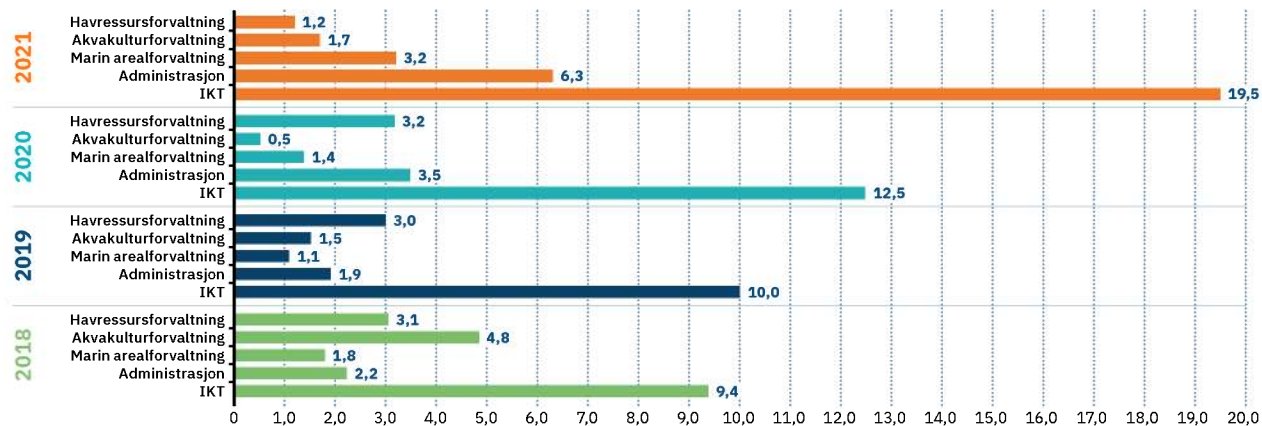

Figur 42: Avtalte årsverk på administrative områder, 2018–2021.

Figur 43: Prosentvis fordeling av årsverk 2018–2021.

Figur 44: Kjøp av fremmedtjenester omregnet i årsverk, 2018–2021.

5

Vurdering av framtidssutsikter

FISKERIDIREKTORATET

FISKERIDIREKTORATET

Vurdering av framtidssutsikter

På en klode med stadig voksende befolkning, er et bedre liv for de mange et av de globale målene FN har satt seg. FNs bærekraftsmål skal være retningsgivende for land, næringsliv og sivilsamfunn i et globalt perspektiv. De 17 målene med 169 delmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

En av de største og viktigste gavene Norge kan gi verden, er et godt svar på spørsmålet; hvordan utøve bærekraftig produksjon av mat fra havet? Det kan være kunnskap om bærekraftig fiske, fangst og oppdrett, eller det kan komme i form av bærekraftig teknologi.

Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Vi skal altså være en positiv bidragsyter globalt, nasjonalt, for sivilsamfunn og næringsliv. I rollen som forvaltningsorgan er vi også en betydelig premissgjiver for tjeneste- og teknologi-leverandører som arbeider for bærekraftig produksjon av mat fra havet.

Fiskeridirektoratets aktivitet kan altså relatere seg indirekte til bærekraftsmål nummer 1 - utrydde fattigdom, 2 - utrydde sult, 3 - god helse og livskvalitet, 7 - ren energi til alle og 15 - livet på land.

Det er en direkte kobling mellom vårt samfunnsoppdrag og bærekraftsmål nummer 9 - industri, innovasjon og infrastruktur, 12 - ansvarlig forbruk og produksjon, 13 - stoppe klimaendringene og ikke minst mål nummer 14 - livet i havet.

Vi identifiserer oss intuitivt med mål nummer 14, og har i årevis hatt det som visjon; Livet i havet – vårt felles ansvar. Dette målet innebærer alt fra å fjerne uforvarlig overfiske, bevare det naturlige økosystemet, redusere plast og andre skadelige partikler i havet til å stabilisere havforsuring.

For å utføre vår oppgave er et nærliggende grep å være så godt organisert som mulig. Vi er derfor i gang med en spennende omorganiseringsprosess, som bedre skal ruste oss for de utfordringene fremtiden vil bringe. Vi søker en organisering som sikrer helhetlig styring og likebehandling av næringene uavhengig av geografisk plassering. Vi søker å bli en organisasjon der funksjoner er plassert der det er mest hensiktsmessig relatert til næringsaktivitetene. Vi bestreber en effektiv utnyttelse av direktoratets ressurser, og god balanse mellom virksomhetsstyring og fagstyring og mellom løpende driftsoppgaver og utviklingsarbeid.

Fiskeridirektoratet er en faglig meget tung organisasjon med medarbeidere som evner å levere godt også gjennom en forlenget pandemi. Nå ser vi med spenning mot en fremtid der prosjektet omorganisering løfter oss ytterligere som forvaltningsorgan, tilsynsetat og positiv og relevant premissleverandør for næringene. Vi skal strekke oss ytterligere for å bli en plussaktør og viktig samarbeidspartner for sivilsamfunn og næringsliv. På den måten går vi, sammen med de mange, vår del av veien FNs medlemsland har pekt ut mot år 2030.

Ambisiøst? Ja.

Nytter det at vi gjør

vår del? Ja.

Hvilke trender vil påvirke oss i tiden fremover?

I en verden som preges av mer rivalisering mellom stormaktene, proteksjonisme, kamp om naturressursene, dragkamp om internasjonal lovgivning og en rivende teknologisk utvikling, må vi stille oss spørsmålene:

- Hva har dette å si for oss og vårt samfunnsoppdrag?
- Hva betyr dette for oss som skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø?

Den teknologiske utviklingen vil gi oss utallige muligheter og muligens like mange utfordringer. Tingenes internett, maskinlæring og kunstig intelligens er stikkord for en fremtid vi bare ser konturene av, samtidig som vi hver dag får nye beviser for at fremtiden er her. Ny teknologi kan gi oss et sanntids-estimat på ressursuttaket, hvor aktiviteten skjer og indikatorer på hvordan aktiviteten påvirker miljøet.

God arealforvaltning, som tar i bruk ny teknologi, bidrar til at vi kan utnytte arealene på en miljøvennlig og bærekraftig måte. Dette er kunnskap som også hjelper oss å skape bedre samarbeid mellom forskjellige interessenter.

Som fagdirektorat og kunnskapsleverandør vil vi altså spille en viktig rolle både når Norge skal ut i forhandlinger om vår rettmessige del av ressursene, og når vi som nasjon vil påvirke hvordan ressursene utnyttes. Vi kan gjennom å fremme erfaring, prosedyrer og den beste praksisen, bidra til at Norge gir verden den viktige gaven; svaret på hvordan vi utøver bærekraftig produksjon av mat fra havet.

6

Årsregnskap

Årsregnskap

Ledelseskommentar

Virksomhetens formål

Fiskeridirektoratet ble etablert i Bergen i 1900 og er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og akvakulturförvaltning i Norge. Fiskeridirektoratet skal bidra til å oppfylle Nærings- og fiskeridepartementets overordnede mål, og vårt samfunnsoppdrag er formulert som følger; «Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet förvaltning av marine ressurser og marint miljø.»

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Fiskeridirektoratet har i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet vedtatt at Fiskeridirektoratet skal føre og rapportere sitt virksomhetsregnskap ihht. de anbefalte statlige regnskapsstandardene.

Årsregnskapet vurderes å gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Som en følge av at inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling ved årets slutt er resultatet av årets aktiviteter null.

Virksomhetens kontantutbetalinger over driftsposten er mindre enn årets bevilgning inkludert merinntekt. Mindreutgift i 2021 er om lag 9,2 mill. kroner lavere enn overført beløp fra 2020 til 2021, og om lag 10,5 mill. kroner lavere enn rammen for overføring av ubrukt bevilgning til 2022.

Artskontorrapporteringen viser en økning i netto rapporterte driftsutgifter fra 2020 til 2021 på om lag 16 %. Utbetalinger til investeringer har i den samme perioden en nedgang på om lag 45 %, grunnet store investeringer i 2020 knyttet til fartøy, IT-utstyr, kontorinventar og ombygging av kontorlokaler. På grunn av overgang fra bruttoføring til nettoføring ved tilbakebetaling av utlegg ser vi isolert en nedgang i innbetalinger fra drift med tilhørende nedgang i utbetalinger til drift.

Driftsinntekter og driftskostnader har økt fra 2020 til 2021 med om lag 15,4 %. Det har i 2021 vært en økning i leie av fiskefartøy, kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester, samt økning i kostnader knyttet til samlinger, kurs og drivstoff. Økningene skyldes i stor grad økt aktivitet grunnet lettelse i restriksjoner i forbindelse med pandemien.

Etter lettelse i restriksjoner knyttet til den pågående pandemien har 2021 kommet nærmere et normalt driftsår enn 2020.

Som følge av reduserte inn- og utbetalinger til/fra Havbruksfondet har postene *Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten* og *Tilskuddsförvaltning og andre overføringer fra staten* gått vesentlig ned fra 2020 til 2021.

Av nøkkeltalloversikt fremgår at antall utførte årsverk har økt fra 376 til 381 i 2021. Lønnskostnader som andel av totale driftskostnader er redusert fra 63,5 % i 2020 til 60,1 % i 2021. Reduksjonen i forholdet mellom lønnskostnader og totale driftskostnader, må ses i sammenheng med økte utgifter til fremmede tjenester relatert til digitalisering.

Revisjonsordning

Fiskeridirektoratets regnskap revideres av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2022.

Fiskeridirektoratet, 22. februar 2022

Frank Bakke-Jensen, Fiskeridirektør

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Fiskeridirektoratet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorrapporteringen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering – 31.12.2020

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindretgift
0917	Fiskeridirektoratet	01	Driftsutgifter	A	468 197 000	456 505 746	11 691 254
0917	Fiskeridirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter	A, C	13 024 000	14 199 271	-1 175 271
0917	Fiskeridirektoratet	22	Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres	A, C	180 590 000	92 705 088	87 884 912
0917	Fiskeridirektoratet	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	A	10 447 000	4 414 450	6 032 550
0919	Diverse fiskeriformål	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	A	1 021 406 000	1 021 406 000	0
0919	Diverse fiskeriformål	71	Tilskudd til velferdsstasjoner	A	2 500 000	2 500 000	0
0919	Diverse fiskeriformål	74	Erstatninger, kan overføres	A	988 000	0	988 000
0919	Diverse fiskeriformål	75	Tilskudd til nærings tiltak i fiskeriene, kan overføres	A, C	27 462 000	16 186 170	11 275 830
0919	Diverse fiskeriformål	76	Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres	A	21 853 000	6 851 951	15 001 049
0900	Nærings- og fiskeridepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A	2 500 000	1 000 000	1 500 000
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Statlig betalt merverdiavgift		0	41 436 646	
Sum utgiftsført					1 748 967 000	1 657 205 322	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3917	Fiskeridirektoratet	01	Refusjoner og diverse inntekter	D	1 000 000	698 423	-301 577
3917	Fiskeridirektoratet	05	Saksbehandlingsgebyr	D	27 982 000	26 496 912	-1 485 088
3917	Fiskeridirektoratet	13	Inntekter vederlag oppdrettskonsesjoner		22 191 000	22 191 510	510
3917	Fiskeridirektoratet	22	Inntekter ordningen fiskeriforsøk og utvikling		1 000 000	2 175 271	1 175 271
3917	Fiskeridirektoratet	86	Forvaltningssanksjoner	D	11 000 000	7 868 935	-3 131 065
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur		33 100 000	0	-33 100 000
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	73	Årsavgift merkeregisteret		8 550 000	217 361	-8 332 639
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	74	Fiskeriforskningsavgift		325 433 000	308 368 708	-17 064 292
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	76	Kontrollavgift fiskeflåten		35 000 000	34 686 067	-313 933
5605	Renter statskassens beholdninger	83	Av alminnelige fordringer		0	12 973	12 973
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	532 901	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	36 512 464	
Sum inntektsført					465 256 000	439 761 525	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		1 217 443 797
Kapitalkontoer		
60090001	Norges Bank KK /innbetalinger	424 141 880
60090002	Norges Bank KK/utbetalinger	-1 638 670 947
710700	Endring i mellomværende med statskassen	-2 914 731
Sum rapportert		0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

Konto		2021	2020	Endring
710700	Mellomværende med statskassen	-14 589 718	-11 674 987	-2 914 731

Note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
091701	21 040 000	447 157 000	468 197 000
091721	250 000	12 774 000	13 024 000
091722	61 622 000	118 968 000	180 590 000
091745	347 000	10 100 000	10 447 000
091960		1 021 406 000	1 021 406 000
091971		2 500 000	2 500 000
091974	88 000	900 000	988 000
091975	12 462 000	15 000 000	27 462 000
091976	15 300 000	6 553 000	21 853 000
090021		2 500 000	2 500 000

Note B – Forklaringer til bruk av fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntekts- fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
091701/391701		11 691 254		11 691 254	167 469			11 858 722	22 357 850	11 858 722
091721/391722		-1 175 271		-1 175 271	1 175 271			0	638 700	0
091722	Kan overføres	87 884 912		87 884 912				87 884 912	225 387 000	87 884 912
091745	Kan overføres	6 032 550		6 032 550				6 032 550	12 200 000	6 032 550
091960		0		0				0		
091971		0		0				0		
091974	Kan overføres	988 000		988 000				988 000	4 900 000	988 000
091975	Kan overføres	11 275 830		11 275 830				11 275 830	37 000 000	11 275 830
091976	Kan overføres	15 001 049		15 001 049				15 001 049	13 853 000	13 853 000
090021		1 500 000		1 500 000				1 500 000		

*) Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
391701	-301 577	469 046	167 469
391786	-3 131 065	2 521 918	-609 147
557472	-33 100 000	34 166 316	1 066 316
557473	-8 332 639	8 058 512	-274 127

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

Det ble bevilget midler til Fiskeridirektoratet over Nærings- og fiskeridepartementets kap. 900, post 21, anledning utfiskingstiltak av pukkellaks og internasjonale aktiviteter ved Fiskeridirektoratet og Kystverkets felles analyseenhet i Vardø. I tildelingsbrev, tillegg nr. 2, ble 1,0 mill. kroner bevilget, og i tildelingsbrev, tillegg nr. 3, ble det bevilget ytterligere 1,5 mill. kroner.

Stikkordet «kan overføres»

- Er knyttet til kap 0917 post 22 og 45, mindreutgift vil bli søkt overført til 2022
- Er knyttet til kap 0919 post 74, 75 og 76, mindreutgift vil bli søkt overført til 2022

Stikkordet «kan benyttes under»

Ikke aktuelt

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Ikke aktuelt

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

- Kap 3917, post 01 - Registerenheten i Brønnøysund
- Kap 3917, post 86 - Skatteetaten innkrevingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 5574, post 72 - Skatteetaten innkrevingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 5574, post 73 - Skatteetaten innkrevingsregnskapet for oppdrag og særavgifter

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

1. Merinntekt over kap 3917 post 01 Refusjoner og diverse inntekter, til sammen kr 167 469, er nyttet under kap 0917 post 01 Fiskeridirektoratets driftsutgifter.
2. Kap 0917 post 21 og kap 3917 post 22 må ses i sammenheng, ref. merinntektsfullmakt. Kap 3917 post 22 viser en merinntekt lik 1 175 271 kroner. Kap 0917 post 21 har tilsvarende merforbruk.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Ikke aktuelt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt

Romertallsvedtak

Ikke aktuelt

Mulig overførbart beløp

- Mulig overførbart beløp på kap 0917 post 01 og post 22 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 11 858 722 og kr 87 884 912.
- Mulig overførbart beløp på kap 0917 post 45 vil bli søkt overført med kr 6 032 550.
- Mulig overførbart beløp på kap 0919 post 74, 75 og 76 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 988 000, kr 11 275 830 og kr 13 853 000.

Note C – Utbetaling per hovedformål for utvalgte poster

Kap. 917 post 21 Spesielle driftsutgifter	
Hovedformål	Beløp
Redskapsoppyrning	8 822 985
Styrket innsats mot marin forsøpling (handlingsplan)	1 143 557
Blåskjellopprydning	4 232 729
Sum	14 199 271

Kap. 919 post 75 Næringstiltak i fiskeriene	
Hovedformål	Beløp
Tilskudd til føring av fisk og skalldyr	13 583 033
Tilskudd til selfangst	1 603 137
Tilskudd til garantilott	1 000 000
Sum	16 186 170

Kap. 917 post 22 Fiskeriforskning og -overvåkning	
Hovedformål	Beløp
Sjøtjenesten - fartøyleie fiskefartøy	24 996 511
Sjøtjenesten - fartøyleie hurtiggående fartøy (Eir+Rind)	9 605 613
Sjøtjenesten - drivstoff m.m. leid fartøy	3 333 054
Sjøtjenesten - tokt/ubekv. arb.tid/overtid/andre personalkostnader	2 056 842
Sjøtjenesten - fastlønn m.v.	21 367 326
Sjøtjenesten - andre kostnader	3 843 409
Ordningen med fiskeforsøk og utvikling	11 835 470
Fastlønn m.v. ressursavdelingen, i hovedsak ordningen med fiskeforsøk og utvikling	4 778 373
Fastlønn m.v. statistikkavdelingen, samling/bearbeiding/tilgjengeliggjøring av data	3 903 976
Utvikle system for helhetlig informasjonsforvaltning	640 800
Holdnings- og handlingsendrende kampanjer, samt kunnskapsinnhenting, innen både fritidsfiske, turistfiske og yrkesfiske	3 887 610
Pilot regional forvaltning	402 177
Tipshåndteringssystem	1 165 430
Kystnære fiskeridata	888 497
Sum	92 705 088

Note D – Innbetalt per hovedtype for utvalgte poster

Kap. 3917 post 01 Refusjoner og diverse inntekter	
Hovedformål	Beløp
Timer/reiseutgifter refundert fra HI for deltakelse i bistandsarbeid	698 423
Sum	698 423

I tillegg er 469 046 kr bokført på denne posten av Brønnøysund, dette gjelder salg av registertilgang.

Kap. 3917 post 05 Saksbehandlingsgebyr	
Hovedformål	Beløp
Gebyr akvakultursøknader	21 657 000
Gebyr ervervstillatelser	2 928 162
Innmeldingsgebyr merkeregisteret	1 911 750
Sum	26 496 912

Kap. 3917 post 86 Forvaltningssanksjoner	
Hovedformål	Beløp
Overtredelsesgebyr havbruk	7 868 935
Sum	7 868 935

I tillegg er 2 521 918 kr bokført på denne posten av Skatteetaten, dette gjelder overtredelsesgebyr fiskeri.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2021

	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	259 763
Salgs- og leieinnbetalinger	0	4 838 792
Andre innbetalinger	2 873 694	4 419 631
Sum innbetalinger fra drift	2 873 694	9 518 186
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	343 782 179	318 689 790
Andre utbetalinger til drift	217 948 167	172 631 069
Sum utbetalinger til drift	561 730 347	491 320 859
Netto rapporterte driftsutgifter	558 856 653	481 802 673
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	7 093 777	12 915 639
Utbetaling av finansutgifter	432	1 837
Sum investerings- og finansutgifter	7 094 209	12 917 477
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	7 094 209	12 917 477
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	399 844 484	7 362 928 778
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	399 844 484	7 362 928 778
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	1 046 944 121	2 284 876 707
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	1 046 944 121	2 284 876 707
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	530 882	503 250
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	36 512 464	33 407 760
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	41 436 646	32 671 061
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	4 393 299	-1 239 949
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	1 217 443 797	-4 584 571 870
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld		
Fordringer på ansatte	114 602	37 838
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-14 656 042	-11 646 728
Skyldige offentlige avgifter	-60 073	-61 077
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	11 795	0
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	-5 020
Sum mellomværende med statskassen	-14 589 718	-11 674 987

Prinsipper for oppstilling av virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres både på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene og på grunnlag av tidligere erfarte tap ved en mer generell tapsavsetning.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Inntektsføring forekommer på tidspunkt for fakturering og fordring føres opp i balansen. I virksomhetsregnskapet under avsnittet for omløpsmidler er det en egen overskrift for Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer (del B, punkt IV).

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Det er foretatt en prinsippendring med virkning fra og med 01.01.2021. Tidligere ble tilskudd kostnadsført på tidspunktet for mottatt utbetalingsanmodning, mens tilskudd nå kostnadsføres på det tidspunktet tilsagnsbrev mottas. Virkning av prinsippendringen er målt på tidspunkt for inngående balanse 2021 og ført direkte mot avregnet med statskassen. Sammenlikningstall for 2020 er omarbeidet. Per 31.12.21 er samtlige utbetalingsanmodninger saksbehandlet og utbetalt og gjelden som fremkommer i balansen er knyttet til tilsagnsbrev av vesentlig beløp.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2021	31.12.2020
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	574 166 050	490 853 975
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	0	259 763
Salgs- og leieinntekter	1	0	4 838 792
Andre driftsinntekter	1	2 873 694	4 060 042
Sum driftsinntekter		577 039 744	500 012 572
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	347 073 974	317 719 784
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3, 4	5 166 810	4 063 259
Andre driftskostnader	5	224 798 528	178 227 692
Sum driftskostnader		577 039 312	500 010 735
Driftsresultat		432	1 837
Finansinntekter og finanskostnader			
Finanskostnader	6	432	1 837
Sum finansinntekter og finanskostnader		-432	-1 837
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
Sum avregninger og disponeringer		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	398 950 456	7 362 525 664
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		398 950 456	7 362 525 664
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	9	1 040 571 271	2 284 876 707
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		1 040 571 271	2 284 876 707
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2021	31.12.2020
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	130 619	181 456
Sum immaterielle eiendeler		130 619	181 456
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	4	8 999 588	6 042 524
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	12 713 929	13 549 406
Sum varige driftsmidler		21 713 517	19 591 931
III Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		21 844 136	19 773 386
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	10	11 700	0
Andre fordringer	11	7 617 560	13 706 948
Sum fordringer		7 629 260	13 706 948
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		0	0
Sum omløpsmidler		7 629 260	13 706 948
Sum eiendeler drift		29 473 396	33 480 334
IV Fordringer vedrørende innkreivingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8	74 113	1 192 967
Sum fordringer vedr. innkreivingsvirksomhet og andre overføringer		74 113	1 192 967
Sum eiendeler		29 547 508	34 673 301

Balanse

STATENS KAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2021	31.12.2020
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaptal			
Sum virksomhetskaptal		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-67 794 746	-61 930 615
Sum avregninger		-67 794 746	-61 930 615
Sum statens kapital		-67 794 746	-61 930 615
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktetser			
Sum avsetninger for langsiktige forpliktetser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		6 801 517	10 736 972
Skyldig skattetrekk		14 656 033	11 646 719
Skyldige offentlige avgifter		5 771 143	5 452 595
Avsatte feriepenger		30 806 257	28 689 265
Annen kortsiktig gjeld	12	25 891 654	20 289 866
Sum kortsiktig gjeld		83 926 604	76 815 416
Sum gjeld		83 926 604	76 815 416
Sum statens kapital og gjeld drift		16 131 858	14 884 801
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9	13 415 650	19 788 500
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		13 415 650	19 788 500
Sum statens kapital og gjeld		29 547 508	34 673 301

Note 1: Driftsinntekter

	31.12.2021	31.12.2020
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	574 166 050	490 853 975
Sum inntekt fra bevilgninger	574 166 050	490 853 975
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Andre tilskudd og overføringer	0	259 763
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	0	259 763
Inntekt fra gebyrer		
Sum inntekt fra gebyrer	0	0
Salgs- og leieinntekter**		
Leieinntekter	0	4 838 792
Sum salgs- og leieinntekter	0	4 838 792
Andre driftsinntekter		
Andre driftsinntekter	2 873 694	4 060 042
Sum andre driftsinntekter	2 873 694	4 060 042
Sum driftsinntekter	577 039 744	500 012 572

*) Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

**) Fra og med 1. januar 2021 kreves nettoføring av tilbakebetaling av beløp som angår utlegg og utgiftsdeling.

Note 2: Lønnskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	258 293 450	233 201 283
Feriepenger	32 015 923	29 259 301
Arbeidsgiveravgift	36 847 823	33 225 509
Pensjonskostnader*	31 240 812	29 492 980
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-13 812 899	-9 890 262
Andre ytelser	2 488 866	2 430 973
Sum lønnskostnader	347 073 974	317 719 784
Antall utførte årsverk**	381	376

*) Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2021 er 12,0 prosent. Premiesatsen for 2020 var 12,0 prosent.

**) Jf. Personalmelding PM-2019-19: Definisjon av utførte årsverk.

Note 3: Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	2 702 253	2 702 253
Tilgang i året	0	0
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0
Anskaffelseskost	2 702 253	2 702 253
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0
Nedskrivninger i året	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	2 520 798	2 520 798
Ordinære avskrivninger i året	50 836	50 836
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	0	0
Balanseført verdi 31.12.2021	130 619	130 619

Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært	Ingen avskrivning	Sum
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2021:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 4: Varige driftsmidler

	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	7 789 763	44 224 824	52 014 587
Tilgang i året	3 863 539	3 373 075	7 236 614
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-1 205 500	0	-1 205 500
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0
Anskaffelseskost	10 447 802	47 597 899	58 045 701
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	1 747 238	30 674 472	32 421 710
Ordinære avskrivninger i året	906 476	4 209 498	5 115 974
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-1 205 500	0	-1 205 500
Balanseført verdi 31.12.2021	8 999 588	12 713 929	21 713 517

Avskrivningssatser (levetider)	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Sum
Avhendelse av varige driftsmidler i 2021:			
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0

Note 5: Andre driftskostnader

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie*	36 031 085	40 600 582
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	377 972	617 327
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	6 331 237	5 634 331
Leie maskiner, inventar og lignende**	65 754 774	53 253 475
Mindre utstyrsanskaffelser	4 418 863	4 022 127
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	530 879	612 529
Kjøp av konsulenttjenester***	54 529 445	40 281 024
Kjøp av andre fremmede tjenester****	22 488 773	8 683 051
Reiser og diett*****	10 773 728	8 224 577
Tap og lignende	232 482	82 025
Øvrige driftskostnader*****	23 329 290	16 216 646
Sum andre driftskostnader	224 798 528	178 227 692

*) Reduksjon i Husleie skyldes at man fra og med 1. januar 2021 har gått over fra bruttoføring til nettoføring av tilbakebetalinger av beløp som angår utlegg og utgiftsdeling, jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 4. tredje avsnitt, første og andre setning.

**) Økning i Leie maskiner, inventar og lignende skyldes i hovedsak økt leie av fiskefartøy. Grunnet heving av restriksjoner som kom med pandemien har vi kunnet gjennomføre flere tokt enn året før.

***) Økning i Kjøp av konsulenttjenester skyldes i hovedsak et større behov for innleie av IT-konsulenter gjennom året.

****) Økning i Kjøp av andre fremmede tjenester skyldes i hovedsak et større behov for kjøp av IT-tjenester gjennom året og kjøp av tjenester knyttet til arbeid med marin forsøpling.

*****) Økning i Reiser og diett skyldes noe økt reisevirksomhet, men fortsatt gjør pandemien at vi er på et langt lavere nivå enn et normalt driftsår.

*****) Økning i Øvrige driftskostnader skyldes økte kostnader knyttet til kunngjøringer/annonser, samlinger, kurs og seminarer og drivstoff transportmidler. I hovedsak skyldes dette økt aktivitet grunnet lettelse i restriksjoner i forbindelse med pandemien.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler*

Gjenværende varighet	Type eiendel				Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløse, inventar, verktøy og lignende	
Varighet inntil 1 år	435 000	4 500 000	8 000 000	217 000	13 152 000
Varighet 1-5 år	5 197 000	6 300 000	6 400 000		17 897 000
Varighet over 5 år		21 700 000			21 700 000
Kostnadsført leiebetaling for perioden	5 632 000	32 500 000	14 400 000	217 000	52 749 000

*) Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 6: Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter	31.12.2021	31.12.2020
Sum finansinntekter	0	0
Finanskostnader	31.12.2021	31.12.2020
Rentekostnad	432	1 837
Sum finanskostnader	432	1 837

Note 7: Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Avregnet med statskassen i balansen*	-67 794 746	-61 930 615	-5 864 131

* Sammenligningstall per 31.12.2020 er omarbeidet i forbindelse med prinsippendring av tilskuddsforvaltningen. Skyldig tilskudd per 31.12.2020 er økt med kr. 19.788.500 og mellomværende med statskassen er motpost. Se også note 9.

Endring i avregnet med statskassen	
Konsernkontoer i Norges Bank	
Konsernkonto utbetaling	-1 638 670 947
Konsernkonto innbetaling	424 141 880
Netto trekk konsernkonto	-1 214 529 067
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)	
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-398 950 456
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	1 040 571 271
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	574 166 050
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-37 043 346
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	41 649 679
Andre avstemmingsposter	
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter	0
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto	5 864 131
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0
Sum endring i avregnet med statskassen	5 864 131

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2021 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2021 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	130 619	0	130 619
Varige driftsmidler	21 713 517	0	21 713 517
Sum	21 844 136	0	21 844 136
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	11 700	0	11 700
Andre fordringer	7 617 560	114 602	7 502 958
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	74 113	0	74 113
Sum	7 703 372	114 602	7 588 770
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-6 801 517	0	-6 801 517
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-14 656 033	-14 656 042	9
Skyldige offentlige avgifter	-5 771 143	-60 073	-5 711 070
Avsatte feriepenger	-30 806 257	0	-30 806 257
Annen kortsiktig gjeld	-25 891 654	11 795	-25 903 449
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-13 415 650	0	-13 415 650
Sum	-97 342 254	-14 704 320	-82 637 934
Sum	-67 794 746	-14 589 718	-53 205 028

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8: Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	31.12.2021	31.12.2020
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m*	398 950 456	7 362 525 664
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	398 950 456	7 362 525 664

*) I 2020 var det betydelige inntekter knyttet til vekst i havbruksnæringen og det har ikke vært tilsvarende i 2021. Dette er hovedårsaken til nedgangen i år. Tabellen nedenfor viser en spesifisering av hva som inngår i posten. Flere av våre saksbehandlingsgebyrer er justert opp i 2021 og vi ser derfor en økning. Videre er kontrollavgift fiskeflåten ny fra og med 2021 og fakturering av årsavgift merkeregisteret er overført til Skatteetaten.

Renter/tilfeldige inntekter m.m.	12 973	33 210
Saksbehandlingsgebyr	26 496 912	16 462 501
Inntekt vedlag oppdrettskonsesjoner	22 191 510	7 020 633 752
Kontrollavgift fiskeflåten	34 686 067	0
Forvaltningssanksjoner	7 169 929	8 932 164
Kontroll og tilsynsavgift	0	-14 000
Årsavgift merkeregisteret	22 339	8 682 500
Fiskeriforskningsavgift	308 368 708	307 795 537
Tilfeldige inntekter	2 018	0
Sum	398 950 456	7 362 525 664

Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	31.12.2021	31.12.2020
Fordringer til pålydende	377 148	1 397 002
Avsatt til forventet tap(-)	-303 036	-204 036
Sum fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	74 113	1 192 967

Note 9: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre	31.12.2021	31.12.2020
Utbetaling av tilskudd til andre*	1 040 571 271	2 284 876 707
Sum tilskudd til andre	1 040 571 271	2 284 876 707

*) I 2021 er det foretatt utbetaling til kommuner og fylkeskommuner knyttet til vekst i havbruksnæringen på 1 021 mill. kroner. Tilsvarende utbetaling i 2020 var 2 250 mill. kroner. Dette er hovedårsaken til reduksjon av denne posten.

Det er ikke fattet vedtak om utbetaling til erstatning i 2021. Det er heller ikke mottatt søknader om erstatning som gir grunnlag for å gjøre avsetning per 31.12.

Tabellen nedenfor viser en spesifisering av hva som inngår i posten. Det er ikke fattet vedtak om utbetaling til erstatning i 2021.

Utbetalt per 31.12.

Overføring til kommunene, vederlag havbruk	1 021 406 000	2 250 000 000
Tilskudd til velferdstasjoner	2 500 000	2 500 000
Erstatninger	0	6 626 407
Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	13 623 170	18 171 997
Tilskudd til fiskeriforskning	3 042 101	7 578 303
Sum	1 040 571 271	2 284 876 707

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Det er i 2021 gjennomført en prinsippendring i tilknytning til tilskuddsforvaltningen, og det avsettes nå løpende for skyldig tilskudd etter hvert som det gis tilsagnsbrev. På grunn av prinsippendringen har det vært nødvendig å omarbeide sammenligningsstillingene per 31.12.2020. Dersom vi også i 2020 hadde balanseført skyldig tilskudd på tidspunkt for avgitte tilsagnsbrev, ville vi ha oppført en gjeld lik kr. 19.788.500 knyttet til fremtidige tilskuddsutbetalinger.

Per 31.12. gjøres en vurdering av ferdigstilte prosjekt og tilhørende gjeld.

Avsatt per 31.12.

Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	5 819 000	8 382 000
Tilskudd til fiskeriforskning	7 596 650	11 406 500
Sum	13 415 650	19 788 500

Note 10: Kundefordringer

	31.12.2021	31.12.2020
Kundefordringer til pålydende	275 664	263 964
Avsatt til forventet tap (-)	-263 964	-263 964
Sum kundefordringer	11 700	0

Note 11: Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2021	31.12.2020
Reiseforskudd	113 837	18 435
Personallån	0	18 650
Forskuddsbetalt leie*	5 767 511	12 030 946
Andre forskuddsbetalte kostnader	660 429	940 870
Andre fordringer	1 075 782	698 047
Sum andre kortsiktige fordringer	7 617 560	13 706 948

*) Det er en nedgang i Forskuddsbetalt leie. Dette skyldes at flere av fakturaene for leie 1. kvartal i etterfølgende år, har hatt forfallsdato i etterfølgende år og er dermed ikke forskuddsbetalt i innværende år.

Note 12: Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2021	31.12.2020
Skyldig lønn	-11 795	0
Annen gjeld til ansatte	19 256 134	18 062 914
Påløpte kostnader*	6 647 315	2 224 090
Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	0	2 862
Sum annen kortsiktig gjeld	25 891 654	20 289 866

*) Økning i Påløpte kostnader skyldes økte kostnader til innleie av IT-konsulenter, samt påløpte kostnader til leie av de hurtiggående fartøyene til bruk i Sjøtjenesten.

Årsverkkostnader Fiskeridirektoratet totalt

Antall utførte årsverk ¹⁾	383		376		376		381	
	2018		2019		2020		2021	
Driftskostnader totalt (tall i 1000 kr)	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.
	524 659	1 370	531 435	1 413	500 011	1 330	577 039	1 515
o Lønn og sos. kostn.	309 562	808	323 074	859	317 720	845	347 074	911
o Andre driftskostn.	210 888	551	204 397	544	178 228	474	224 798	590
oo – herav husleie	39 424	103	40 364	107	40 601	108	36 031	95
oo – herav leie fartøy mv.	66 846	175	74 889	199	53 253	142	65 754	173
oo – herav frememde tjenester	45 983	120	37 685	100	48 964	130	77 018	202
oo – herav reiser, diett	22 823	60	21 913	58	8 225	22	10 774	28
o Avskrivninger	4 208	11	3 963	11	4 063	11	5 167	14

1) Ref. PM-2019-03 Definisjon av utførte årsverk.

Kostnadsandeler i % av driftskostnader totalt

o Lønn og sos. kostn.	59,0 %	60,8 %	63,5 %	60,1 %
o Andre driftskostn.	40,2 %	38,5 %	35,6 %	39,0 %
oo – herav husleie	7,5 %	7,6 %	8,1 %	6,2 %
oo – herav leie fartøy mv.	12,7 %	14,1 %	10,7 %	11,4 %
oo – herav frememde tjenester	8,8 %	7,1 %	9,8 %	13,3 %
oo – herav reiser, diett	4,4 %	4,1 %	1,6 %	1,9 %
o Avskrivninger	0,8 %	0,7 %	0,8 %	0,9 %

Vedlegg

Vedlegg 1*: Effektmål

V1 Havressursforvaltning

Verdiskaping

Effektmål 1:

Utvikling i driftsmargin og totale driftsinntekter for fiskeflåten

Figur 17: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter, 1990–2020.

Figur 18: Driftsmargin utvalgte havfiskegrupper, 2000–2020.

Figur 19: Driftsmargin kystfiskegrupper, 2000–2020.

Effektmålet inngår i Prop. 1S.

Effektmål 2:

Samlet landet kvantum og førstehåndsverdi norske fartøy

Figur 12: Norsk fangst 1945–2021. Kvantum og verdi.

Effektmål 3:

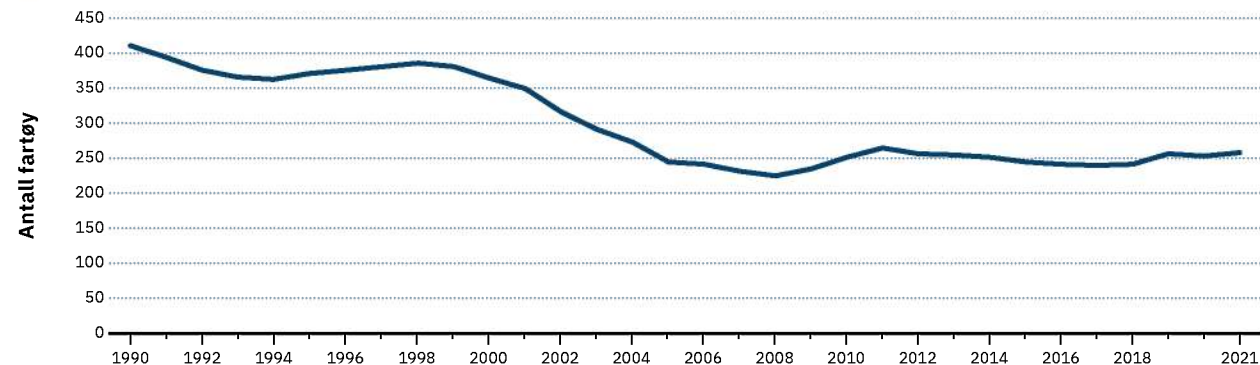
Utvikling i fangst, antall fiskere og fangst per fisker

Figur 13: Norsk fangst 1945–2021. Fiskere og fangst.

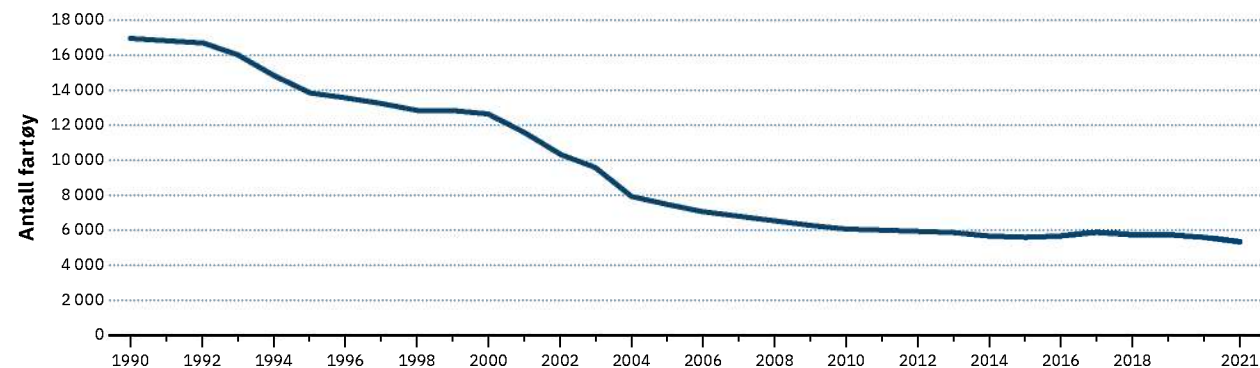
Effektmålet inngår i Prop. 1S.

*) Svarer opp vedlegg 1 i tildelingsbrevet 2021.

Effektmål 4:

Figur 45: Utvikling i antall fartøy 28 meter og over, 1990–2021.

Figur 46: Utvikling i antall fartøy under 28 meter, 1990–2021.

Effekt mål 5:

Tabell 10: Utvikling i antall tillatelser (aktive/passive), utvalgte grupper 2012–2021.

Type tillatelse	Antall tillatelser									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ¹⁾
Ringnot > 90 fot	80	79	79	78	78	78	77	74	74	73
Ringnot 70-90 fot (SUK)	17	17	16	16	16	16	16	16	16	16
Pelagisk trål	32	32	28	26	25	25	24	24	24	24
Nordsjøtrål	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4
Makrelltrål	23	23	19	17	17	17	17	17	17	17
NVG-trål	24	24	20	17	17	17	17	17	17	17
Makrell, kystnot	212	214	213	209	208	206	204	204	203	203
Makrell, garn/snøre	215	209	203	195	189	179	174	171	164	162
NVG-Kystnot	331	318	293	283	280	265	256	252	249	246
Sild sør, kystnot < 21,35 m	89	89	87	82	81	78	75	74	74	74
Torsketrål	38	37	37	37	37	36	36	36	36	36
Seitrål	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4
Konvensjonelle havfiskefartøy	34	28	26	26	26	26	26	26	26	26
Seigarn, havfiskefartøy	14	14	13	13	13	13	13	13	13	13
Konvensjonelle kystfiskefartøy	1 912	1 894	1 855	1 810	1 774	1 737	1 729	1 724	1 711	1 687
Seinot, nord, 13 m og over, men mindre enn 500m ³ lasteromsvolum	147	141	126	117	111	103	101	97	97	97
Seinot, sør, 13 m og over, men mindre enn 500m ³ lasteromsvolum	57	57	54	52	51	51	50	50	50	50
Torsk sør, konv. kystfiskefartøy	59	57	56	56	53	51	50	47	45	45
Reketrål sør, kyst 11 m og over	141	140	132	128	123	116	114	111	106	104

1) Tall for 2021 er foreløpige tall.

Effekt mål 7:**Gytebestand for ulike arter**

Figur 11: Utviklingen i gytebestand 1985–2021.

Basert på opplysninger fra ICESs rådgivningskomité (ACOM).
[Latest advice \(ices.dk\)](https://www.ices.dk/).

Effekt mål 8:

Status for bestander, klasse A, B og C er ikke oppdatert på grunn av kapasitetsutfordringer.

Se «Prioriterte bestander og utviklingstiltak», side 25.

Effekt mål 9:**Indeks over utslipp drivstofforbruk**

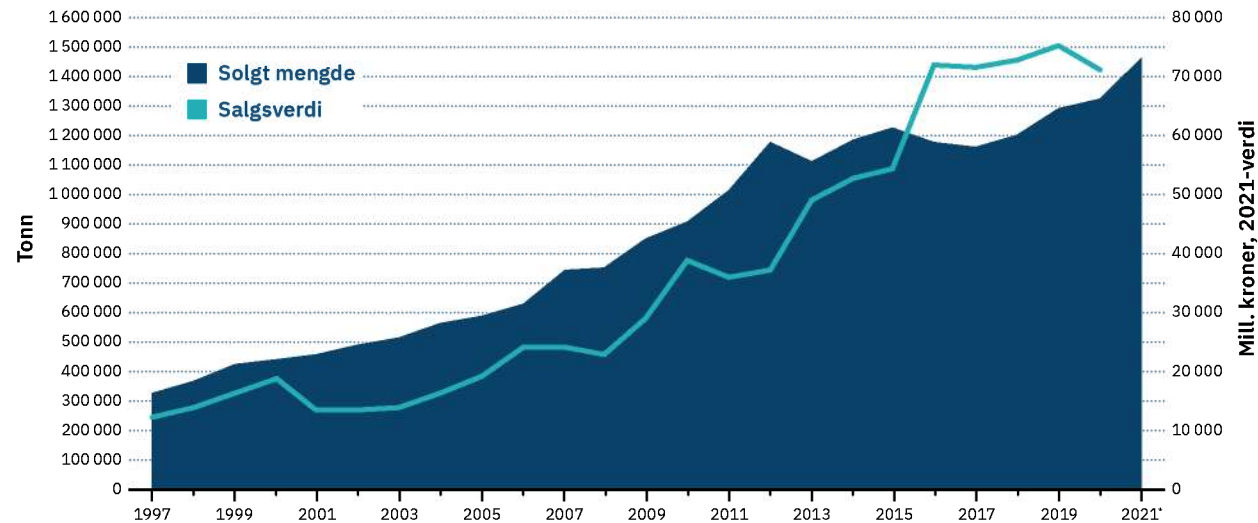
Figur 20: Drivstofforbruk i fiskeflåten, 2001–2020.

V2 Akvakulturforvaltning

Verdiskaping

Effekt mål 10:

Figur 47: Totalt solgt mengde og førstehåndsverdi av oppdrettsfisk 1997–2021.

*) Foreløpige tall.

Effekt målet inngår i Prop. 1S.

Effekt mål 11:

Antall tillatelser med produksjon av laks, regnbueørret og ørret, fordelt på fylke/region

Tabell 3: Tildelte tillatelser for laks, ørret og regnbueørret per 31.12.2021.

Figur 31: Antall tildelte tillatelser for ulike produksjonsformer, 1997–2021.

Effekt mål 12:

Indikator som sier noe om driftsmargin og produksjonskostnad per kilo

Figur 30: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad pr. kg, laks og regnbueørret, 1986–2020.

Bærekraft

Effekt mål 13:

Antall innrapporterte rømte oppdrettsfisk kategorisert på laksefisk

Figur 37: Rømming 2014–2021 ifølge innmeldinger fra oppdrettere.

Effekt mål 14:

Innslag av rømt oppdrettsfisk på gyte plassene

Se «Rømt oppdrettslaks i vassdrag», side 51.

Effekt mål 15:

Andel oppdrettslokaliteter som ligger i områder med god vannkvalitet

I Norge er det 2283 kystvannsforkomster av svært varierende størrelse. Pr. 31.12.21 var det 1057 klarerte lokaliteter i sjø med laks, regnbueørret og ørret (pr 31.12.21). Av disse ligger 880 lokaliteter i kystvannsforkomster med god eller svært god økologisk tilstand (kilde Vann-Nett 9.3.22). Dette betyr at 82 % av alle akvakulturlokaliteter i sjø med laks, regnbueørret og ørret ligger i kystvannsforkomster med god eller svært god økologisk tilstand. 17 % av lokalitetene ligger i vannforekomster med moderat eller dårligere økologisk tilstand. Annen akvakultur som marin fisk, blåskjell, tare og lokaliteter på land er ikke med i beregningen.

Effekt mål 16:

Status/tilstand på oppdrettslokaliteter fra innrapporterte MOM B-undersøkelser

Se «Miljøovervåking», side 54-55.

V3 Marin arealforvaltning

Verdiskaping

Effekt mål 22:

Andel innsigelser som blir tatt til følge

I 2021 ble en innsigelse, områderegulering for Rødskjær hamn i Harstad, oversendt KMD. Innsigelsen gjaldt marint biologisk mangfold knyttet til ålegraseng. NFD opprettholdt ikke innsigelsen etter å ha gjort en helhetsvurdering hvor de mener de positive næringsmessige konsekvensene må vektlegges.

Vedlegg 2*: Organisasjonen

Tabell 11: Registreringsskjema for tilstandsrapportering – kjønn og mangfold per 31.12.2021.

		Kjønnsbalanse			Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn kroner	Kvinner kroner
Total i virksomhet	2021	55	45	432	54 388	50 682
	2020	55	45	422	53 185	49 692
Toppleidelse (fiskeridirektør)	2021	100		1	118 583	
	2020	100		1		116 667
Mellomledelse (direktør for avdeling, regiondirektør)	2021	41	59	12	78 585	78 358
	2020	33	67	12	79 343	74 908
Seksjonssjef	2021	64	36	28	67 750	67 818
	2020	62	38	26	64 032	63 577
Seniorrådgiver	2021	55	45	203	55 530	54 307
	2020	58	42	171	53 028	51 677
Rådgiver	2021	45	55	97	48 536	48 046
	2020	44	56	106	46 549	46 208
Førstekonsulent	2021	20	80	5	44 866	41 995
	2020	20	80	5	44 167	40 503
Konsulent	2021		100	2		38 983
	2020		100	2		38 195

Fiskeridirektoratet er under omorganisering og har per 31.12.21 tilsatt vikarer i en del av lederstillingene. En del stillingskategorier er ikke inkludert i oversikten, og summen antall på enkeltlinjer stemmer derfor ikke med Total (N).

*) Svarer opp vedlegg 4 i tildelingsbrevet 2021.

Tabell 12: Likestillingsrapport (DFØ).

	Antall ansatte	Andel menn	Andel kvinner	Kvinner lønn i pst. av menns lønn	Deltid menn	Deltid kvinner	Midlertidige menn	Midlertidige kvinner	Legemeldt fravær menn	Legemeldt fravær kvinner
2020	422	55,6%	44,4%	92,9%	4,0%	6,0%	2,8%	3,5%	2,3%	5,1%
2021	432	54,4%	45,6%	93,4%	3,1%	5,5%	3,8%	6,4%	2,9%	5,7%

Vedlegg 3: Årets aktiviteter og resultater

Tabell 13: Antall kontroller med reaksjon 2019–2021. Fiskeridirektoratets sjøtjeneste benytter koden «ingen inspeksjon» for å vise sin toktaktivitet. Denne kontrolltypen er også med i datagrunnlaget. Tabellen inneholder ikke kontroller i SAGA.

Forklaring på de ulike reaksjonene.

År	Kontrolltype	Ikke saksbehandlet	Advarsel	Advarsel/inndragning	Anmeldelse	Anmeldt/tilbakekalt	Bortvist	Gebyr	Ikke avgjort	Inndragning	Intet	Skriftlig	Tilbakekall	Totalt antall unike kontroller
2021	Dokumentkontroll	46	18		5			15	32	6	261	26		405
	Fangstkontroll	18	1		1		5		2		108			135
	Fullkontroll							1						1
	Ingen inspeksjon	14							3	1	107			125
	Kontroll av sporingsutstyr	1							2		7			10
	Lagerkontroll							1			51			52
	Låssettingskontroll	1							1		2			4
	Mottakskontroll	16			6				2		182	13		216
	Omsetningskontroll								1				1	2
	Redskapskontroll	67	66		16		2	1	35		469	7		663
	Vektkontroll										2	1		3
	Total		163	85		28		7	18	78	7	1 189	48	
2020	Dokumentkontroll	36	11		10			19	48	9	662	49		836
	Fangstkontroll	8	2				5		6		162	1		184
	Fullkontroll								2		9			11
	Ingen inspeksjon	9	3		3				5		122	5		146
	Kontroll av sporingsutstyr	3							2		10	2		17
	Lagerkontroll	8									3			11
	Låssettingskontroll	3							1		8	3		15
	Mottakskontroll	7	3		2			5	6		194	13		226
	Omsetningskontroll										3			3
	Redskapskontroll	118	60		37		1		20	1	264	21		522
	Vektkontroll	2							1		16			19
	Total		194	79		52		6	24	91	10	1 453	94	
2019	Dokumentkontroll	21	34	1	17	1		5	46	11	310	15		453
	Eksportkontroll										1			1
	Fangstkontroll	3	4		2			1	2	1	149			162
	Fullkontroll	1	5					2	4		28			39
	Ingen inspeksjon	7	2		2		2		8		420	3		444
	Kontroll av sporingsutstyr						1		4		17	1		23
	Lagerkontroll				1				1		14			16
	Låssettingskontroll										12			12
	Mottakskontroll	12	22		7			2	14	1	202	3	1	261
	Omsetningskontroll								2		2			4
	Redskapskontroll	21	279		561		2		22	1	368	8		1 262
	Transportkontroll										4			4
	Vektkontroll								1		22			23
Total		65	346	1	590	1	5	10	104	14	1 549	30	1	2 704

Årsrapport 2021

Fotokreditering:

Intro:

Foto forside: © ESB Professional / shutterstock.com.

Foto side 2: © ESB Professional / shutterstock.com.

Del 1:

Foto side 4: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 5: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 6: © PhotoVisions / shutterstock.com

Del 2:

Foto side 7: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.

Del 3:

Foto side 16: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.

Foto side 23: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 31: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 34: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 42: © Stanislav Simonyan / shutterstock.com.

Foto side 43: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 45: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 52: © Marius Dobilas / shutterstock.com.

Foto side 57: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 59: © Eva Hawker / shutterstock.com

Foto side 60: © Alessandro De Maddalena / shutterstock.com

Foto side 65: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 66: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.

Foto side 68: © In Future / istockphoto.com.

Foto side 71: © Fiskeridirektoratet.

Del 4:

Foto side 72: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 73: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 78: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 79: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Del 5:

Foto side 80: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Foto side 82: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Del 6:

Foto side 83: © Vegard Oen Hatten / Fiskeridirektoratet.

Vedlegg:

Foto side 103: © Jørgen Ree Wiig / Fiskeridirektoratet.

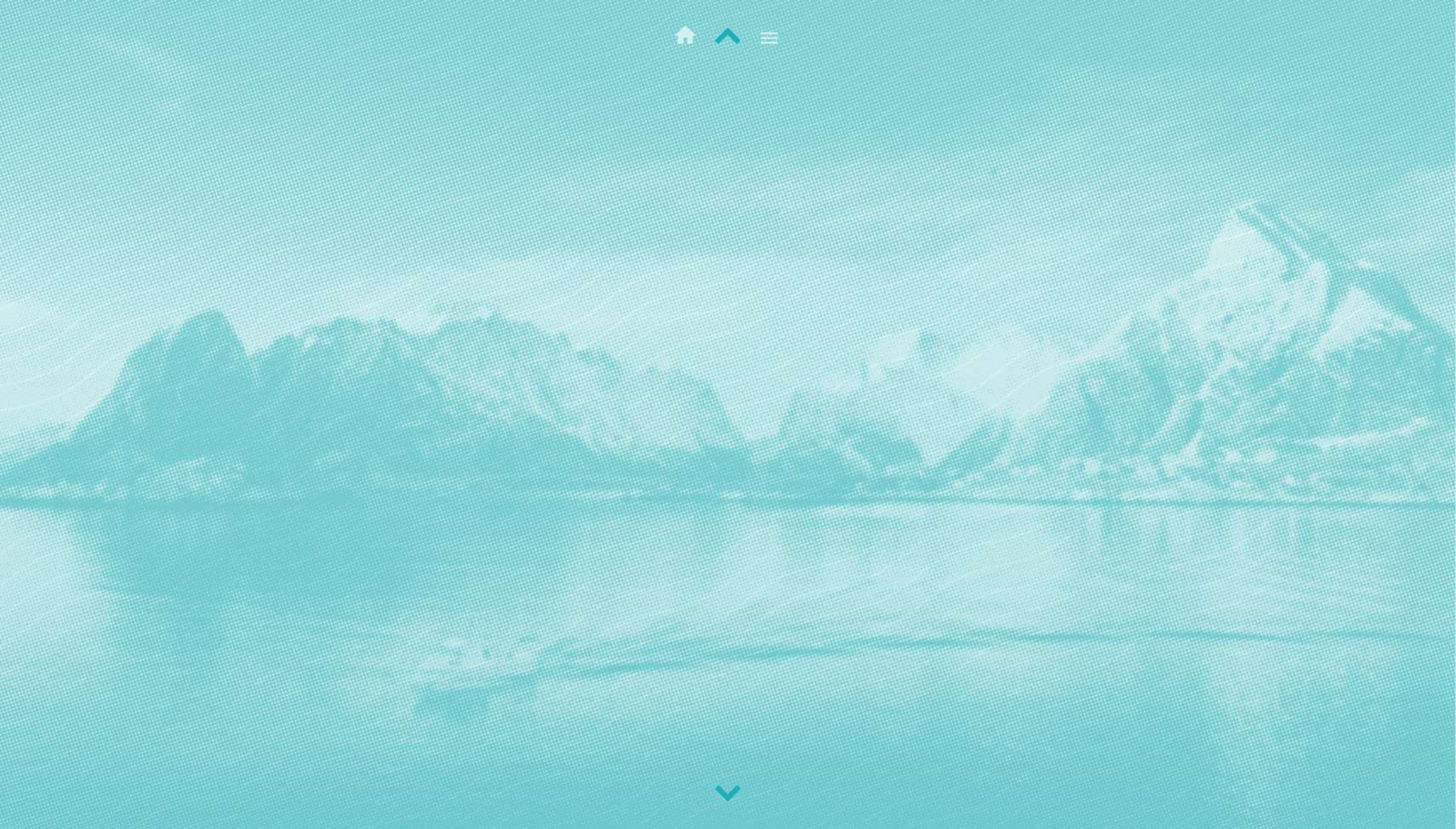
Foto side 111: © ESB Professional / shutterstock.com.

Design:

Miksmaster Creative as – www.miksmaster.no

FISKERIDIREKTORATET

www.fiskeridir.no